

Onsdag den 26. februar 2025 (D)

1

60. møde

Onsdag den 26. februar 2025 kl. 13.00

Dagsorden

1) Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministrene (spørgetid). (Se nedenfor).

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 140:

Forslag til lov om kritiske enheders modstandsdygtighed. (CER-loven).

Af ministeren for samfundssikkerhed og beredskab (Torsten Schack Pedersen).

(Fremsættelse 06.02.2025).

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 141:

Forslag til lov om foranstaltninger til sikring af et højt cybersikkerhedsniveau (NIS 2-loven).

Af ministeren for samfundssikkerhed og beredskab (Torsten Schack Pedersen).

(Fremsættelse 06.02.2025).

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 142:

Forslag til lov om sikkerhed og beredskab i telesektoren.

Af ministeren for samfundssikkerhed og beredskab (Torsten Schack Pedersen).

(Fremsættelse 06.02.2025).

1) Til forsvarsministeren af:

Trine Pertou Mach (EL)

Mener ministeren, at det er i Danmarks forsvarspolitiske interesse at stille baseområder til USA's militærs eksklusive rådighed i Skrydstrup, Karup og Aalborg i en situation, hvor USA's præsident – uden ukrainsk deltagelse – fører forhandlinger med Rusland om fred i Ukraine og udtaler, at Zelenskyj er diktator, og at Ukraine startede krigen?

(Spm. nr. S 711).

2) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

Rosa Lund (EL)

Mener ministeren, at det er på høje tid, at vi sætter handling bag ordene og laver en national handleplan for kvinders sundhed, der sikrer øremærkede midler til mere forskning i kvindesygdomme, bedre udredning, behandling og mere uddannelse inden for området?

(Spm. nr. S 712).

3) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

Mette Thiesen (DF)

Mener ministeren, at den nye ordning med børneagenter i detailhandelen, hvor ungarbejdere i dagligvarehandelen skal bede andre unge om billedlegitimation, er en god måde at gøre det på, når man let kan indføre digital alderskontrol?

(Spm. nr. S 714 (omtrykt)).

4) Til justitsministeren af:

Mikkel Bjørn (DF)

Hvad er ministerens holdning til, at ingen tilsyneladende ved, hvor Kamilla Hantuschs drabsmand, der bør opholde sig på Kærshovedgård, er?

(Spm. nr. S 708).

5) Til justitsministeren af:

Mette Thiesen (DF)

Mener ministeren, at det gavner eller skader retssikkerheden, når det koster 50 gange så meget for en købmand at sælge en flaske vin til en 17-årig, som det koster en tyv at stjæle i en dagligvarebutik?

(Spm. nr. S 715 (omtrykt)).

6) Til beskæftigelsesministeren af:

Karsten Hønge (SF)

Har ministeren gjort tilstrækkeligt for at undgå, at internationalt adopterede fra ikkevestlige lande omfattes af arbejdspligten i den nye kontanthjælpsreform?

(Spm. nr. S 702).

7) Til børne- og undervisningsministeren af:

Marlene Harpsøe (DD)

Hvad mener ministeren om de mange bekymringer, der er rejst i forhold til de tusindvis af unge, der har brug for et afklarende år, men som fremover kommer i klemme som følge af den politiske aftale om at nedlægge den kommunale 10. klasse og i stedet tvinges over på regeringens nye ungdomsuddannelse?

(Spm. nr. S 705).

8) Til børne- og undervisningsministeren af:

Rosa Lund (EL)

Mener ministeren, at det bør være muligt at trække voldsomme profitter ud på at drive specialtilbud til udsatte børn og unge og sende skattekroner i skattely i et diktatur i Abu Dhabi?

(Spm. nr. S 710, skr. begr.).

9) Til børne- og undervisningsministeren af:

Helene Brydensholt (ALT)

Hvad er ministerens holdning til de trivselsøkonomiske konsekvenser, der opstår, når kvaliteten i de danske dagtilbud ikke i tilstrækkelig grad imødekommer børns behov som følge af den lave pædagogiske normering i landets daginstitutioner?

(Spm. nr. S 713).

10) Til ministeren for grøn trepart af:

Peter Kofod (DF)

Hvad mener ministeren om, at man i Sverige har planer om at halvere antallet af ulve fra 340 til cirka 170, mens man i Danmark åbenbart ikke kan tage lignende skridt, selv om der er ni gange så meget plads i Sverige som i Danmark?
(Spm. nr. S 704).

11) Til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri af:

Kristian Bøgsted (DD)

Mener ministeren, at man har været god nok til at benytte den data og viden man har fra stenbiderfiskerne med henblik på hensigtsmæssig administration af bestanden af stenbider, sådan at man kunne have undgået ministerens pause for fiskeri efter stenbider?
(Spm. nr. S 703, skr. begr.).

12) Til transportministeren af:

Dina Raabjerg (KF)

Idet man i forbindelse med etablering af motorvejen mellem Herning og Bording i 2002 lavede et motorvejshængsel ved Ikast C mod vest (Herning), men undlod at lave et tilsvarende hængsel mod øst (Silkeborg), bliver al tung trafik, der kommer til og fra Silkeborg, ledt hele vejen ind igennem Ikast by til stor gene for trafikken og borgerne, så hvordan ser ministeren på muligheden for at etablere et motorvejshængsel ved Ikast C i østlig retning mod Silkeborg?
(Spm. nr. S 689, skr. begr.).

13) Til transportministeren af:

Kenneth Fredslund Petersen (DD)

Er det ministerens holdning, at det haster med at få udarbejdet en national havnestrategi hurtigst muligt?
(Spm. nr. S 644 (omtrykt)).

14) Til transportministeren af:

Kenneth Fredslund Petersen (DD)

Hvad er ministerens holdning til, at Dansk Industris analyse »Færre busser i store dele af landet« fra januar 2025 viser, at der siden 2010 næsten hvert år er blevet skåret i busafgangene?
(Spm. nr. S 707).

15) Til skatteministerens af:

Kristian Bøgsted (DD)

Vil ministeren tage initiativ til at genforhandle aftalen om at indføre en CO₂-afgift på fiskeri i lyset af PwC's undersøgelse »Levering af brændstof til udenlandske fiskere« sendt til ministeriet den 10. februar 2025, der sår tvivl om, hvorvidt afgiften er lovlig?
(Spm. nr. S 709).

Kl. 13:00

Meddelelser fra formanden

Formanden (Søren Gade):

Mødet er åbnet.

Fra medlem af Folketinget Fie Hækkerup (S), der har orlov, har jeg modtaget meddelelse om, at hun fra og med den 7. februar 2025 atter kan give møde i Tinget.

Fru Louise Mehnkes (S) hverv som midlertidigt medlem af Folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

Fra statsministeren har jeg modtaget brev om,

at det efter statsministerens indstilling ved kongelig resolution af 25. februar 2025 blev bestemt, at sagen vedrørende ansøgning om partistøtte for 2025 fra Venstre, Danmarks Liberale Parti, jf. partistøttelovens § 2, overføres fra indenrigs- og sundhedsministeren til justitsministeren, idet der vil kunne rejses tvivl om indenrigs- og sundhedsministerens habilitet i forbindelse med behandlingen af sagen.

Meddelelsen vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. nedenfor).

[»Folketingets formand

Efter min indstilling er det ved kongelig resolution af 25. februar 2025 bestemt,

at ressortansvaret for sagen vedrørende ansøgning om partistøtte for 2025 fra Venstre, Danmarks Liberale Parti, jf. partistøttelovens § 2, overføres fra indenrigs- og sundhedsministeren til justitsministeren, idet der vil kunne rejses tvivl om indenrigs- og sundhedsministerens habilitet i forbindelse med behandlingen af sagen.

Jeg beder formanden underrette Folketinget herom.

Sign.: Mette Frederiksen

/ Henrik Skovgaard-Petersen«].

I dag er der følgende anmeldelser, og på baggrund af de mange fremsættelser skal jeg undlade at læse titlerne op:

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Lovforslag nr. L 144 (Forslag til lov om offentligt ansattes yringsfrihed).

Transportministeren (Thomas Danielsen):

Lovforslag nr. L 145 (Forslag til lov om ændring af lov om udbygning af Fynske Motorvej syd om Odense. (Godkendelse af den nye miljøkonsekvensvurdering af projektet og opdatering af lovens bestemmelser)) og

Lovforslag nr. L 146 (Forslag til lov om ændring af færdselsloven. (Revision af forsøgsordninger for selvkørende motorkøretøjer og selvkørende enheder og obligatorisk digital selvbetjening ved indberetning af sikkerhedsrådgivere)).

Erhvervsministeren (Morten Bødskov):

Lovforslag nr. L 147 (Forslag til lov om ændring af lov om markedsføring, lov om forbrugeraftaler og forbrugerklageloven. (Gennemførelse af direktiv om styrkelse af forbrugernes rolle i den grønne omstilling og effektivisering af det offentlige forbrugerklagesystem)).

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Lovforslag nr. L 148 (Forslag til lov om ændring af lov om fremme af effektiv energianvendelse og drivhusgasreduktion, lov om fjernkøling, lov om varmforsyning og forskellige andre love. (Implementering af dele af det omarbejdede energieffektivitetsdirektiv, herunder indsamling af oplysninger om det offentlige energiforbrug og renoveringer af offentlige bygninger, energieffektivitetskrav i offentlige udbud, energieffektivitetskrav på varme- og køleområdet m.v.)).

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Lovforslag nr. L 149 (Forslag til lov om ændring af lov om social pension, lov om arbejdsskadesikring og lov om afgift af bidraget til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og af arbejdsulykkeserstatninger m.v. (Regulering af folkepensionsalderen og ændring af revisionsbestemmelse m.v.)) og

Lovforslag nr. L 150 (Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og barselloven. (Udvidet ret til dagpenge til iværksættere og bagatelgrænse for arbejde i selvstændig virksomhed med fulde barseldagpenge)).

Skatteministeren (Rasmus Stoklund):

Lovforslag nr. L 151 (Forslag til lov om ændring af skatteindberetningsloven, skattekontrolloven, lov om gensidig bistand ved inddrivelse af fordringer i forbindelse med skatter, afgifter og andre foranstaltninger samt administrativt samarbejde på beskatningsområdet og toldloven. (Gennemførelse af direktiv om ændring af direktiv om administrativt samarbejde på beskatningsområdet om indberetning og udveksling af oplysninger om transaktioner i kryptoaktiver m.v.)).

Uddannelses- og forskningsministeren (Christina Egelund):

Lovforslag nr. L 152 (Forslag til lov om ændring af SU-loven. (Minimumskrav til dokumentation m.v. ved ansøgning om SU-handicapstillæg, anvendelse af kunstig intelligens til understøttelse af sagsbehandling m.v.)) og

Lovforslag nr. L 153 (Forslag til lov om ændring af lov om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner. (Nye rammer for akkreditering)).

Ministeren for digitalisering (Caroline Stage Olsen):

Lovforslag nr. L 154 (Forslag til lov om supplerende bestemmelser til forordningen om kunstig intelligens).

Peter Kofod (DF) m.fl.:

Lovforslag nr. L 155 (Lov om ændring af budgetloven. (Forbud mod finansiering af offentlige driftsudgifter med EU-gældsætning)).

Marlene Harpsøe (DD) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 126 (Forslag til folketingsbeslutning om kortlægning af potentialerne i at styrke rammer, samarbejde og retsstilling på pårørendeområdet).

Lisbeth Bech-Nielsen (SF) og Helle Bonnesen (KF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 127 (Forslag til folketingsbeslutning om at indføre et digitalt cyklejer- og stelnummerregister).

Lise Bertelsen (KF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 128 (Forslag til folketingsbeslutning om en national handlingsplan for børn og unge med skolevægring).

Mikkel Bjørn (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 129 (Forslag til folketingsbeslutning om et forbud mod halvalvarer).

Per Larsen (KF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 130 (Forslag til folketingsbeslutning om at indføre en 18-årsaldersgrænse for solariebrug).

Titler på de anmeldte sager vil fremgå af folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Ministeren for digitalisering (Caroline Stage Olsen) har meddelt mig, at hun ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig

Redegørelse om Danmarks Digitale Udvikling 2025. (Redegørelse nr. R 8).

Redegørelsen vil fremgå af folketingstidende.dk.

Redegørelsen vil komme til forhandling tirsdag den 8. april 2025.

Jeg skal meddele, at spørgsmålene nr. 7-9 til børne- og undervisningsministeren (spm. nr. S 705, S 710 og S 713) af henholdsvis Marlene Harpsøe (DD), Rosa Lund (EL) og Helene Brydensholt (ALT) udgår af dagsordenen.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministre (spørgetid). Kl. 13:02

Formanden (Søren Gade):

Jeg byder velkommen til forsvarsministeren og til fru Trine Pertou Mach fra Enhedslisten, som stiller spørgsmålet.

Kl. 13:03

Spm. nr. S 711

1) Til forsvarsministeren af:

Trine Pertou Mach (EL):

Mener ministeren, at det er i Danmarks forsvarspolitiske interesse at stille baseområder til USA's militærs eksklusive rådighed i Skrydstrup, Karup og Aalborg i en situation, hvor USA's præsident – uden ukrainsk deltagelse – fører forhandlinger med Rusland om fred i Ukraine og udtaler, at Zelenskyj er diktator, og at Ukraine startede krigen?

Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 13:03

Trine Pertou Mach (EL):

Mener ministeren, at det er i Danmarks forsvarspolitiske interesse at stille baseområder til USA's militærs eksklusive rådighed i Skrydstrup, Karup og Aalborg i en situation, hvor USA's præsident – uden ukrainsk deltagelse – fører forhandlinger med Rusland om fred i Ukraine og udtaler, at Zelenskyj er diktator, og at Ukraine startede krigen?

Kl. 13:03

Formanden (Søren Gade):

Forsvarsministeren.

Kl. 13:03

Forsvarsministeren (Troels Lund Poulsen):

Ligesom vi også i sidste uge havde lejlighed til at diskutere det her i Folketingssalen, svarede jeg jo også i sidste uge – og det vil jeg også gerne understrege i dag – at Europa står i en meget alvorlig sikkerhedspolitisk situation, vel en af de mest alvorlige i årtier. Det ændrer de igangværende samtaler om krigen i Ukraine ikke på.

Derfor har Danmark fortsat en meget stærk interesse i at have et tæt forsvarssamarbejde med USA.

Som jeg også gentagne gange har nævnt, er det transatlantiske samarbejde vigtigt, både for Europa, men ikke mindst for Danmark. Det skyldes jo ikke mindst det arbejde, vi har set igennem de seneste 75 år. Vi skal gøre, hvad vi kan, for at udbygge og styrke det samarbejde, både for Europas og også for Danmarks sikkerheds skyld. At indgå en forsvarssamarbejdsaftale med USA er derfor, synes jeg, både naturligt og fornuftigt. Aftalen forbedrer USA's adgang til Danmark og Østersøen, og den styrker dermed NATO's kollektive forsvar og afskrækkelse i vores nærområde. Det øger også USA's militære mobilitet her i regionen, og det styrker Danmarks rolle som bagland i NATO.

Det er nogle af de muligheder for at styrke vores sikkerhed, som forsvarssamarbejdsaftalen med USA giver. I en tid med krig i Europa synes jeg, at der i udpræget grad er brug for at se på, hvordan vi står stærkest muligt sikkerhedspolitisk, og der synes jeg, at den her aftale er med til at gøre det.

Kl. 13:04

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:04

Trine Pertou Mach (EL):

Tak for svaret. Det er korrekt, at vi havde en lignende, parallel diskussion i sidste uge, og der er jo en grund til, at jeg også stiller et spørgsmål i denne uge om det samme emne, nemlig om det virkelig er i Danmarks forsvarspolitiske interesse at stille baseområder til rådighed eksklusivt for USA i den her situation. I sidste uge handlede det om Vance, der havde udtalt nogle ting, og i den her uge er det så med afsæt i Donald Trumps kommentar om, at den ukrainske præsident er en diktator, og at Ukraine har startet krigen, hvilket jo står i skærende kontrast ikke bare til, hvordan vi i Europa og Danmark opfatter situationen, men også til virkeligheden, nemlig at det er Rusland, der er den ultimative aggressor i krigen.

Det grundlæggende spørgsmål og grunden til, at vi tager det op igen, er selvfølgelig, at der vedbliver at komme begivenheder i USA eller udmeldinger og aktiviteter fra USA's side, der sætter grundlæggende spørgsmålstejn ved det, som forsvarsministeren siger, nemlig at det transatlantiske samarbejde er vigtigt og tæt. Er situationen ikke den, at USA løber fra det, og at det ikke er et spørgsmål om, at Danmark eller Europa skal fravælge noget, men at USA med alle sine gerninger og udtalelser i de seneste uger løber bort fra det transatlantiske samarbejde og er i frontalangreb på det, som det hviler på af fælles sikkerhedspolitiske interesser? Og er det så ikke i den situation ekstremt sårbart for Danmark at indgå en 10-årig aftale om at aflevere nøglerne til dele af vores territorie, så USA kan føre sin forsvarspolitik?

Kl. 13:06

Formanden (Søren Gade):
Forsvarsministeren.

Kl. 13:06

Forsvarsministeren (Troels Lund Poulsen):

Det var bestemt ikke ment polemisk i forhold til at kunne stille spørgsmål, for det er helt rigtigt, at vi havde en diskussion om det i sidste uge, og vi har det den her uge, og jeg vil også tro, at vi får det de kommende uger. Det er helt naturligt. Det er jo rigtigt nok, at der sker mange interessante og også bemærkelsesværdige ting i forhold til udmeldinger fra den amerikanske administration. Jeg tror, at så sent som i nat har Donald Trump, den amerikanske præsident, bekræftet, at USA ser sig selv i et stærkt NATO, og det synes jeg sådan set på alle måder er en fornuftig bemærkning. Så selv om

der kommer divergerende meldinger, synes jeg jo, at amerikanerne har bekræftet på forskellige politiske niveauer, at de har et stærkt engagement i NATO og også vil have det fremadrettet.

Kl. 13:07

Formanden (Søren Gade):
Fru Trine Pertou Mach.

Kl. 13:07

Trine Pertou Mach (EL):

Det er selvfølgelig glædeligt, hvis man er glad for USA i NATO. Det, der måske stadig væk er den grundlæggende politiske pointe, er, at USA også i FN's Generalforsamling har stemt sammen med Rusland og Hviderusland og andre lignende stater, som vi vanligvis ikke betragter som nære allierede eller lande eller stater, vi deler værdier med – faktisk tværtimod, når det handler om Ruslands krig i Ukraine.

Det ikke at ville stemme for en resolution, der udpeger Rusland som aggressoren, siger jo alt om, hvordan den amerikanske administration ser på den krig, som er på europæisk territorium. Det er i lyset af det, jeg spørger, om det da er klogt, at vi indgår en baseaftale med USA om en forsvarspolitik, vi faktisk ikke kender omfanget af.

Kl. 13:07

Formanden (Søren Gade):
Forsvarsministeren.

Kl. 13:07

Forsvarsministeren (Troels Lund Poulsen):

Uanset at der er ting, som vi er uenige med amerikanerne i, så er der flere ting, der binder os sammen, ikke mindst i et stærkt transatlantisk samarbejde. Som jeg sagde, har vi jo i årtier haft det her samarbejde, som har været med til ikke mindst at styrke Danmarks sikkerhed og også fortsat vil være vigtigt og afgørende i forhold til at styrke vores sikkerhed både Europa og i Danmark. Derfor er det i Danmarks interesse, at vi har et stærkt samarbejde med USA, og jeg tror også, at det samarbejde, vi får i forhold til den nye forsvarssamarbejdsaftale, vil underbygge det.

Kl. 13:08

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:08

Trine Pertou Mach (EL):

Hvis de forhandlinger, som amerikanerne fører lige nu med Rusland om fred i Ukraine hen over hovedet på ikke bare Ukraine, men også Europa, lander med en eller anden fredsaftale, som ikke er i ukrainsk interesse, hvad stiller Danmark så op, og er det i den kontekst klogt at indgå en aftale? Eller skulle man i virkeligheden sætte den aftale på pause?

Kl. 13:08

Formanden (Søren Gade):
Forsvarsministeren.

Kl. 13:08

Forsvarsministeren (Troels Lund Poulsen):

Jeg synes ikke, man skal sætte nogen aftale på pause. Jeg synes tværtimod, at det er vigtigt at fastholde et stærkt amerikansk engagement i Europa og dermed også i Danmark, og det er et selvstændigt argument for at få aftalen gennemført. Hvad der måtte ske i forhold til verden omkring os og ikke mindst Ukraine, tror jeg ikke, jeg er i stand til at give et endeligt svar på i dag. Generelt set synes jeg, at man skal forholde sig til ting, når de er sket, og ikke til spekulationer. Der er jo rigtig mange spekulationer, som aldrig nogen

sinde bliver til virkelighed, og det tror jeg også er den måde, jeg vil håndtere det her spørgsmål på.

Kl. 13:12

Kl. 13:09

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:12

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til forsvarsministeren og tak til fru Trine Pertou Mach fra Enhedslisten.

Jeg byder nu velkommen til indenrigs- og sundhedsministeren og til fru Rosa Lund fra Enhedslisten, som stiller spørgsmålet.

Kl. 13:09

Spm. nr. S 712

2) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

Rosa Lund (EL):

Mener ministeren, at det er på høje tid, at vi sætter handling bag ordene og laver en national handleplan for kvinders sundhed, der sikrer øremærkede midler til mere forskning i kvindesygdomme, bedre udredning, behandling og mere uddannelse inden for området?

Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 13:09

Formanden (Søren Gade):
Sundhedsministeren.

Kl. 13:12

Rosa Lund (EL):

Tak. Mener ministeren, at det er på høje tid, at vi sætter handling bag ordene og laver en national handleplan for kvinders sundhed, der sikrer øremærkede midler til mere forskning i kvindesygdomme, bedre udredning, behandling og mere uddannelse inden for området?

Kl. 13:10

Formanden (Søren Gade):

Sundhedsministeren.

Kl. 13:10

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Først og fremmest tak til for spørgeren for at være med til at sætte fokus på et vigtigt emne. Jeg er jo rigtig glad for, at der de senere år er kommet et langt større fokus på kvindesygdomme, for kvinders sundhed skal hverken være underbelyst eller underprioriteret, når det er, at vi snakker forskning og behandling. Det bør vi også løbende have fokus på i sundhedsvæsenet. Derfor deler jeg sådan set også ambitionen om, at vi skal have mere viden om og fokus på kvindesygdomme.

Det er jo også baggrunden for, at regeringen sammen med et bredt flertal, herunder Enhedslisten, og tak for det, har haft fokus på området i forbindelse med bl.a. aftalen omkring forskningsreserven, hvor vi fik afsat midler til styrket patientnær klinisk og uafhængig forskning, herunder på områder, hvor der er begrænset kommerciel interesse, og det gælder jo f.eks. netop forskning i kvindesygdomme. Konkret er der afsat en pulje på 210 mio. kr. sidste år og så 231½ millioner her i 2025. Der er også, senest på finansloven, blevet afsat penge bl.a. til foreningen Endometriose Fællesskabet, og der er afsat midler til en informations- og rådgivningsindsats hos foreningen Endometriose Fællesskabet.

Derudover er det selvfølgelig vigtigt, at vi også sikrer, at vores sundhedspersonale har den rette viden og det rette fokus på kvindesygdomme. Noget af det, jeg noterer mig, er jo, at der er et stort fokus på det her, også ude i regionerne, altså hos driftherrerne af vores sygehuse. Senest har Region Hovedstaden bl.a. igangsat en række initiativer i forhold til at uddanne og rådgive sundhedspersonalet om endometriose. Det forventer jeg selvfølgelig at se en effekt af, men jeg forventer selvfølgelig også, at man regionerne imellem lader sig inspirere af det. Og jeg er sådan set åben over for at drøfte behovet for yderligere tiltag om kvinders sundhed som led i de generelle prioriteringsøvelser.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Først og fremmest er jeg helt enig med spørgeren i, at det jo ikke er nok, at der er fokus på noget; der skal ligesom også sættes noget handling bag. Når jeg fremhæver Region Hovedstaden i min besvarelse, er det jo sådan set også blot for at gøre opmærksom på, at vi sætter fokus på det her område fra centralt hold via Folketinget, altså bl.a. via øremærkede midler på forskningsreserven og via initiativer under finansloven. Så synes jeg også, det er værd at fremhæve det, der i øvrigt sker ude i vores sygehus- og sundhedsvæsen, for at man også kan være med til at løfte den her dagsordenen, altså senest bl.a. med Region Hovedstaden. Jeg forventer og regner selvfølgelig også med, at der er et fokus på det i de andre regioner.

Som jeg var inde på i min besvarelse, er jeg sådan set åben over for også at drøfte behovet for yderligere tiltag omkring kvinders sundhed i forbindelse med de generelle prioriteringsdrøftelser.

Kl. 13:13

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 13:13

Rosa Lund (EL):

Det er egentlig heller ikke, fordi jeg oplever en uenighed med hverken ministeren eller regeringen generelt her; det er mere ligesom bare, hvordan vi så kommer derhen, hvor vi handler. Der er det, at vi i Enhedslisten foreslår en handleplan, men det kan sagtens være noget andet. For vi står jo i den situation, at hver anden kvinde har oplevet, at hendes udfordringer ikke er blevet taget seriøst, når hun er gået til lægen, altså f.eks. efterfødselsskader, menstruationssmerter og andre former for sygdomme, som relaterer sig særlig til kvinder.

Kl. 13:14

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:14

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Som jeg sagde før, er jeg sådan set åben over for at drøfte behovet for yderligere tiltag som led i de generelle prioriteringsdrøftelser.

Men der er også bare en vigtig ting at sige. Man siger, at man Enhedslisten gerne vil have en handleplan og andet. Nu er jeg jo

efterhånden vant til at stå her hver onsdag, og det er jo ret mange ønsker, man har i Enhedslisten. Og det er jo godt, at der er mange ønsker, men vi er jo også nogle, der tilhører nogle partier, som går op i, at det, når man har lange ønskelister, også er en meget god idé, at man kan finansiere de her lange ønskelister. Derfor er det jo ikke nok blot at have gode idéer til, hvordan man kan bruge flere penge; man er også nødt til at tilvejebringe finansieringen til at kunne realisere dem og gøre det til virkelighed til gavn for dem, det handler om.

Kl. 13:15

Formanden (Søren Gade):

Fru Rosa Lund for et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:15

Rosa Lund (EL):

Jamen ministeren er velkommen til at kalde os for »Ønskelisten«, for vi har masser af ønsker til regeringen, men vi kan også godt finansiere dem. Det skal sundhedsministeren ikke være i tvivl om. F.eks. vil vi jo foreslå, at en sådan handleplan vil blive finansieret af, at man indførte en skat på overnormal profit. Det kan regeringen jo lige tænke over.

Kl. 13:15

Formanden (Søren Gade):

Sundhedsministeren.

Kl. 13:15

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Det er lige før, at jeg tror, formand, at jeg vil tillade mig at tage min indenrigsministerkasket på i dag, for jeg har jo også ansvaret for at godkende opstillinger af partierne i forbindelse med valg og andet. Så hvis det skal være at betragte som sådan en direkte anmodning til indenrigsministeren, altså at man gerne vil skifte navn fra Enhedslisten til »Ønskelisten«, så er det noget, vi tager med hjem til ministeriet.

Min pointe er blot, at det er rigtig godt at have mange gode idéer og andet, men der skal også kunne samles flertal i forhold til at tilvejebringe den nødvendige finansiering, og det er fint, at man i Enhedslisten har nogle faste travere, vil jeg sige, som man tager med hver onsdag, og som man kan nævne, men det skal være noget, der kan realiseres, og også noget, der kan vedtages her i Folketinget.

Kl. 13:16

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til fru Rosa Lund fra Enhedslisten. Det næste spørgsmål er ligeledes til indenrigs- og sundhedsministeren, og jeg byder nu velkommen til fru Mette Thiesen, Dansk Folkeparti, som stiller spørgsmålet.

Kl. 13:16

Spm. nr. S 714 (omtrykt)

3) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

Mette Thiesen (DF):

Mener ministeren, at den nye ordning med børneagenter i detailhandelen, hvor ungarbejdere i dagligvarehandelen skal bede andre unge om billedlegitimation, er en god måde at gøre det på, når man let kan indføre digital alderskontrol?

Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 13:16

Mette Thiesen (DF):

Tusind tak. Af uransagelige årsager var spørgsmålet egentlig stillet til erhvervsministeren, men er så kommet til en anden minister. Men det er også rigtig fint.

Mener ministeren, at den nye ordning med børneagenter i detailhandelen, hvor ungarbejdere i dagligvarehandelen skal bede andre unge om billedlegitimation, er en god måde at gøre det på, når man let kan indføre digital alderskontrol?

Kl. 13:16

Formanden (Søren Gade):

Indenrigs- og sundhedsministeren.

Kl. 13:16

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Først skal jeg starte med at opklare det. Der er en god grund til, at spørgsmålet er blevet omstillet. Det er, fordi det er mig som sundhedsminister, der sidder og arbejder aktivt med, hvordan vi kan sikre, at vi får håndhævet reglerne i forhold til det massive ulovlige salg, der sker af tobak, nikotin og andre produkter, til børn og unge. For vi har ambitioner om at få nedbragt det alt for store forbrug af tobak og nikotin blandt børn og unge.

For at kvittere indledningsvis vil jeg sige, at jeg meget gerne giver butikkerne mulighed for at kunne bruge digitale løsninger til alderskontrol. Det er faktisk noget, som vi netop nu sidder og drøfter og arbejder helt konkret med i aftalekredsen bag forebyggelsesplanen, som et bredt flertal i Folketinget indgik, men som Dansk Folkeparti desværre ikke ønskede at være med i for at tage ansvar i forhold til børn og unge. Men jeg kan fortælle, at de partier, der var klar til at tage ansvar, meget snart kan præsentere en aftale vedrørende netop elektronisk aldersverificering. Så det tænker jeg må glæde spørgeren.

Så antager jeg, at der henvises til ordningen med unge kontrolkøbere, som vi med forebyggelsesplanen har aftalt at vi beslutter at afprøve. Vi benytter ikke på Indenrigs- og Sundhedsministeriets område børneagenter. Der er ført ca. 1.500 alderskontroller med en ung kontrolkøber, og der er aktuelt konstateret overtrædelser i mere end hver tredje kontrol. Der må jeg bare sige, at det jo er et vanvittigt højt tal. Og det er vanvittigt højt, fordi det sådan set i mere end 20 år har været forbudt at sælge spiritus og tobak til mindreårige, og alligevel kan man se i dag, at det er utrolig let for børn og unge at få fat i. Vi laver ikke aldersgrænser for sjov herinde i Folketinget, men fordi vi har at gøre med stærkt sundhedsskadelige produkter.

Jeg forstår selvfølgelig godt, at det ikke er sjovt at blive taget i at overtræde reglerne som købmænd eller kiosk, eller hvad ved jeg. Det er da træls, ikke mindst nu, hvor bødeniveauet har fået et nøk opad. Men jeg konstaterer da også, at købmændene nu siger, at de vil sikre, at aldersgrænserne kontrolleres, og det er jo glædeligt, hvis reglerne rent faktisk begynder at blive overholdt.

Kl. 13:19

Formanden (Søren Gade):

Fru Mette Thiesen.

Kl. 13:19

Mette Thiesen (DF):

Ja, hold da op. Jeg skal være ærlig og sige, at jeg simpelt hen er så glad for, at vi ikke er en del af den såkaldte forebyggelsespakke, som er grænsende til sundhedsektremisme på rigtig mange områder.

Man misser jo fuldstændig at ramme netop det, som vi faktisk drøftede, da vi sad og forhandlede. Det var nemlig de her kiosker, som solgte puffbars til de unge mennesker. Der mindes jeg da også, at jeg i hvert fald sagde det her med, at folk, som tjener flere hund-

redtusinder på at sælge ulovlige puffbars og sikkert også opioider og alt muligt andet skidt, da sådan set er fuldstændig ligeglade med en bøde på 50.000 kr., men at man i forhold til den lille købmand, som faktisk forsøger at overholde reglerne, men hvor en ungarbejder begår en beklagelig fejl, går ned og rammer med en bøde på 50.000 kr. Det var egentlig det, jeg var lidt nysgerrig på.

Så synes jeg jo også, at der er noget grundlæggende problematisk i, at man har børn, som skal agere agenter i det her. Vi ved jo alle sammen, hvordan det er at være 17 år; vi kan forhåbentlig stadig væk alle sammen huske, hvordan det var at være 17 år. Og jeg kan da godt forestille mig det, hvis der sidder en ungarbejder, som er 17 år, og som skal sidde og sige nej, hvis der kommer nogle seje drenge fra gymnasieklassen. Jeg er rigtig glad for at høre, at det her med aldersverifikation er på vej. Det synes jeg er positivt. Men måske man så skulle droppe de der børneagenter og udelukkende køre den her elektroniske aldersverifikation i stedet for.

De her købmænd vil jo faktisk gerne overholde reglerne. Der kan ske fejl, men det er mit klare indtryk, at i hvert fald langt størstedelen faktisk gør en ihærdig indsats. Der, hvor vi derimod har de her store, massive problemer, er bl.a. de her kiosker, og der er de altså ligeglade med en bøde på 50.000 kr. Så har ministeren tænkt over, om der var nogle ting, man skulle gå ind og skruer på i den her henseende, i særdeleshed efter man måske snart får den her elektroniske alderskontrol?

Kl. 13:21

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:21

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Først og fremmest bliver noget jo ikke mere sandt af at blive gentaget. Der bliver ikke benyttet børneagenter. Og at man kun skal køre med elektronisk alderskontrol, er vi snart klar med en aftale om med Folketingets partier forhåbentlig, og så forudsætter det jo stadig, at vi også skal sikre, at der rent faktisk sker en håndhævelse og en kontrol med, at reglerne også efterleves. Det er jo ikke nok blot at sige, at nu er der mulighed for elektronisk aldersverificering, men vi interesserer os ikke for, om reglerne bliver overholdt. Det er jo sådan set blot at lukke øjnene.

Vi kan se, at der sker et massivt salg til mindreårige, til børn, af dybt skadelige produkter, som vi i Folketinget har besluttet at man eksempelvis skal være 18 år for at købe. Der kan vi da bare være ligeglade med det. Man kalder det for sundhedsektremisme. At vi er et politisk bredt flertal, der har valgt at tage ansvar for børn og unges sundhed for at sikre, at vi får et lavere forbrug af alkohol, tobak og alle de skadelige nikotinprodukter, har forbudt puffbars og har sikret, at vi så at sige også forøger afgifterne på nikotinprodukter og andet, er simpelt hen ikke sundhedsektremisme! Det er at være med til at tage et ansvar for børn og unge, men det er ærgerligt, at man ikke går op i det i Dansk Folkeparti.

Kl. 13:22

Formanden (Søren Gade):
Tak for det. Så giver jeg ordet til spørgeren. Værsgo.

Kl. 13:22

Mette Thiesen (DF):

Tak. Det er jo noget vrøvl. Det er simpelt hen, fordi man er gået så langt nu, at man faktisk er inde at indrette butikkerne for de enkelte købmænd uden overhovedet i øvrigt at have eftertestet, om nogen af de tiltag, man har lavet, har virket. Så jeg holder fuldstændig fast i, at nej, selvfølgelig er der da helst ikke nogen børn og unge, der skal begynde at drikke eller ryge, men der er altså også nogle forældre, der har et ansvar for det.

Jeg kommer også til at stille yderligere spørgsmål – nu kommer justitsministeren på om lidt – for jeg synes bare, at der er en voldsom diskrepans, i forhold til at der er den her bøde på 50.000 kr., hvis du kommer til at sælge i det her tilfælde noget spiritus til en, der er 17½ år, kontra at en butikstyv, hvis de kommer og rømmer butikken for varer, får en meget, meget lille bøde. Det er jo også noget af det, der er problemet.

Men mener ministeren, at man fortsat skal bruge de her agent provocateurs – altså de her børneagenter – når man får elektronisk alderskontrol? Mener ministeren stadig, at det er nødvendigt?

Kl. 13:23

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:23

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Punkt 1: Vi er i gang med en forsøgsordning. Den har vi aftalt at evaluere, og så vender vi tilbage til det spørgsmål. Man kan i hvert fald påstå, at der er noget at komme efter, fordi vi foreløbig har set, at i hvert tredje tilfælde bliver de regler, vi har vedtaget, og som har været der igennem 20 år, ikke overholdt ude i detailhandelen.

Punkt 2: Vi er i gang med at indrette butikkerne, får fru Mette Thiesen også sagt i dag. Heller ikke det bliver mere sandt af at blive påstået i Folketingssalen. Jeg kan anbefale, at man læser lovforslagene, inden man stemmer om dem i Folketingssalen, for det indgår ikke i den lovgivning, der er vedtaget her i Folketinget. Der foregår nu et frivilligt samarbejde med detailhandelen, hvor vi i fællesskab tager et ansvar.

Herudover vil jeg sige, i forhold til om man som kioskejer måtte være fuldstændig ligeglad med en bøde på 50.000 kr., at jeg mener, at 50.000 kr. er rigtig, rigtig mange penge. Det kan mærkes. Er det nok? Nej, vi har så sent som i dag også lanceret, at vi nu laver fælles kontrolaktioner, ikke blot med Sikkerhedsstyrelsen for at kontrollere aldersgrænser, men også i samarbejde med toldmyndighederne, skattemyndighederne, Arbejdstilsynet og fødevarerinsyn for at sætte ind over for nogle af alle de ulovligheder, der foregår i kioskerne i forhold til salg af ulovlige fødevarer og andre ting.

Så vi sætter bredt ind med paletten. Det er ærgerligt, at Dansk Folkeparti heller ikke her er med til at tage ansvar.

Kl. 13:24

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Så får fru Mette Thiesen mulighed for at stille det sidste spørgsmål. Værsgo.

Kl. 13:24

Mette Thiesen (DF):

Det er dejligt, at man gør noget i forhold til de her kiosker, men det ændrer bare ikke rigtig på, at det også rammer rigtig mange af de købmænd, som faktisk gør sig reelt umage for at overholde det her.

Jeg tror sådan set, at købmændene har det fint nok med det her, hvis de begår en fejl osv. Det er også det, som den købmand, som jeg nævner, og som også er nævnt i den her B.T.-artikel, siger. Han er indforstået med det, men han synes bare, at der er en voldsom diskrepans, i forhold til at han skal betale 50.000 kr., fordi en ungarbejder er kommet til at sælge en flaske spiritus til en, der er 17½ år og ikke 18 år, mens en butikstyv får en bøde på 1.000 kr.

Så er ministeren ikke også enig i, at der er en voldsom diskrepans i forhold til de her bødestørrelser? Altså, det kan bedre betale sig at være butikstyv end at komme til at sælge en flaske spiritus til en, som er 17½ år i stedet for 18 år.

Formanden (Søren Gade):

Indenrigs- og sundhedsministeren.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Først og fremmest er jeg nødt til at understrege, at unge kontrolkøbere er et forsøg, vi har igangsat nu her. Man sidder ikke og benytter 17½-årige. Man må ikke overtræde provokationsforbuddet. Det vil sige, at du så at sige ikke må gå ud og snyde og narre folk med nogle, der er meget tæt på aldersgrænsen. Det ligger der i øvrigt også allerede en klar dom om, i forhold til at lovgivningen sådan set er indrettet på en måde, hvor det også bliver udført i praksis.

I forhold til bødeniveauet på 50.000 kr. vil jeg sige, at jeg er enig i, at der er masser af købmænd, der gør det kanongodt og godt vil være med til at påtage sig ansvar. Det er træls, når ens medarbejdere måske så bliver taget i det – arh, hvorfor sørgede vi ikke for at få kontrolleret alderen her? Men bødeniveauet på 50.000 kr. er jo ikke noget, vi bare har grebet ud af det blå. Det bødeniveau afspejler det, vi indførte for ulovlig salg af lattergas til børn og unge. Det er et bødeniveau, som Dansk Folkeparti selv var med til at lægge stemmer til tilbage i maj 2023. Så det er lidt mærkeligt, at det, man syntes var et korrekt bødeniveau den ene dag, så lige pludselig er et helt, helt vildt forkert bødeniveau den næste dag.

Kl. 13:25

Kl. 13:25

Kl. 13:26

Kl. 13:26

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til indenrigs- og sundhedsministeren og til fru Mette Thiesen fra Dansk Folkeparti.

Jeg byder nu velkommen til justitsministeren og til hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti, som stiller spørgsmålet.

Spm. nr. S 708

4) Til justitsministeren af:

Mikkel Bjørn (DF):

Hvad er ministerens holdning til, at ingen tilsyneladende ved, hvor Kamilla Hantuschs drabsmand, der bør opholde sig på Kærshovedgård, er?

Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 13:26

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Hvad er ministerens holdning til, at ingen tilsyneladende ved, hvor Kamilla Hantuschs drabsmand, der egentlig bør opholde sig på Kærshovedgård, er henne?

Kl. 13:26

Formanden (Søren Gade):

Justitsministeren.

Kl. 13:26

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Tak for ordet. Også tak til hr. Mikkel Bjørn for spørgsmålet. Jeg vil gerne starte med at slå fuldstændig utvetydigt fast, at udvisningsdømte udlændinge ikke er velkomne i Danmark, og de skal – og jeg mener, de skal – skal sendes ud af landet så hurtigt som overhovedet muligt. Det gælder jo ikke mindst, når en udvisningsdømt har begået så alvorlig kriminalitet, som det er tilfældet i denne her tragiske sag.

Jeg kan ikke inden for rammerne af et mundtligt § 20-spørgsmål udtale mig nærmere om den konkrete sag, herunder hvad politiet gør for at finde den udvisningsdømte. Men jeg kan generelt sige, at jeg har en klar forventning om, at politiet gør en indsats, endda

en meget stor indsats, for at finde udvisningsdømte, som forsvinder fra Kærshovedgård. Det gælder især, når der er tale om udvisningsdømte, som er udvist som følge af alvorlig personfarlig kriminalitet. Og når det kommer til udvisningsdømte, der ikke overholder deres kontrolforpligtelser, så har politiet i dialog med Hjemrejsestyrelsen forskellige værktøjer. Der kan bl.a. ske efterlysning i politiets systemer. Politiet har også mulighed for at foretage offentlig efterlysning af den pågældende, hvis betingelserne for det er opfyldt.

Jeg kan godt forstå, at det som offer eller pårørende til et offer, navnlig når der er tale om meget alvorlige forbrydelser, er enormt utrygt, hvis en udvisningsdømt forsvinder fra Kærshovedgård. Derfor er det også vigtigt, at politiet i de her situationer er i dialog med de berørte familier vedrørende mulighederne for tryghedsskabende initiativer. Derudover er det afgørende, at politiet fortsætter med at have et vedvarende og stærkt fokus på indsatsen omkring Kærshovedgård, både i forhold til at forebygge kriminalitet og sikre trygheden i lokalområdet. Tak for ordet.

Kl. 13:28

Formanden (Søren Gade):

Hr. Mikkel Bjørn.

Kl. 13:28

Mikkel Bjørn (DF):

Det ærgrer mig da, at ministeren ikke kan kommentere på den konkrete sag, for det er den konkrete sag, der i dag skaber utryghed for den datter, hvis mor blev dræbt af en nu udvisningsdømt kriminel udlænding, der bør opholde sig på Kærshovedgård, men simpelt hen er forsvundet pist væk ud i det blå som konsekvens af den åbendørs-politik, som regeringen insisterer på skal herske på Kærshovedgård. Og hvis ministeren ikke vil kommentere på den konkrete sag, kan han i det mindste forholde sig til den politik, som medførte og medfører i dag, at en familie må leve i utryghed, fordi en drabsmand, der burde opholde sig på Kærshovedgård, frit har kunnet forlade udvisningscenteret og i dag ikke er til at finde for hverken familien eller politiet. Kan det virkelig være rimeligt, hvis det står til ministeren, at vi har udvisningsdømte kriminelle udlændinge frit gående rundt i Danmark, uden at familien, der er udsat for den utryghed, kan få nogen som helst form for indsigt i, hvad status er i sagen omkring den drabsmand, som har gjort, at familien i dag må leve i utryghed?

Kl. 13:29

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:30

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

For det første vil jeg bare gentage, at jeg har en meget stor forventning om, at politiet gør alt, hvad man kan, for at finde den her person i den konkrete sag. Men hr. Mikkel Bjørn må vel alt andet lige, også selv om jeg ved, at hr. Mikkel Bjørn er glad for at stille spørgsmål, godt kunne forstå, at jeg ikke på politiets vegne kan kommentere den konkrete sag, og hvad politiet konkret gør for at finde den pågældende person, så vedkommende har mulighed for at orientere sig på folketings-tv i, hvad det er for nogle metoder, politiet har taget i brug. Når det er sagt, mener jeg også, det er afgørende, at politiet er i dialog med den berørte familie og gør, hvad man kan for at skabe tryghed for den.

Kl. 13:30

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 13:30

Kl. 13:33

Mikkel Bjørn (DF):

Problemet er jo ikke bare, at ministeren ikke kan orientere her i en mundtlig spørgetime. Problemet er, at familien ikke engang kan få den indsigt, som jeg som folketingsmedlem vil kunne få via fortrolige skriftlige spørgsmål til ministeren omkring status i sagen. Det vil sige, at der er en familie, som lever i konstant utryghed, fordi en drabsmand er forsvundet fra Kærshovedgård, og de kan ikke engang af ministeren eller af politiet få en status på: Hvor er den mand, der dræbte den nu 15-årige piges mor, henne? Det er da ikke rimeligt. Og kan ministeren ikke godt se, at det er en helt uholdbar situation?

Kl. 13:31

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:31

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Igen kan jeg kun understrege vigtigheden af, at politiet selvfølgelig er i dialog med de berørte borgere, når der er en gerningsmand, hvad enten det er en gerningsmand, der er eftersøgt for en konkret forbrydelse, eller det som i det her tilfælde handler om en, der har afsonet sin straf, men er undvejet fra Kærshovedgård. Selvfølgelig skal politiet være i dialog med berørte familier i sådan nogle situationer. Det har jeg også tiltro til at politiet er.

Kl. 13:31

Formanden (Søren Gade):

Hr. Mikkel Bjørn med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:31

Mikkel Bjørn (DF):

Ministeren gentager nu et meget ærgerligt mantra, som vi ofte hører fra Socialdemokratiet og fra regeringen, nemlig at det er folk, der har afsonet deres straf. Men hvis det er mennesker dømt til udvisning af Danmark for bestialske forbrydelser, i det her tilfælde mord på en 21-årig kvinde, dømt til udvisning af Danmark, så har man jo ikke afsonet sin straf. Så har man ikke afsonet den del af sin straf, som er udvisningen. Man er dømt til udvisning af Danmark, har modsat sig at forlade landet, er dømt til at skulle sidde på udrejsecenteret, indtil man forlader landet, har selv forladt centeret, og nu kan familien ikke få en indsigt i: Hvor er den mand, der dræbte en nu 15-årig piges mor? Det er da helt og aldeles uholdbart. Hvorfor er Dansk Folkeparti det eneste parti i Folketinget, der er villig til at sætte en lås på det her center, så familierne ikke skal leve i den form for utryghed?

Kl. 13:32

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:32

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Dansk Folkeparti er ikke det eneste parti, skønt Mikkel Bjørn gerne vil have det til at lyde sådan, der går op i de spørgsmål her. Det er derfor, skiftende socialdemokratiske regeringer siden 2019 har været meget succesfulde med at få udlændinge i en udrejseposition til faktisk at rejse hjem, og den statistik kender hr. Mikkel Bjørn, for både jeg og udlændingeministeren har præsenteret den for ham flere gange. De har været mere succesfulde end skiftende borgerlige regeringer, hvor Dansk Folkeparti har været parlamentarisk grundlag, og også mere succesfulde, end fru Inger Støjberg var, da hun var udlændingeminister. Og det agter vi at blive ved med, for folk, der ikke er velkomne i Danmark, skal naturligvis heller ikke være i Danmark.

Formanden (Søren Gade):

Tak for det, og det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti.

Det næste spørgsmål er ligeledes til justitsministeren, og jeg byder nu velkommen til fru Mette Thiesen fra Dansk Folkeparti, som stiller spørgsmålet.

Kl. 13:33

Spm. nr. S 715 (omtrykt)

5) Til justitsministeren af:

Mette Thiesen (DF):

Mener ministeren, at det gavner eller skader retssikkerheden, når det koster 50 gange så meget for en købmand at sælge en flaske vin til en 17-årig, som det koster en tyv at stjæle i en dagligvarebutik?

Formanden (Søren Gade):

Jeg byder nu velkommen til fru Mette Thiesen fra Dansk Folkeparti, som stiller spørgsmålet. Værsgo.

Kl. 13:33

Mette Thiesen (DF):

Tusind tak. Denne gang er spørgsmålet blevet rettet til den rigtige minister. Mener ministeren, at det gavner eller skader retssikkerheden, når det koster 50 gange så meget for en købmand at sælge en flaske vin til en 17-årig, som det koster en tyv at stjæle i en dagligvarebutik?

Kl. 13:33

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:34

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Tak for ordet, og også tak til fru Mette Thiesen for spørgsmålet. For mindre end en måned siden vedtog et bredt flertal i Folketinget, herunder Dansk Folkeparti, lovforslaget om en styrket indsats mod borgernær kriminalitet. Med loven sikrede vi implementeringen af de initiativer fra regeringens udspil »Sammen om en tryggere hverdag« fra februar 2024, der krævede lovændringer, herunder af straffeloven og lov om politiets virksomhed.

Formålet med de her initiativer er at sætte yderligere ind over for typer af kriminalitet, der skaber utryghed i hverdagen, og det er afgørende for regeringen at værne om danskernes tryghed. Som borger skal man ikke bekymre sig om, at der bliver begået indbrud i hjemmet, eller at man får stjålet sin cykel, og lokale forretninger skal heller ikke gang på gang udsættes for tyverier til stor gene og utryghed for både butiksejere, ansatte og kunder og med potentielt store økonomiske omkostninger til følge. Det er uacceptabelt og grundlæggende også et udtryk for mangel på respekt for andre menneskers ejendom, når der rundtom i landet finder butikstyverier sted.

Derfor er jeg også glad for, at vi nu sætter hårdere ind i kampen mod butikstyveri, bl.a. ved at vi med det nye lovændringer har hævet bødestrafen for at stjæle og videresælge varer fra butikker. Konkret har vi hævet bødestrafen for butikstyveri i både førstegangstilfælde og i gentagelsestilfælde, så der som udgangspunkt altid udmåles en bøde på mindst 1.000 kr., og samtidig skal bøden for butikstyveri nu også overstige værdien af det stjålne. På den måde bliver konsekvenserne mere mærkbare for butikstyvene, for det skal på ingen måde kunne betale sig at begå butikstyveri.

For så vidt angår den del af spørgsmålet, der omhandler forbud mod salg af alkohol til personer under 18 år, kan jeg oplyse, at både det forhøjede bødeniveau og brugen af unge kontroll købere blev indført ved lov sidste år og gennemfører den forebyggelsesplan, som

regeringen, SF, Danmarksdemokraterne, Det Konservative Folkeparti og Alternativet indgik i 2023. Det fremgår af den her forebyggelsesplan, at hvis den erhvervsdrivende overtræder lovgivningen, skal der også sættes ind med højere bødestraffe og skærpede sanktioner.

Som sagt hører det her område altså under indenrigs- og sundhedsministeren, så i forhold til om bødeniveauet for overtrædelse af denne lovgivning har fundet det rette leje, må jeg altså henvise til indenrigs- og sundhedsministeren.

Tak for ordet.

Kl. 13:36

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Mette Thiesen (DF):

Ja, og det fik jeg egentlig fint svar på før, selv om ministeren som sædvanlig hidsede sig lidt op. Men der fik jeg da også sagt klart og tydeligt, at det her med de 50.000 kr. ikke forslår i forhold til dem, der virkelig spekulerer i det. Det kommer til at ramme de købmænd, som faktisk forsøger at holde sig inden for lovens rammer. Men tak til ministeren for svaret.

Kl. 13:36

Altså, 1.000 kr. for at stjæle er jo ikke særlig meget for nogen. Jeg stemte for det lovforslag, fordi det – og det sagde jeg også meget klart og tydeligt i min ordførertale – var et lillebitte skridt i den rigtige retning, men det er slet, slet ikke nok. Altså, vi skal have nogle meget, meget højere bødestraffe; vi skal have fængselsstraffe; vi skal indføre, at der konsekvent udvises efter første dom, for hvis man kigger på statistikkerne, er mange af dem, der begår de her organiserede butikstyverier, jo udlændinge. Det er folk fra Rumænien, Polen og flere andre lande, det er syrrere osv., der begår de her butikstyverier.

Det, der sker, er jo, at man går ind og begår et organiseret tyveri, fordi man godt ved, at bøden er så lav, og så kan man sagtens stjæle store paller af varer og køre ud på Nørrebrogade eller andre steder, hvor der ligger nogle kiosker, og sælge det til dem, som så sælger det videre. Jeg tror bl.a., der var et eksempel på, at Fødevarestyrelsen havde fundet nogle varer, f.eks. chokolade, som kun kunne købes i Meny, men som pludselig blev solgt fra nogle kiosker. Så det her er jo et gigantisk problem.

Jeg kunne egentlig bare godt tænke mig at høre ministeren – og det var egentlig også det, jeg talte med sundhedsministeren om tidligere – om den her voldsomme diskrepans imellem bødeniveauet for at begå butikstyveri og for at komme til ved en fejl at sælge spiritus til en, som er 17 år og ikke 18 år. Kan ministeren ikke godt se, at det altså skaber en stor skævvridning, og mener ministeren ikke, at vi skal slå meget hårdt ned på det her, også f.eks. i forhold til udvisningsdomme til kriminelle udlændinge? Det skal selvfølgelig også følges op af en langt bedre grænsekontrol, ansigtsgenkendelse og alt muligt andet. Der er masser ting, vi kan gøre, som er meget mere effektive end det, som regeringen kom med.

Kl. 13:38

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:38

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Tak for det. Fru Mette Thiesen nævner jo helt korrekt, at vi for tiden desværre har en epidemi af butikstyverier, som i høj grad er foranstaltet af udlændinge fra forskellige lande rundt omkring i Europas periferi, men også andre steder fra. Der tror jeg, det er vigtigt at holde sig for øje, at der med den lovændring, vi vedtog, er tale om en bødestraf på minimum 1.000 kr., og at bødestrafen altid overstiger værdien af det stjålne.

Det, vi kan se i meget høj grad blev stjålet af mange af de her især udenlandske statsborgere, er varepartier i store mængder, som i øvrigt også er meget dyre, og det gør jo, at bødestraffene i praksis vil nå ganske højt op. Derudover er det sådan, at hvis man er blevet straffet for butikstyverier flere gange, vil det også kunne medføre fængselsstraf.

Kl. 13:39

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:39

Mette Thiesen (DF):

Vi stemte som sagt også for den her lille stramning, som trods alt er et lille skridt i den rigtige retning. Men jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre ministeren i forhold til det, som jeg tror der er rigtig mange danskere der sidder og tænker, når de hører, at man får en bøde på 50.000 kr. for ved en fejl at sælge spiritus, altså når en ungarbejder ved en fejl får solgt en flaske spiritus til en 17-årig, altså til en, som ikke er 18 år, kontra at man kun risikerer at få en bøde på 1.000 kr. for at stjæle åbenlyst i en butik, nemlig: Hvorfor er det sådan? Det er den ene ting.

Nummer to ting er: Skal vi ikke bare udvise de kriminelle udlændinge, som begår kriminalitet i Danmark, efter første dom?

Kl. 13:40

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:40

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

I forhold til det sidste er jeg en kæmpe tilhænger af, at vi skal udvise så mange, som vi overhovedet kan. Og en god start er jo også, at de udlændinge, som får straffe i Danmark, heller ikke engang skal afsone deres straf i danske fængsler, men at de hurtigst muligt, og så hurtigt som vi kan have faciliteterne klar, skal afsone i vores lejede fængselsfacilitet i Kosovo.

I forhold til det andet er der jo, som jeg forstår det, tale om en forsøgsordning og et bødeniveau, som jo også afspejler, hvad bødeniveauet er for eksempelvis at sælge puffbars eller andre ulovlige ting. Og det er derfor, at man har lagt sig, som man har. Men igen vil jeg sige, at det hører under indenrigs- og sundhedsministerens ressort.

Kl. 13:41

Formanden (Søren Gade):

Fru Mette Thiesen med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:41

Mette Thiesen (DF):

Tak for det. Desværre er det jo sådan, at Dansk Folkeparti er det eneste parti, som faktisk er ligeglad med konventioner. Vi vil gerne udvise kriminelle udlændinge konsekvent og efter første dom, og det vil vi selvfølgelig også i de her tilfælde. For vi har faktisk brug for at få ryddet op. Og jeg er sådan set enig med ministeren i, at det da bliver dejligt, hvis vi en dag får mulighed for at få det her fængsel; det har lidt lange udsigter, tror jeg.

Men grundlæggende set kunne vi rydde gevaldigt op i vores egne fængsler. Cirka halvdelen af dem, der sidder der, er jo folk med udenlandsk baggrund. Så vi kunne da få ryddet gevaldigt op, hvis vi bare begyndte at udvise kriminelle udlændinge konsekvent og efter første dom. Og mig bekendt er vi i hvert fald det eneste parti i Folketinget, som reelt set mener det, fordi vi er ligeglade med konventionerne.

Kan ministeren ikke se en åbning i forhold til konsekvent at smide dem ud, som ikke skal være i landet?

Kl. 13:41

Formanden (Søren Gade):
Justitsministeren.

Kl. 13:41

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Jeg vil starte med at sige, at vi ikke er ligeglade med internationale konventioner sådan i almindelighed. Jeg vil faktisk sige, at i den tid, vi lever i lige nu, hvor der er så meget uro, mener jeg, at vi som et lille land har en klar interesse i en regelbaseret verdensorden.

Når det er sagt, er jeg enig med Mette Thiesen og i øvrigt også Dansk Folkeparti og andre i Folketinget i, at der har været en retspraksis ved bl.a. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, der også mange gange tolker menneskerettighedskonventionen lige lovlig frisk, så man får det indtryk, at det i højere grad er kriminelles rettigheder, der bliver beskyttet, frem for flertallet og kollektivets ret til at leve i tryghed og frihed. Og det mener jeg at vi skal gøre noget ved.

Kl. 13:42

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet, og vi siger tak til justitsministeren og tak til fru Mette Thiesen fra Dansk Folkeparti.

Jeg byder nu velkommen til beskæftigelsesministeren og til hr. Karsten Hønge, Socialistisk Folkeparti, som stiller spørgsmålet.

Kl. 13:43

Spm. nr. S 702

6) Til beskæftigelsesministeren af:

Karsten Hønge (SF):

Har ministeren gjort tilstrækkeligt for at undgå, at internationalt adopterede fra ikkevestlige lande omfattes af arbejdspligten i den nye kontanthjælpsreform?

Formanden (Søren Gade):
Værsgo.

Kl. 13:43

Karsten Hønge (SF):

Tak. Har ministeren gjort tilstrækkeligt for at undgå, at internationalt adopterede fra ikkevestlige lande omfattes af arbejdspligten i den nye kontanthjælpsreform?

Kl. 13:43

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:43

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Tak for spørgsmålet. Der sidder rigtig mange i hele Danmark lige nu, er det mit indtryk, som oplever at have fået en mavepuster af den lov, jeg har været med til at vedtage. Det har aldrig været min intention at sige til mennesker, der har været her, siden de var 3 måneder gamle, at de skulle sidde med en følelse af ikke at være rigtigt danske.

Så som svar på spørgsmålet vil jeg sige det, jeg også har forsøgt nu at sige udadtil, nemlig at jeg har bedt om, at vi finder en løsning på, hvordan adopterede ikke skal være omfattet af den her lov. Og nogle gange skal man som politiker også turde tage den slags menneskers oplevelser ind og turde blive klogere.

Det gør indtryk på mig, at det er den følelse, der er mennesker der sidder med. Den følelse ønsker jeg ikke de skal have. Derfor lytter jeg, derfor er jeg blevet klogere, og derfor er svaret: Jeg synes,

at vi skal lave den her lov om, så adopterede ikke er en del af arbejdspligten.

Kl. 13:44

Formanden (Søren Gade):
Hr. Karsten Hønge.

Kl. 13:44

Karsten Hønge (SF):

For et par dage siden besøgte jeg en familie. De har adopteret to børn, hvor den ene er i gang med arbejde, og den anden er faktisk i kontanthjælpsystemet. Da jeg snakkede med forældrene, sad de med tårer i øjnene. Altså, de fortæller om, hvor svært det er for dem at have samtalen med deres egne børn, fordi den ene selvfølgelig føler sig ved siden af, diskrimineret og sat uden for samfundet. Og nu er det ikke de eneste, jeg har snakket med. Jeg har fået et væld af henvendelser, især på mail, men nu også telefonisk.

Hvordan kan man forklare, at mennesker, der har boet i Danmark hele deres liv på nær måske lige et par måneder, skal udsættes for diskrimination og forskelsbehandling ved nu at blive udsat for tvangsaktivering gennem chikanejobs og ved at få nedsatte ydelser i kontanthjælpsystemet?

Hvordan kunne regeringen finde på at skabe utryghed og frygt i masser af familier – i familier, hvor nogle af børnene andre gange i deres liv har følt, at de har mistet fodfæstet? Vi ved jo godt, at adopterede jævnligt sådan spørger ind til deres egen historie og deres egen identitet, og så kommer det her oveni.

Hvordan kommer det nogle gange så vidt i politik? Hvor er det, at regeringen har været blinde for den her handling? Jeg mener, at regeringen skal trække hænderne ud af familierne. Nu hører jeg også ministeren sige, at der åbenlyst er begået en fejl. Er det sådan, at jeg også hører ministeren give en undskyldning til de familier, som har oplevet utryghed, usikkerhed og frygt sive ind?

Kl. 13:46

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:46

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Først og fremmest er de ord, ordføreren sætter på det at lave en arbejdspligt, jo åbenlyst ikke ord, jeg er enig i. Den her lov har til formål at sige, at folk, der kommer hertil fra udlandet og aldrig har haft fast arbejde og nu beder om kontanthjælp, betalt af de mennesker, der går på arbejde hver eneste dag, må vi godt forvente noget ekstra af. Det mener jeg godt vi må, især fordi vi kan se, at når man forventer noget af mennesker, så er det bedre end at betale dem og efterlade dem passive.

Så jeg står fuldt og helt bag den her arbejdspligt. Når jeg alligevel nu siger klokkeklart, at de her historier, de der tårer, som ordføreren henviser til, har gjort indtryk, så er det også med en intention om, at den her lov skal laves om.

Kl. 13:47

Formanden (Søren Gade):
Hr. Karsten Hønge.

Kl. 13:47

Karsten Hønge (SF):

Hørte jeg ministeren sige undskyld for at have været ansvarlig for en utryghed og en usikkerhed hos mennesker, der er adopteret, og som ofte i forvejen kan være i tvivl om, hvor de kommer fra, hvad deres identitet i det hele taget er, og måske også igennem deres skoletid har oplevet diskrimination og forskelsbehandling på grund af deres fysiske udseende?

Der vælger regeringen i den her sammenhæng – muligvis uden intention om det – at give de her børn og unge, som i forvejen kan være sårbare, en skuldertackling, så de har mistet fodfæstet i den periode, hvor de har skullet høre på, at de ikke var rigtige danskere.

Kl. 13:47

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:47

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Det er jo netop også på grund af den oplevelse, at jeg står her i dag og siger: Jeg vil gerne lave loven om, så vi holder fast i arbejdspligten, men så adopterede ikke er omfattet af den – men uden at have den konkrete løsning. Det er ikke særlig tit, at vi gør det som politikere og slet ikke som ministre, for hvis man lover, at man vil lave noget om, vil man godt se, hvad det er for en løsning, før man lover det.

Men jeg kan jo godt se, hvad det er for nogle følelser, det her vækker. Og derfor har det været vigtigt for mig at sige nu, også inden vi har den konkrete løsning, at jeg vil finde en løsning. Jeg har den endnu, men jeg vil finde en løsning, så vi holder fast i arbejdspligten, men undtager adopterede.

Kl. 13:48

Formanden (Søren Gade):
Hr. Karsten Hønge med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:48

Karsten Hønge (SF):

Det skal simpelt hen bare være: Hørte jeg nu i den her omgang ministeren sige undskyld for den utryghed, den usikkerhed og den skuldertackling, man fra regeringens side har givet familier, så man har skullet tage fat på sådan helt fundamentale snakke mellem hinanden, både de adopterede indbyrdes og mellem forældre og deres adopteret børn, om, om de nogen sinde i virkeligheden blev accepteret.

Altså, hører jeg ministeren give en undskyldning for, at regeringen her står bag den bølge af usikkerhed, man har kastet adopterede familier ud i?

Kl. 13:48

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:48

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Jeg startede i morges med en samtale med Helene, der selv er adopteret, og som jo meget klart siger, at det her ikke handler om, at hvis hun en dag får brug for kontanthjælp, så vil hun ikke arbejde for sin ydelse; det handler om den grundlæggende følelse af ikke at høre til.

At sidde og høre Helene og mange andre sætte ord på det gør dybt indtryk på mig og gør mig også klogere på en følelse nede i maven, jeg tror det kan være svært for os andre helt at sætte sig ind i. Den lytter jeg til, den har gjort mig klogere, og det er det, der gør, at jeg nu står og siger, at jeg vil lave loven om.

Kl. 13:49

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet, og vi siger tak til beskæftigelsesministeren og tak til hr. Karsten Hønge fra Socialistisk Folkeparti.

Som jeg sagde i min indledning, udgår spørgsmål nr. 7, nr. 8 og nr. 9 (spm. nr. S 705, S 710 og S 713).

Derfor går vi til spørgsmål nr. 10 (spm. nr. S 704). Og jeg byder nu velkommen til ministeren for grøn trepart og til hr. Peter Kofod fra Dansk Folkeparti, som stiller spørgsmålet.

Kl. 13:49

Spm. nr. S 705

7) Til børne- og undervisningsministeren af:

Marlene Harpsøe (DD):

Hvad mener ministeren om de mange bekymringer, der er rejst i forhold til de tusindvis af unge, der har brug for et afklarende år, men som fremover kommer i klemme som følge af den politiske aftale om at nedlægge den kommunale 10. klasse og i stedet tvinges over på regeringens nye ungdomsuddannelse? (Spørgsmålet er udgået af dagsordenen).

Kl. 13:49

Spm. nr. S 710

8) Til børne- og undervisningsministeren af:

Rosa Lund (EL):

Mener ministeren, at det bør være muligt at trække voldsomme profitter ud på at drive specialtilbud til udsatte børn og unge og sende skattekroner i skattely i et diktatur i Abu Dhabi?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til artiklen »Her er beviset: Sharia-diktatur ejer skoler for udsatte børn gennem skattely« fra Ekstra-Bladet den 14. februar 2025.

(Spørgsmålet er udgået af dagsordenen).

Kl. 13:49

Spm. nr. S 713

9) Til børne- og undervisningsministeren af:

Helene Brydensholt (ALT):

Hvad er ministerens holdning til de trivselsøkonomiske konsekvenser, der opstår, når kvaliteten i de danske dagtilbud ikke i tilstrækkelig grad imødekommer børns behov som følge af den lave pædagogiske normering i landets daginstitutioner?

(Spørgsmålet er udgået af dagsordenen).

Kl. 13:49

Spm. nr. S 704

10) Til ministeren for grøn trepart af:

Peter Kofod (DF):

Hvad mener ministeren om, at man i Sverige har planer om at halvere antallet af ulve fra 340 til cirka 170, mens man i Danmark åbenbart ikke kan tage lignende skridt, selv om der er ni gange så meget plads i Sverige som i Danmark?

Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 13:50

Peter Kofod (DF):

Tak for det. Jeg vil læse spørgsmålet til ministeren højt: Hvad mener ministeren om, at man i Sverige har planer om at halvere antallet af ulve fra 340 til cirka 170, mens man i Danmark åbenbart ikke kan tage lignende skridt, selv om der er ni gange så meget plads i Sverige som i Danmark?

Kl. 13:50

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:50

Ministeren for grøn trepart (Jeppe Bruus):

Tak for spørgsmålet. Ulve skal ikke løbe rundt, hvor mennesker bor og lever. Jeg har også her til formiddag holdt møde med fåreavlerne, som jo har fået store problemer, i takt med at der er kommet flere og flere ulve. Derfor ligger danskernes tryghed mig selvfølgelig mest på

sinde, og det kommer også før hensynet til ulven for nu at sige det direkte. Jeg har derfor bedt mit ministerium om at endevende reglerne og undersøge, hvordan vi får flere værktøjer til at regulere ulve, hvordan vi kan styrke overvågningen af ulve, hvordan vi kan komme endnu tættere på borgerne, der føler sig utrygge, og hvordan vi kan bortskræmme ulve i de perioder, hvor de måtte være i nærheden af dem.

Både Danmark og Sverige er efter de gældende regler forpligtet til at opnå og opretholde gunstig bevaringsstatus for ulven. Det fremgår af EU's habitatdirektiv, og det indebærer bl.a., at bestanden skal have en størrelse, hvor den er levedygtig. I Sverige er ulven i gunstig bevaringsstatus, og de svenske myndigheder har vurderet, at ca. 170 ulve er en levedygtig bestand. Den vurdering kommer vi til at foretage her i Danmark til sommer. Jeg ved ikke præcis endnu, hvor den ender.

Mit ministerium er også i dialog med de svenske myndigheder om den måde, de forvalter ulven på, og jeg arbejder som bekendt også for, at vi på europæisk plan og inden for habitatdirektivet får muligheder for at regulere ulven yderligere og også at lade være med at se ulven som et dyr, der skal være levedygtigt inden for den danske nationalgrænse, men at se ulven som en del af den nordeuropæiske ulvebestand, og at vi dermed også kan sætte antallet ned til et niveau, hvor vi tænker, at der kan være plads til både ulven og mennesker, herunder fåreavlere og andre gode folk.

Kl. 13:51

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:51

Peter Kofod (DF):

Tak for besvarelsen. Der findes jo ikke en dansk ulvebestand. Det er en indvandrerbestand, der kommer fra de dybe polske skove, fra Tyskland, fra Kontinentaleuropa. Det er ikke en bestand, der er isoleret i Danmark. Derfor ser man jo også individer, der måtte være født i Jylland, udvandre igen og vandre tilbage til en større europæisk bestand, som kommer fra syd for den danske grænse. Det giver for os ingen mening, at man siger, at man skal tage stilling til det her spørgsmål, sådan som man gør det i Sverige, og siger, at der skal være en egentlig levedygtig bestand i Danmark.

Vi ønsker ikke ulven, kan jeg sige meget klart, som en ynglende art i Danmark, og derfor er vores forslag, når den bestand, vi har af ulve her, jo ikke er en særlig bestand, men bare er strejfe fra en større europæisk bestand, at man simpelt hen bare indfører en form for ordinær jagttid på ulven på et tidspunkt af året, hvor ulven ikke yngler, og hvor man så får mulighed for at bringe bstanden væsentligt ned. Der vil selvfølgelig altid med den eksplosion, som der er i ulvebestanden på det europæiske kontinent, være strejfe, der når Danmark, og som kommer længere op i Jylland, men det skulle i hvert fald være muligt at holde antallet noget lavere. Så mit første spørgsmål til ministeren er: Kunne det være en gangbar løsning?

Så har jeg et andet spørgsmål. Sverige er jo mange, mange gange større end Danmark og har meget, meget mere vild natur og dybe, dybe skove, hvor der ikke bor mennesker. Sådan er Jylland jo ikke. Selv om Jylland har vild natur, er det meget små områder sammenlignet med Sverige eller andre lande. Så giver det overhovedet mening, minister, at sige, at vi har vild natur nok eller natur nok i det hele taget til at understøtte, jeg vil ikke engang kalde det en bestand? For det er så lidt natur, vi har? Kan ministeren ikke se det lidt groteske i, at man i Sverige, der er kæmpestort, siger, at der kan være 170 ulve, og at vi i Danmark er en situation, hvor vi overhovedet diskuterer antallet? Mig bekendt er der lige under 50 ulve i Danmark lige nu, hvis man skal tro de seneste tal.

Kl. 13:54

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:54

Ministeren for grøn trepart (Jeppe Bruus):

Jeg tror, der var en tre-fire spørgsmål inklusive nogle, der bevægede sig væk fra det, der egentlig var det oprindelige spørgsmål om, hvorfor, når man halverer antallet i Sverige, vi så ikke kan tage lignende skridt i Danmark. Det var egentlig det, jeg forsøgte at redegøre for, altså hvorfor reglerne er, som de er. Jeg er helt enig i det, der bliver sagt om at se ulven som en del af en nordeuropæisk bestand – og det var også det, jeg sagde – og ikke isoleret til nationalstaten Danmark. Sådan er reglerne i dag, og vi er forpligtet af dem. Danmark har arbejdet for at ændre ulvens beskyttelsesstatus, og vi arbejder for, at det nu kommer ind i EU's habitatdirektiv, men det binder os stadig væk til at skulle have en levedygtig bestand inden for nationalgrænsen. Det vil jeg gerne lave om. Det er det, jeg arbejder for at lave om, og det lyder vi sådan set til at være enige om. Jeg kan simpelt hen ikke nå at svare på alle de spørgsmål, der er stillet, så nu besvarer jeg det her.

Kl. 13:55

Formanden (Søren Gade):
Hr. Peter Kofod.

Kl. 13:55

Peter Kofod (DF):

Det er okay, vi har jo også flere runder. Vi har en hel del runder her til at diskutere det her, synes jeg, meget vigtige spørgsmål. Men mit næste spørgsmål skal så være om timingen i det her. Jeg kan huske, at politikere har diskuteret det her spørgsmål både i Danmark, men også i EU-systemet, siden man fandt ud af, at der var en vild ulv oppe i Thy for vel efterhånden mange år siden. Nu er der så kommet flere til, og der er så lige under 50, må man tro ud fra de seneste estimater. Hvornår sker der noget her?

Jeg har selv været medlem af Europa-Parlamentet, og der diskuterede vi også, at nu skulle der virkelig ske noget, for vi var trætte af ulven i Jylland. Men der er ikke sket en pind, andet end at der er kommet flere ulve.

Kl. 13:55

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:55

Ministeren for grøn trepart (Jeppe Bruus):

Dansk Folkeparti har haft en del indflydelse gennem årene, men det er jo fair nok at sige det der. Jeg tror, at mit udgangspunkt er, at der kommer til at blive ved med at være ulve i Danmark. Det er der, hvor jeg lytter mig til, at vi måske kan have et forskelligt blik på det. Jeg tror til gengæld, vi er enige om, at vi skal lade være med at se på det som noget inden for nationalgrænsen, og så arbejder jeg aktivt på europæisk plan for at lave reglerne om, og jeg arbejder også aktivt herhjemme og har bedt mit eget system om teste, om ikke vi kan se på det anderledes inden for det eksisterende regler. Det er det, jeg arbejder efter.

Kl. 13:56

Formanden (Søren Gade):
Hr. Peter Kofod med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:56

Kl. 13:57

Peter Kofod (DF):

Kunne man forestille sig, at regeringen ligesom i Sverige ville komme med en grænse og sige, at der kun kan være x antal ulve i Danmark, og når man når den grænse, bortskyder man resten? I Sverige siger man, at man mener, at det ideelle antal er 170. I Danmark skulle det selvfølgelig være markant lavere. Jeg ser det helst så tæt på nul som muligt. Jeg har ikke lyst til, at Danmark skal være en ulvenation. Men kunne man forestille sig, at regeringen kom med sådan et måltal på et tidspunkt?

Kl. 13:56

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:56

Ministeren for grøn trepart (Jeppe Bruus):

Ja. Det, jeg sådan set arbejder efter, er i virkeligheden, at vi på en eller anden måde finder ud af, hvor det leje skal være, uden at jeg har tallet i dag. Men jeg tror, at vurderingen fra myndighederne lige nu er, at vi ikke har en levedygtig bestand, og derfor er jeg ikke i stand til at sætte det tal præcist. Jeg vil sådan set også gerne sætte det tal lavere, end hvis man så på, hvad der var levedygtigt inden for den danske grænse, for det er jo så i Jylland. Så det er det, jeg arbejder efter.

Kl. 13:57

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til ministeren for grøn trepart og tak til hr. Peter Kofod fra Dansk Folkeparti.

Jeg byder nu velkommen til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og hr. Kristian Bøgsted fra Danmarksdemokraterne, som stiller spørgsmålet.

Kl. 13:57

Spm. nr. S 703

11) Til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri af:

Kristian Bøgsted (DD):

Mener ministeren, at man har været god nok til at benytte den data og viden man har fra stenbiderfiskerne med henblik på hensigtsmæssig administration af bestanden af stenbider, sådan at man kunne have undgået ministerens pause for fiskeri efter stenbider?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris pressemeddelelse »Minister sætter fiskeriet efter stenbider på pause« af 7. december 2024.

Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 13:57

Kristian Bøgsted (DD):

Tak for det. Mener ministeren, at man har været god nok til at benytte den data og viden man har fra stenbiderfiskerne med henblik på hensigtsmæssig administration af bestanden af stenbider, sådan at man kunne have undgået ministerens pause for fiskeri efter stenbider?

Kl. 13:57

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen):

Tak for spørgsmålet. Indledningsvis vil jeg understrege, at jeg synes, at udviklingen i stenbiderfiskeriet er bekymrende, og derfor traf jeg også, som det vil være bekendt, en beslutning om, at stenbiderfiskeriet i 2025 bliver sat på pause. Så er der spørgsmålet om, om vi så har været gode nok til at benytte stenbiderfiskernes viden i forvaltningen, så man kunne have undgået den pause. Der hæfter jeg mig først og fremmest ved, at DTU Aqua vurderer, at der er data nok til en bestandrådgivning ud fra de sådan almindelige videnskabelige togter. For at forbedre rådgivningen anbefaler DTU Aqua dog yderligere dataindsamling, bl.a. præcise logbogsdata, bedre registrering af fiskeriindsats og andre forvaltningstiltag.

Som spørgeren også selv nævner, anbefaler DTU Aqua også, at fiskernes viden bliver indsamlet, så vi bl.a. får mere indsigt i netop fiskeriets dynamikker. Derfor har jeg også lagt op til, at stenbider i 2025 kan landes til forsøgsfiskeri for netop at forbedre rådgivningen for de kommende år. Og jeg ved, at der også allerede er ansøgt om konkrete projekter i den anledning.

Helt generelt er der dog behov for, at vi får mere viden om de nationalt regulerede fiskebestande, i det her tilfælde stenbideren, og derfor har vi også i regeringen i vores udspil om fremtidens fiskeri lagt op til at igangsætte et arbejde med henblik på at kunne forbedre den biologiske rådgivning for netop de bestande, og det glæder jeg mig til at vi ser nærmere på i de politiske forhandlinger, som vi jo som bekendt allerede er i fuldt sving med. Tak.

Kl. 13:59

Formanden (Søren Gade):

Hr. Kristian Bøgsted.

Kl. 13:59

Kristian Bøgsted (DD):

Tak for svaret. Når jeg spørger ind til det nu, er det netop, fordi der allerede i forbindelse med pausen, der er blevet vedtaget nu her, og året før var rigtig meget snak om det, og man kan jo læse, at forskeren på DTU Aqua udtaler: Jeg opdagede, at der ikke var nogen, der tog sig af det, så det blev min kæphest at tage mig af at beskytte stenbideren.

Men når jeg spørger ind til, om man har været god nok til at bruge dataene, er det jo netop, fordi det er sådan, at når man de sidste 2 år har været ude at snakke med dem, der har fisket efter stenbider i rigtig mange år, så siger de: Stenbideren har en 7-årscyklus, og lige nu er vi inde i de to dårligste år i stenbiderfiskeriet. Det betyder, at der ikke er ret mange, men at det har været rigtig godt førhen. De klare meldinger, der kommer nu, hvor der netop er pause i stenbiderfiskeriet, er, at de simpelt hen ikke kan komme til deres garn. Der er stenbider over det hele i dem lige nu, og også rigtig mange, der så er blevet spist af sæler, et sæler elsker simpelt hen stenbider, så det er vigtigt, at vi også får gjort noget ved det.

Hvis man ikke har været opmærksom på stenbiderbestanden – og det tror jeg vi er enige om at man ikke har været nok opmærksom på, altså at vi skal passe på fiskene og bevare bestanden – er jeg bare bekymret, hvis man ikke lytter til dem, der har en viden om det. Stenbideren har en 7-årscyklus, og det svinger lidt, hvornår den kan fanges, og lige nu er vi i de to dårligste år, og hvis det så er der, man bliver opmærksom på, at nu skal vi gøre noget, og tager ud og undersøger det, er jeg bekymret for, at man så ikke får et retvisende billede, men faktisk får et billede, der er meget værre, end det måske er, hvis man lytter til dem, der har fisket efter den i 40 år måske, og som siger, at hvert 6.-7. år er det rigtig skidt, og så kommer der bare flere igen i nogle år, og så går det ned igen i et par år.

Så det er derfor, jeg spørger, om ikke ministeren mener, at vi burde være meget bedre til i samarbejde med DTU Aqua og de dygtige forskere, der sidder der, rent faktisk at inddrage dem, der er derude hver dag året rundt.

Kl. 14:01

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 14:01

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen):

Jeg er meget enig med spørgeren i, at vi skal inddrage den, kan man sige, helt konkrete lokale erhvervsrettede viden, der er, i det her tilfælde hos stenbiderfiskerne. Det er også det, der bliver lagt op til med det forsøgsfiskeri, som vi netop foreslår, og som der også er en god søgning på. For det er netop ud fra den tænkning, den biologiske rådgivning skal basere sig, både i forhold til de togter, der bliver udført, og den vurdering, der selvfølgelig bliver foretaget rent fagligt, men dermed også den viden, som fiskerne er med til dagligt at indsamle. Så det er jeg sådan set meget enig i, og det er også det, vi lægger op til at gøre.

Kl. 14:02

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 14:02

Kristian Bøgsted (DD):

Ja, og det er jeg jo glad for at høre, men jeg tænker, at vi i hvert fald fremadrettet, inden vi begynder og lave forbud mod det ene og det andet, er nødt til simpelt hen at være mere progressive over for fiskeriet og få al den data og viden, de har, så vi kan inddrage det. For jeg betvivler absolut ikke de forskere, vi har på området, fra DTU Aqua f.eks. – det er dygtige mennesker – men det er jo ikke dem, der er derude på havet hver dag og oplever svingningerne i det. Så er ministeren ikke indstillet på, at vi skal være progressive fremover og være endnu hurtigere til at inddrage fiskeriet i det her?

Kl. 14:02

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 14:02

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen):

Jo, kunne være mit korte svar, og mit lidt længere svar er, at med den vurdering, der er givet på baggrund af det, som jeg har truffet en beslutning om, nemlig at have en pause i 2025, er det DTU Aquas vurdering, at det er tilstrækkeligt til at kunne lave den vurdering. Men det er klart, at det er bedste mands bedste bud på nuværende tidspunkt med de data, vi kender. Derfor er det også sådan, som jeg siger, at vi lægger op til med det forsøgsfiskeri og dermed også fremadrettet at få inddraget i endnu tættere grad den viden, som man kender til direkte fra fiskeriet i samarbejde med forskerne, så vi får et bedre og stærkere ståsted, når vi fremadrettet skal vurdere, hvad bestanden kan tåle i forhold til fiskeri.

Kl. 14:03

Formanden (Søren Gade):
Hr. Kristian Bøgsted med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 14:03

Kristian Bøgsted (DD):

Tak for det. Jeg er glad for høre, at vi skal være meget mere på. Når vi så netop laver det her, har det jo bare alvorlige konsekvenser for fiskerne derude. Det koster rigtig meget af deres fiskeri, og derfor synes jeg også, vi skal være rigtig gode og hurtige til at få udbetalt

de minimis-støtte til dem, så de rent faktisk kan overleve det her, og hjælpe dem pænt videre, hvis ikke de har lyst til at være en del af fiskeriet, og så igen bruge de data, der kommer. For alle de meldinger, jeg i hvert fald får, er, at der er masser af stenbiderne igen nu.

Kl. 14:03

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 14:03

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen):

Jeg vil glæde mig over det, hvis de meldinger, som ordføreren her videregiver, også, kan man sige, står til troende i generel forstand. Det vil jeg, for det jo er det, det hele går ud på, altså at vi har en robust bestand, som der kan fiskes på, og som selvfølgelig også kan være der for eftertiden. Så det er sådan set det, det går ud på. Når vi for første gang lægger den her pause ind, er det netop ud fra en vurdering af, at bestanden er udfordret, men det er også ud fra en vurdering af, at vi så også får en mulighed for at kunne bruge den tid i 2025 til at sikre et bedre datagrundlag, herunder med inddragelse af fiskeriets egne data, til at sikre en bedre biologisk vurdering, i forhold til hvordan vi kan forvalte stenbideren i de kommende år.

Kl. 14:04

Formanden (Søren Gade):

Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og tak til hr. Kristian Bøgsted fra Danmarksdemokraterne.

Jeg byder nu velkommen til transportministeren og til fru Dina Raabjerg, Det Konservative Folkeparti, som stiller spørgsmålet.

Kl. 14:04

Spm. nr. S 689

12) Til transportministeren af:

Dina Raabjerg (KF):

Idet man i forbindelse med etablering af motorvejen mellem Herning og Bording i 2002 lavede et motorvejshængsel ved Ikast C mod vest (Herning), men undlod at lave et tilsvarende hængsel mod øst (Silkeborg), bliver al tung trafik, der kommer til og fra Silkeborg, ledt hele vejen ind igennem Ikast by til stor gene for trafikken og borgerne, så hvordan ser ministeren på muligheden for at etablere et motorvejshængsel ved Ikast C i østlig retning mod Silkeborg?

Skriftlig begrundelse

Ved senere udbygning af motorvejen mellem Herning og Silkeborg er det trafikale pres blevet stadigt større, og presset ventes øget yderligere med etablering af en hærvejsmotorvej. Ikast-Brande Kommune har derfor længe ønsket et motorvejshængsel ved Ikast C i østlig retning mod Silkeborg.

Formanden (Søren Gade):
Værsgo.

Kl. 14:04

Dina Raabjerg (KF):

Tak. Idet man i forbindelse med etablering af motorvejen mellem Herning og Bording i 2002 lavede et motorvejshængsel ved Ikast C mod vest (Herning), men undlod at lave et tilsvarende hængsel mod øst (Silkeborg), bliver al tung trafik, der kommer til og fra Silkeborg, ledt hele vejen ind igennem Ikast by til stor gene for trafikken og borgerne, så hvordan ser ministeren på muligheden for at etablere et motorvejshængsel ved Ikast C i østlig retning mod Silkeborg?

Kl. 14:05

Kl. 14:08

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 14:05

Transportministeren (Thomas Danielsen):

Hvis man skal lave det, vil den mest sandsynlige løsning være, at forligskredsen i Folketinget bevilger midler fra det, der hedder Land & By-puljen, hvis man beslutter det. Det vil man gøre på baggrund af et forudgående arbejde, hvor man vil lave nogle trafikale analyser i lokalområdet, både i forhold til de parallelveje, der eventuelt kan være, og i forhold til færdselssikkerheden, altså når man kigger på, hvor tætte de her ramper må være.

Så grunden til, at man indledningsvis ikke har kunnet lave det, har jo været, at man har vurderet, at ramperne ville komme for tæt på hinanden, altså at der ville være for mange udfletninger inden for en for kort afstand. Det kan man løse på flere forskellige måder. Man kunne f.eks. sætte hastigheden ned til 80 km, og så er det bare ikke mere en motorvej. Men det er bare for at sige, at det er de betragtninger, der gøres via Vejdirektoratet, og som der i den her konkrete sag også er et samarbejde med Ikast-Brande Kommune om. Så vil der kunne være kvalificeret en sagsfremstilling, og så kan spørgerens parti som en del af infrastrukturkredsen være med til at bevilge penge via Land & By-puljemidlerne, hvis der nu er opbakning hertil.

Kl. 14:07

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 14:07

Dina Raabjerg (KF):

Tak for et rigtig fint svar. Nu er det jo sådan, at man i lige præcis det her område planlægger en helt ny motorvej, og der er jo langt fra 2002, da man lavede det her lille stykke, til i dag, hvor man har udvidet motorvejen både mod vest og hele vejen ud til Århus mod øst, og med den nye hærvejsmotorvej må man jo forvente at der kommer endnu mere trafik.

Så vil ministeren gå ind og lave en måling og ud fra den også lave en vurdering af den mertrafik, der kommer, så man kan bruge det som et beslutningsgrundlag?

Kl. 14:07

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 14:07

Transportministeren (Thomas Danielsen):

Der er nogle landsdele, der har motorveje, og der er nogle landsdele, der ikke har motorveje, og de landsdele, der ikke har motorveje, kæmper for at få en motorvej, med de omkostninger, der er forbundet med det. For der er jo afledte konsekvenser, og mange af dem er jo positive, men der er også øgede trafikmængder på andre veje, end der har været tidligere. Så sker det af og til også, at man, når man så får motorvejen, så gerne vil have staten til at betale for konsekvenserne for motorvejen på de kommunale veje.

Men der er en rimelig klar arbejdsfordeling, som vi af og til genbekræfter i forligskredsen, i forhold til hvad der er rollefordelingen, og det er jo altså kommunerne, der tager sig af investeringerne på de kommunale veje, og staten, der tager sig af dem på de statslige veje.

Kl. 14:08

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Dina Raabjerg (KF):

Men det var jo lige præcis ikke et svar på mit spørgsmål, og det var en anden historie, som ministeren her kommer med. For jeg spørger sådan set konkret til, om man vil lave sådan en måling, der kan bruges som et grundlag for at danne en beslutning om, hvorvidt der skal laves et motorvejshængsel. Og mig bekendt er det at lave et motorvejshængsel ikke en kommunal anlægsopgave, men en statslig opgave.

Kl. 14:08

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 14:08

Transportministeren (Thomas Danielsen):

Spørgeren har fuldstændig ret. Jeg svarede simpelt hen ikke på spørgerens spørgsmål, og det var, fordi tiden var gået, så jeg blev nødt til at få det afsluttet. Men det, jeg ud over den indledende fortælling vil le være gået videre med at sige, var, at der i det her konkrete tilfælde er et arbejde og en dialog i gang mellem Ikast-Brande Kommune og Vejdirektoratet. Jeg har også haft en dialog med borgmesteren herom, og det er et indledende arbejde, hvor jeg ikke ned i den allermindste detalje kan redegøre for, hvor man laver hvilke trafikmålinger. Men der er en dialog i gang.

Kl. 14:09

Formanden (Søren Gade):

Fru Dina Raabjerg med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 14:09

Dina Raabjerg (KF):

Det vil jeg sige at jeg er glad for at høre. Kan ministeren sige lidt om, hvornår man forventer, at sådan en analysemåling er tilendebragt?

Kl. 14:09

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:09

Transportministeren (Thomas Danielsen):

Jeg kan ikke på forhånd svare på, hvad det ender ud i. Men lige nu pågår der i hvert fald en dialog omkring, hvordan man kan indrette infrastrukturen bedre, end den er i dag. Kan kommunen gøre noget, og hvad kunne staten gøre? Så den dialog foregår nu, og så må vi se, hvad den munder ud i.

Hvis man nu skulle pege på noget af det, som spørgeren spørger direkte til, altså hvordan man vil kunne finansiere det, så vil det være, at det i sidste ende vil være en del af Land & By-puljemidlerne. Det vil jeg give som mit bedste bud.

Kl. 14:10

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet, og vi siger tak til fru Dina Raabjerg fra Det Konservative Folkeparti.

Den næste spørgsmål er ligeledes til transportministeren, og jeg byder nu velkommen til hr. Kenneth Fredslund Petersen fra Danmarksdemokraterne, som stiller spørgsmålet.

Kl. 14:10

Spm. nr. S 644 (omtrykt)

13) Til transportministeren af:

Kenneth Fredslund Petersen (DD):

Er det ministerens holdning, at det haster med at få udarbejdet en national havnestrategi hurtigst muligt?

Kl. 14:13

Formanden (Søren Gade):
Værsgo.

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 14:13

Kl. 14:10

Kenneth Fredslund Petersen (DD):

Tak, og tak til ministeren. Er det ministerens holdning, at det haster med at få udarbejdet en national havnestrategi hurtigst muligt?

Kl. 14:10

Kenneth Fredslund Petersen (DD):

Tak. Det synes jeg lyder rigtig, rigtig fornuftigt, og jeg er da helt enig i, at der er mindre havne, som er totalt irrelevante, tænker jeg, i forhold til den kommende havnestrategi.

Jeg er lidt nysgerrig på, hvornår vi kan forvente at ministeren offentliggør listen over nationale interesser i Danmarks havne. Det er jo helt afgørende for, at de her virksomheder tør investere ude på havnene og ikke ender med at få en lang næse af kommunerne.

Kl. 14:13

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 14:10

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 14:13

Transportministeren (Thomas Danielsen):

Ikke bare ministeren, men hele regeringen mener, at vi skal have en national havnestrategi, for det har vi skrevet ind i regeringsgrundlaget. Skal vi have den hurtigst muligt? Der er svaret nej, for det går jo netop ud på indhold og kvalitet og ikke glitret papir. Hvis det bare var hurtigst muligt, der var succeskriteriet, kunne vi lave noget nu, men det er jo et stort arbejde, der har været sat i gang fra regeringens side med involvering af både erhvervsministeren, klima- og energiministeren og transportministeren, altså mig.

Der har vi jo så indledningsvis nedsat et havnepartnerskab, som er kommet med en række anbefalinger, og de anbefalinger er nu afrapporteret, og så sidder vi i øjeblikket og laver en havnestrategi, og hele formålet er, hvordan vi i højere grad kan sikre flere kommercielle investeringer i vores erhvervshavne. Det er ligesom hovedoverskriften i den ambition, så det er en god ambition, som vi håber ordførerens parti deler.

Kl. 14:12

Transportministeren (Thomas Danielsen):

Det ved jeg ikke om det er. Jeg ser en utrolig stor velvilje til at investere i vores erhvervshavne. Så jeg tror ikke, man skal tale det ned, for noget af det, som vi også er blevet klogere på, er, hvor overraskende stor interessen er for at investere i vores erhvervshavne. Så der sker virkelig meget derude, men det ændrer jo ikke på, at det stadig væk er vigtigt, at vi nu får lavet den her liste over de nationale interesser, hvilket fortsat er forventningen sker i løbet af første halvår af 2025.

Kl. 14:14

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Formanden (Søren Gade):

Hr. Kenneth Fredslund Petersen med et afsluttende spørgsmål. Værsgo.

Kl. 14:14

Kl. 14:12

Kenneth Fredslund Petersen (DD):

Tak for det. Tak. Vi deler selvfølgelig ambitionen om, at det skal være god kvalitet og gennearbejdet. Vi ser jo, hvordan mange kommuner er ude efter at byudvikle og gøre plads til beboelse, kultur og andre rekreative formål på bekostning af havnearealer. Så jeg er jo lidt nysgerrig på, om ministeren enig i, at kommunernes iver efter byudvikling ikke skal ske på bekostning af forsyningssikkerhed, og om der er behov for større havnearealer i fremtiden?

Kl. 14:12

Kenneth Fredslund Petersen (DD):

Ja, der er stor interesse i at investere derude. Vi var af den overbevisning, at jo før vi får den liste over de her nationale interesser fremlagt, jo flere og større projekter kan vi se ind i. Det er jo simpelt hen et spørgsmål om, hvad man tør investere i. Det er selvfølgelig positivt, at investeringslysten er der, men vi er overbevist om, at den kunne være væsentlig større.

Til allersidst: Kan ministeren gøre mig lidt klogere på, om regeringen med den kommende havnestrategi vil forpligte sig på at ændre loven, så vi får en teknologineutral havnelov?

Kl. 14:14

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 14:15

Kl. 14:12

Transportministeren (Thomas Danielsen):

Jeg mener, at kommunerne flere steder i Danmark er en trussel mod en positiv erhvervsudvikling på vores erhvervshavne, og derfor mener jeg også, at det er min opgave at sikre et værn mod byudvikling på vores erhvervshavne, hvor vi har nationale interesser. Det skal så også siges, at der også er helt små havne, som måske minder mere om noget fra en Morten Korch-tid, men som engang var erhvervshavne. Det er jo fint, hvis kommunerne kan bruge det til noget andet rekreativt, eller hvad ved jeg. Men det er klart, at der, hvor vi har nogle nationale interesser, er det vigtigt for mig at sikre, at jeg kan være et værn imod den byudvikling.

Transportministeren (Thomas Danielsen):

Jeg præsenterer bl.a. havnestrategien her i løbet af første halvår 2025.

Kl. 14:15

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til hr. Kenneth Fredslund Petersen fra Danmarksdemokraterne.

Det næste spørgsmål er ligeledes til transportministeren, og så byder jeg igen velkommen til hr. Kenneth Fredslund Petersen fra Danmarksdemokraterne, som stiller spørgsmålet.

Kl. 14:15

Spm. nr. S 707

14) Til transportministeren af:

Kenneth Fredslund Petersen (DD):

Hvad er ministerens holdning til, at Dansk Industris analyse »Færre busser i store dele af landet« fra januar 2025 viser, at der siden 2010 næsten hvert år er blevet skåret i busafgangene?

Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 14:15

Kenneth Fredslund Petersen (DD):

Tak, formand. Hvad er ministerens holdning til, at Dansk Industris analyse »Færre busser i store dele af landet« fra januar 2025 viser, at der siden 2010 næsten hvert år er blevet skåret i busafgangene?

Kl. 14:15

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:15

Transportministeren (Thomas Danielsen):

Min holdning er, at der er behov for at få taget et livtag med den kollektive transport, vi har i Danmark helt generelt. Der er steder i Danmark, hvor vi i min optik faktisk ikke kan være den kollektive transport bekendt – og det skal vi gøre markant bedre. Er det kun med busser? Der er svaret nej, men busser vil fortsat være en del af rygraden i den kollektive transport. Det er klart, at vi skal prøve at gøre tingene klogere og mere intelligente. Vi kører også nu med en satsning på forsøg i forhold til bus på bestilling osv. Så jeg er jo helt enig i, at det er vigtigt, vi følger udviklingen og statistikker osv.

Det skal dog siges, at i forhold til den tilbagegang, som blev nævnt i den analyse, der kom fra ekspertudvalget, om, at der har været en tilbagegang fra 2015 på cirka 8 pct., synes jeg der stod, kommer 4-5 pct. af tilbagegangen i busser faktisk, fordi man har erstattet bussen med en letbane- eller metroforbindelse. Det ændrer ikke på, at der var en tilbagegang, og det kan i sig selv være et udtryk for dårligere kollektive transportmuligheder. Sådan læser jeg det.

Men det ændrer ikke på, at når vi skal finde løsninger fremadrettet, kan det også være andre greb i værktøjskassen, som skal være med til at sikre den bedst mulige kollektive transport i Danmark, og det gælder jo altså for hele Danmark. Den udfordring er der til dato ikke nogen, der har løst, og det er derfor, jeg er glad for, at vi snart kan se frem til den her endelige afrapportering fra ekspertudvalget, som forhåbentlig vil give mod til, at Folketinget vil ryste posen godt og grundigt, når vi taler kollektiv mobilitet. For vi bliver nødt til at gøre det bedre og tænke ud af boksen.

Kl. 14:17

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 14:17

Kenneth Fredslund Petersen (DD):

Ifølge Dansk Industris analyse kørte rutebusserne i 2010 400.000 flere timer på de danske landeveje sammenlignet med i dag. Faldet i køreplanstimer er sket i en periode, hvor danskernes samlede persontransport er steget med 14,5 pct. Det er muligt, at en del af det er overtaget af letbane osv., men der er trods alt sket et stort fald i antallet af transporttimer på landevejen, samtidig med at persontransportbehovet er steget med 14,5 pct.

Det vil sige, at behovet for transport er steget, men at der er færre muligheder for at tage bussen.

Særlig vest for Storebælt har borgerne fået færre busafgange. I Vestjylland er køreplanstimerne faldet med ikke mindre end 27

pct. fra 2010 til 2024. Samlet set har alle dele af Jylland, Fyn og Bornholm oplevet en temmelig stor nedgang i køreplanstimer. Er ministeren enig i, at vi har en ret stor udfordring, som vi skal have løst ret hurtigt?

Kl. 14:18

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:18

Transportministeren (Thomas Danielsen):

Jeg håber ikke, at jeg har lagt skjul på, at vi har en udfordring, der skal løses, men løsningen er jo ikke at have tomme busser til at køre rundt. Vi skal finde ud af, hvordan vi får folk ind i bussen, og vi skal også finde ud af, om det skal være den ene eller den anden måde, man skal købe billet på, eller om det i højere grad være bus på bestilling. Jeg er kun interesseret i at sikre bedre mobilitet i hele Danmark.

Det er jo rigtigt, at vores mobilitet faktisk er stigende, og det i høj grad på grund af privatbilisme, for det er et utrolig attraktivt produkt. Hvis ordføreren f.eks. ser på, hvornår ordføreren sidst kørte med bus, så vil man jo kunne se, hvorfor der også er konkurrence på bussen.

Kl. 14:19

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 14:19

Kenneth Fredslund Petersen (DD):

Jeg forstår, hvad ministeren siger, og det er faktisk sjældent, jeg kører med bus. De passer rigtig skidt sammen. Det sker, jeg kører lidt med tog, og de passer heller ikke altid så godt sammen, til gengæld er det et behageligt transportmiddel. Ministeren nævnte selv ekspertudvalgets anbefalinger, og der foreligger jo allerede nogle anbefalinger fra udvalget. Mener ministeren ikke, at det er på tide, at regeringen snart foretager sig noget i forhold til det?

Jeg kunne også godt tænke mig at vide, hvornår ekspertudvalgets endelige afrapportering kommer. Den skulle jo have været færdig ved årsafslutningen, men vi mangler den stadig væk. Kan vi ikke få speedet det lidt op? Det er faktisk et kæmpe problem, vi skal have løst, hvad jeg kan høre ministeren er enig i.

Kl. 14:20

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:20

Transportministeren (Thomas Danielsen):

Ja, for hele problemet er, at det ikke er nok, at man kan komme fra A til næsten B – man skal kunne komme fra A til B. Og her tror jeg, at privatbilismen skal spille en større rolle, ligesom ekspertudvalget sådan set også allerede har været ved at antyde. Generelt skal vi gøre mobilitet mere tilgængelig, bl.a. også via samkørsel osv., så det handler om meget andet end bare bus og tog, hvis vi vil i mål med det her. Ekspertudvalgets arbejdsplan er blevet ændret politisk, så det er vores skyld, at den er blevet udskudt lidt, for der blev lavet om i rækkefølgen, i forhold til at de skulle afklare nogle ting.

Kl. 14:20

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 14:20

Kl. 14:22

Kenneth Fredslund Petersen (DD):

Jeg tror, ministeren og jeg er helt enige om, hvad der er udfordringen her. Det kan måske også ende med noget godt, når man går ind og ændrer det. Som jeg sagde før, står vi med en ret stor udfordring, især ude i de mere tyndt befolkede dele af landet. Sidste gang jeg kørte i bus, var det i Jylland. Det er jo ikke noget problem herovre. Der kan jeg gå ud og tage en bus på hvert hjørne, men vi skulle jo gerne have nogle rimelig lige vilkår, uanset hvor man bor i landet. Og så er jeg helt enig i, at det ikke skal være tomme busser, der kører rundt. Det skal selvfølgelig være det rette middel, vi finder. Vi ser bare fra Danmarksdemokraternes side frem til at komme i gang med det her.

Kl. 14:21

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 14:21

Transportministeren (Thomas Danielsen):

Vi skal have meget mere mobilitet i hele Danmark, men vi skal ikke have den samme mobilitet i hele Danmark, så vi skal ligesom lave de løsninger og produkter, som passer bedst til den enkelte landsdel. Derfor ser vi jo også en stor interesse for frivillighedsbusser og bus på bestilling, som er noget af det, vi allerede har været ude og undersøge, også for at blive klogere på det. Og så skal vi sikre, at tingene hænger bedre sammen, via at tænke det bedre sammen, og det er noget af det, jeg glæder mig til at se ekspertudvalgets anbefalinger til. Og så håber jeg også, at der er mod i Folketinget til at følge nogle af anbefalingerne.

Kl. 14:22

Formanden (Søren Gade):

Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til transportministeren og hr. Kenneth Fredslund Petersen fra Danmarksdemokraterne.

Jeg byder nu velkommen til skatteministeren og hr. Kristian Bøgsted fra Danmarksdemokraterne, som stiller spørgsmålet.

Kl. 14:22

Spm. nr. S 709

15) Til skatteministeren af:

Kristian Bøgsted (DD):

Vil ministeren tage initiativ til at genforhandle aftalen om at indføre en CO₂-afgift på fiskeri i lyset af PwC's undersøgelse »Levering af brændstof til udenlandske fiskere« sendt til ministeriet den 10. februar 2025, der sår tvivl om, hvorvidt afgiften er lovlig?

Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 14:22

Kristian Bøgsted (DD):

Tak for det. Vil ministeren tage initiativ til at genforhandle aftalen om at indføre en CO₂-afgift på fiskeriet i lyset af PwC's undersøgelse »Levering af brændstof til udenlandske fiskere« sendt til ministeriet den 10. februar 2025, der sår tvivl om, hvorvidt afgiften er lovlig?

Kl. 14:22

Formanden (Søren Gade):
Skatteministeren.

Skatteministeren (Rasmus Stoklund):

Tak for spørgsmålet. Aftalen om en grøn skattereform for industri m.v. indebærer jo, at Danmarks udledning af CO₂ reduceres med 4,3 mio. t frem mod 2030. Aftalen bidrager dermed til at sikre, at vi har en grøn førerposition. Jeg har derfor heller ikke nogen intentioner om at tage initiativ til at genforhandle hele eller dele af aftalen.

Når det så er sagt – og det har vi jo også her i salen haft lejlighed til at drøfte ved flere lejligheder – er jeg enig i, at fiskerierhvervet står i en særlig udsat situation på grund af andre faktorer end selve CO₂-afgiften, og at erhvervet har fået mulighed for at omstille sig.

Foruden en gradvis indfasning af aftalen frem mod 2030 blev der derfor også med en politisk aftale afsat 100 mio. kr. i 2025 og 2026 samt 50 mio. kr. årligt i perioden 2027-2029 til fiskerierhvervet. Den pulje har regeringen nu forhøjet, så fiskeriet kompenseres fuldt ud i hele perioden til og med 2029. Det synes jeg er en god løsning, og jeg er glad for den gode dialog, som spørgeren og jeg også har haft undervejs, og som vi har haft med fiskerierhvervet også i mit eget ministerium og i flere andre ministerier.

De danske regler om CO₂- og energiafgifter og deres samspil med EU-retten er en kompleks størrelse. Det medgiver jeg. Det illustrerer indlægget fra PwC om brændstof til brug for fiskerfartøjer også med al tydelighed. Jeg vil naturligvis forholde mig helt konkret til de spørgsmål, som PwC-indlægget giver anledning til, når jeg besvarer SAU-spørgsmål nr. 233 og 234, som hr. Kristian Bøgsted har stillet mig samtidig med dette § 20-spørgsmål.

Kl. 14:24

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 14:24

Kristian Bøgsted (DD):

Tak. Jeg er selvfølgelig glad for, at ministeren kommer herved og svarer, men jeg synes jo bare, at en stor del af svaret er noget, vi så absolut har hørt før. Jeg synes jo, det er dybt problematisk, hvis det faktisk viser sig, som jeg spurgte ministerens forgænger om allerede sidste år, at det her ikke er lovligt, når vi kigger på, hvad der står i EU-direktivet om, at fiskeri i internationalt farvand, f.eks. international sejlads, er obligatorisk friholdt. Så er man gået videre med det her og siger, at det har man vurderet man gerne må, og at det er lovligt.

Jeg er ikke jurist, så det skal jeg ikke gøre mig til super ekspert på, men jeg bliver jo bare bekymret, for der er i hvert fald blevet spurgt om det her for snart et år siden. Og nu kommer den her skrivelse også, hvor de også påpeger nøjagtig det samme, nemlig at ud fra deres vurderinger, og det er i hvert fald jurister, der har siddet og vurderet det, må vi ikke gøre det her. Hvis man fisker og sejler i internationalt farvand, er man obligatorisk friholdt af hensyn til f.eks. konkurrenceevnen. Så synes jeg jo, det er ærgerligt, at man på den måde, som det virker til, stædigt fastholder, at det her vil vi bare, at vi bare *vil* have indført den afgift her. Det er jo ikke noget, der gavner noget som helst.

Det gavner ikke det globale klima, det har vi jo set konsekvenserne af. Det betyder bare, at vi mister landinger af fisk i de danske havne, vi mister arbejdspladser, og fiskerne tanker i andre lande. Så er det da dumt, specielt hvis det så viser sig, at det rent faktisk, som der før er blevet sået tvivl om, at det her er ulovligt, og at vi ikke må gøre det. Så har ministeren slet ingen intentioner om at tage det her meget seriøst og alvorligt og lægge det på bordet over for regeringsparterne og sige: Vi er simpelt hen nødt til at gennemgå det igen for at sikre os, at vi ikke laver noget ulovligt og ødelægger konkurrenceevnen for fiskerne?

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 14:26

Til sidst vil jeg bare sige, at ministeren, når han skal videre med det her, så kan tage det nyeste benspænd med også, og det går ud på, at man nu propper en masse ekstra afgifter på, hvis det er fiskerne, der selv skal tanke. Så nu snakker vi lige pludselig 18 kr. pr. liter diesel. Det er jo vanvittigt. Man vil ikke fiskeriet!

Kl. 14:29

Skatteministeren (Rasmus Stoklund):

Der er selvfølgelig foretaget en vurdering af, om man er i overensstemmelse med EU-retten, når man lægger afgift på det brændstof, der bruges i fiskefartøjer, og det er, uanset om man fisker inden for eller uden for danske farvande. Den henvendelse fra PwC giver ikke anledning til at ændre på den vurdering, som man allerede har foretaget. Det har jeg så sagt nu jeg vil redegøre nærmere for, også i de udvalgs spørgsmål, som jeg skylder svar på, og som hr. Kristian Bøgsted har stillet samtidig med dette § 20-spørgsmål.

Hvis jeg skal uddybe det lidt allerede nu, kan jeg sige, at det er rigtigt, at brændstof til brug for fiskefartøjer efter energibeskatningsdirektivet som udgangspunkt er fritaget for afgift, men der er dog kun tale om et udgangspunkt, og efter direktivets artikel 14, stk. 2, er det muligt at begrænse den fritagelse, så det kun er brændsler anvendt til international transport, der er fritaget.

Kl. 14:26

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 14:29

Skatteministeren (Rasmus Stoklund):

Vi vender jo tilbage med svar på de udvalgs spørgsmål, som hr. Kristian Bøgsted har stillet, og det er klart, at udgangspunktet jo er sådan, at når der skal foretages vurderinger af, om lovgivning eller politiske aftaler er i strid med EU-retten eller ej, er det typisk ikke private virksomheder eller konsulenthuse, der foretager den vurdering, så er det typisk centraladministrationen, der har ansvaret for at foretage den vurdering. Det er jo helt ukontroversielt. Det er så også det, der er sket i den her sammenhæng. Og der er myndighedernes vurdering altså, at vi ikke er i strid med EU-retten.

Kl. 14:29

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 14:27

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til skatteministeren, og tak til hr. Kristian Bøgsted fra Danmarksdemokraterne. Hermed er spørgetimen afsluttet.

Kl. 14:27

Kristian Bøgsted (DD):

Ministeren siger international transport, men hvis man har fanget fiskene på den anden side af Irland, transporterer dem i internationalt farvand til Danmark, er det da international transport. Jeg synes, det er mærkeligt, hvis ikke man mener, at man fanger sine fisk i internationale farvande, sejler i internationale farvande, transporterer dem internationalt, at man så stadig væk vil gøre det her. Jeg synes bare, det er håbløst. Det virker, som om man bare ikke vil have fiskeriet.

Kl. 14:27

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 14:28

Skatteministeren (Rasmus Stoklund):

Der er ikke nogen, der ikke ønsker, at der skal være fiskeri. Det slet ikke det, det drejer sig om. Det, der jo er diskussionen her, er, om det er PwC eller myndighederne, der har ret i den vurdering, der er lavet, af, om man er i overensstemmelse med EU-retten. Og der er det altså myndighedernes vurdering, at vi er i overensstemmelse med EU-retten. Det, man lægger vægt på her i forhold til det spørgsmål, der så handler om international transport fra myndighedernes side, er, at der er tale om transport, når man flytter varer eller mennesker mellem forskellige punkter, mens erhvervsfiskeriet så ikke betragtes som transport i den forstand.

Kl. 14:28

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 14:28

Kristian Bøgsted (DD):

Den vurdering er jo så slet ikke overraskende. Hvem skal vurdere, om det er myndighederne eller PwC, der har ret i, hvordan man tolker det? Det skal myndighederne. Selvfølgelig kommer de frem til, at myndighederne har vurderet rigtigt. Det er der jo ikke noget overraskende i.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 140:

Forslag til lov om kritiske enheders modstandsdygtighed. (CER-loven).

Af ministeren for samfundssikkerhed og beredskab (Torsten Schack Pedersen).

(Fremsættelse 06.02.2025).

Kl. 14:29

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører, jeg byder velkommen til, er hr. Kasper Roug fra Socialdemokratiet.

Kl. 14:30

(Ordfører)

Kasper Roug (S):

Tak for det, formand. Med det her lovforslag foreslås det, at vi skal implementere et særdirektiv. Dermed fastsætter vi nogle rammer, hvor vi i Danmark og EU kan sikre og styrke kritiske enheders modstandsdygtighed, og så kan vi håndtere de trusler, vi står over for. Det gælder både menneskeskabte kriser og naturkatastrofer. Konkret fastsætter forslaget bl.a., at kritiske enheder, som skal opretholde vigtige samfundsfunktioner, skal være modstandsdygtige i kriser, og at der er lavet en risikovurdering dér, hvor det nu engang er relevant selvfølgelig.

Derudover foreslås det at minimumsimplementere direktivet i overensstemmelse med principperne om implementering af erhvervsrettet EU-regulering. Dertil skal selvfølgelig siges, at der som følge af direktivet skal forelægge en identifikation af kritiske enheder senest i januar 2026.

I Socialdemokratiet mener vi, at lovforslaget er vigtigt, for Danmark står over for en alvorlig trussel og et risikobillede, som bliver mere og mere alvorligt. Vi er et trygt og sikkert land, og det skal vi blive ved med at være. Derfor er det vigtigt med en implementering af særdirektivet, for det beskytter ikke kun os direkte, men sikrer, at vi i EU er beskyttet på tværs af landegrænserne. Derfor støtter Socialdemokratiet selvfølgelig forslaget.

Kl. 14:31

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til ordføreren. Der er ingen spørgsmål. Derfor går vi videre i talerrækken, og den næste på talerstolen er hr. Peter Juel-Jensen fra Venstre.

Kl. 14:32

(Ordfører)

Peter Juel-Jensen (V):

Tak for det, formand. Formålet med dette lovforslag er at implementere Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om kritiske enheders modstandsdygtighed. Med lovforslaget lægges der op til, at CER-direktivet minimumsimplementeres i overensstemmelse med regeringens principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering. Lovforslaget fastsætter bl.a. regler om identifikation af kritiske enheder og krav om modstandsdygtighedsforanstaltninger for kritiske enheder og baggrundskontrol af personer i kritiske enheder og tilsyns- og håndhævelsesforanstaltninger. En identifikation af kritiske enheder foretages på baggrund af en national strategi- og risikovurdering, som ifølge direktivet skal foreligge senest den 17. januar 2026.

Med dette lovforslag gør vi det danske samfund mere robust og mere klar til det, der måtte udfordre i fremtiden. Lovforslaget stiller nye krav til den fysiske sikkerhed hos kritiske enheder. Desværre er dette lovforslag vigtigt som aldrig før, men det er ikke nemt at komme i mål med, da det hele griber ind i hinanden: sektoransvar, national strategi, risikovurdering og økonomiske konsekvenser. Men vi står som nation, som fællesskab, et helt nyt sted, hvor vi skal forudse og forberede os på alt, og det er ikke nemt. Jeg glæder mig derfor meget over den samlede kreds af partier, som står bag dette.

Venstre støtter forslaget, og så lovede jeg også at hilse fra Radikale Venstre, som også bakker op. Tak.

Kl. 14:33

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen spørgsmål. Vi fortsætter i talerrækken. Hr. Kim Edberg Andersen fra Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 14:33

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak for det, formand. Vi kommer til at have en række forslag i dag på beredskabsministerens område, og det er jo dejligt. Det her er nok det, jeg kommer til at være mindst kritisk over for, for jeg kommer ikke til at have den her sang med, at vi er i en svær situation, for man kan jo sige, at vi altid skal være beredte, også selv om vi ikke havde en ydre fjende i forhold til de her samfundskritiske ting. Det synes jeg ministeren skal have ros for at han har et godt blik for. Vi er i Danmarksdemokraterne trygge ved, at det bliver gjort.

Noget andet, der gør os trygge, er, at det her stof, som kan være kompliceret, heldigvis er mest til statslige virksomheder, og der må vi jo forvente, at de kan forstå teksten, for det er kompliceret stof, og det er, som om vi ikke er helt sikre på, hvad det lige præcis ned i detaljen er, der skal sikres, eller hvornår og hvorfor. Heldigvis er der så et års tilløbstid til det.

Så om det her lovforslag vil vi sige, at Danmarksdemokraterne kommer til at støtte det. Vi synes, at samfundskritisk infrastruktur

skal beskyttes; det skal den altid. Vi har desværre nok svigtet det i nogle årtier, så det er på tide, at vi får rettet op, og det bakker Danmarksdemokraterne op om.

Kl. 14:34

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til ordføreren. Vi fortsætter i ordførerrækken, og den næste på talerstolen er hr. Sigurd Agersnap fra Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:35

(Ordfører)

Sigurd Agersnap (SF):

Tak for ordet, formand. Jeg tager sagen i dag og skal hilse fra fru Anne Valentina Berthelsen, vores ordfører, som desværre ikke kan være her. Med dette lovforslag tager vi et vigtigt skridt i retning af at styrke samfundets modstandsdygtighed, ikke mindst i de kritiske sektorer. Det er helt afgørende i en tid, hvor truslerne mod vores infrastruktur bliver stadig mere komplekse.

Rusland og andre autoritære stater bruger systematiske cyberangreb som våben i hybrid krigsførelse, også mod Danmark. Det må ikke ske, at det, at vi har en højtudviklet og meget digital infrastruktur, bliver en svaghed for Danmark, som kan udnyttes til at underminere vores samfund og i sidste ende vores sikkerhed.

En stærk og ensartet regulering på tværs af sektorerne er derfor afgørende for at undgå den usikkerhed og skabe et robust fundament for Danmarks sikkerhed, også i mere usikre tider. Vi mener, det er vigtigt, at danske virksomheder har klare retningslinjer for, hvordan de skal sikre sig mod både fysiske og digitale trusler. Derfor ser vi i SF også positivt på lovforslaget her og kan støtte det.

Kl. 14:36

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Vi fortsætter talerrækken, og den næste på talerstolen er hr. Carsten Bach fra Liberal Alliance. Velkommen.

Kl. 14:36

(Ordfører)

Carsten Bach (LA):

Tak for det, formand. I Liberal Alliance er vi så heldige, at vi efterhånden har så mange mandater i Folketinget, at vi faktisk også har en it- og digitaliseringsordfører. Hr. Alexander Ryle, min gode kollega, kunne desværre ikke være her i dag, og derfor er det undertegnede som beredskabsordfører, der fremfører Liberal Alliances position i den her henseende.

Vi lever jo i en tid, hvor vores samfund er væsentlig mere forbundet og afhængigt af kritisk infrastruktur end nogen sinde før. Transport, sundhed, digital kommunikation, bankvirksomhed, fødevarer og drikkevand er livsnerverne i vores samfund, og de skal kunne fungere, uanset hvilke udfordringer vi står over for. Derfor giver det også rigtig god mening, at vi ser på, hvordan vi kan styrke Danmarks sikkerhed og robusthed over for de mangeartede trusler, der kan ramme de sektorer, som holder Danmark og Europa kørende.

CER-loven, som vi drøfter i dag, er et forsøg på netop det. Det er ikke en lov, hvis konsekvenser kan vurderes til fulde på nuværende tidspunkt. Den vil påvirke en række aktører og kræver betydelige ressourcer at implementere. Derfor er det afgørende, at vi gør det på den rigtige måde, også uden unødvendigt bureaukrati og med forståelse for, at virksomhederne har brug for vejledning og tid til at tilpasse sig og på en måde, der sikrer sammenhæng mellem forskellig lovgivning om sikkerhed i kritisk infrastruktur.

Med lovforslaget lægges der op til, at CER-direktivet minimum implementeres i overensstemmelse med regeringens principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering, og det bakker vi i

Liberal Alliance selvfølgelig klart op om. Vi skal ikke løbe foran EU med mere regulering, end hvad der er nødvendigt. Vi skal opfylde de europæiske krav uden at pålægge vores virksomheder unødige byrder. For at sikre en smidig implementering af loven er der behov for vejledningsmateriale, som tydeliggør lovens definitioner og krav, og det gælder bl.a. modstandsdygtighedsforanstaltninger, oplysningsforpligtelser og underretningsforpligtelser.

Det er positivt, at ministeren har lovet, at vejledningsmaterialet vil foreligge, senest når de kritiske enheder skal efterleve loven. Men det havde bestemt været endnu bedre, hvis materialet havde været klar tidligere. Det er en tung opgave for vores virksomheder at tilpasse sig de her nye krav, og 9-10 måneder er ikke lang tid til at foretage en risikovurdering og gennemføre de nødvendige tilpasninger. Vi må også forvente, at en række SMV'er vil blive direkte eller indirekte berørte af loven som underleverandører, og derfor er det afgørende, at vi understøtter disse virksomheder bedst muligt. Da det er et meget, meget omfattende lovforslag, der stiller en lang række organisatoriske og tekniske krav, er det også vigtigt, at virksomhederne får den tilstrækkelige tid til at tilpasse sig de nye krav.

Til sidst vil jeg nævne en bekymring, som min gode kollega Alexander Ryle som it- og digitaliseringsordfører har, og som bør drøftes nærmere under udvalgsbehandlingen. Det drejer sig specifikt om § 6, hvor der står, at kritiske enheder skal træffe passende og forholdsmæssige foranstaltninger for at sikre deres »modstandsdygtighed på grundlag af den nationale risikovurdering og den kritiske enheds egen risikovurdering, herunder foranstaltninger, der er nødvendige for at ... sikre tilstrækkelig fysisk beskyttelse af enhedens lokaler og kritiske infrastruktur under behørig hensyntagen til f.eks. hegn, barrierer, værktøjer og rutiner til overvågning af perimetre, detektionsudstyr og adgangskontrol«.

Det var vist direkte citeret fra lovforslaget. Telebranchen oplyser, at forsyningssektoren i stigende grad er betænkelige ved at give adgang til deres områder og bygninger. Betænkeligheden opstår bl.a., fordi forsyningselskaberne er usikre på, om adgangstilladelse til teleselskaberne er i overensstemmelse med gældende regler og deres egen risikovurdering. Det er altså en bekymring fra telebranchen, som jeg er sikker på at ministeren som mangeårig tidligere teleordfører er helt opdateret på – og tak for nikket fra ministeren i salen.

Så ja, Liberal Alliance støtter lovforslaget, men vi vil bruge udvalgsbehandlingen til at sikre, at loven implementeres på en måde, der letter virksomhedernes arbejde og imødekommer de aktuelle betænkeligheder i de berørte sektorer. Tak for ordet.

Kl. 14:41

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak for det. Der er en enkelt kort bemærkning fra hr. Peter Juel-Jensen fra Venstre.

Kl. 14:41

Peter Juel-Jensen (V):

Formand, jeg tror, det var en fejl, at jeg fik trykket mig ind. Jeg synes, det var en flot ordførertale – tak for den.

Kl. 14:41

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Det er i orden. Så er der ikke flere spørgsmål til ordføreren, og derfor går vi videre i talerrækken og byder velkommen til fru Charlotte Bagge Hansen fra Moderaterne. Værsgo.

Kl. 14:41

(Ordfører)

Charlotte Bagge Hansen (M):

Tak for det, formand. Vi lever i en verden, hvor truslerne mod vores samfund udvikler sig konstant. Cyberangreb, naturkatastrofer

og hybride trusler sætter vores infrastruktur på prøve. Derfor skal vi styrke vores beredskab og beskytte de kritiske enheder, der holder vores samfund kørende.

Særloven er en nødvendig lovgivning, der sikrer, at vi lever op til EU's krav og skaber en solid ramme for sikkerhed og modstandsdygtighed. Det handler om vores hospitaler, vores transportnet og vores vandforsyning – alt det, vi ikke kan undvære i en krise. Med denne lov bliver kritiske enheder bedre rustet til at modstå angreb og katastrofer. Det handler om at forebygge, men også om at sikre, at vi hurtigt kan reagere, hvis noget går galt.

Loven giver klare retningslinjer, men vi er i Moderaterne meget opmærksomme på, at vi ikke må skabe unødigt bureaukrati for virksomheder og myndigheder. Sikkerheden skal være stærk, men det skal også være smidigt.

Vi støtter forslaget og ser frem til at føle implementeringen tæt. Tak for ordet.

Kl. 14:43

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til Moderaternes ordfører. Jeg ser ikke nogen til stede fra Det Konservative Folkeparti, så derfor fortsætter vi i talerrækken. Og den næste på talerstolen er hr. Søren Søndergaard fra Enhedslisten. Jeg byder hr. Søren Søndergaard fra Enhedslisten velkommen på talerstolen. Måske var formanden ikke klar nok i mølet, men velkommen til hr. Søren Søndergaard.

Kl. 14:43

(Ordfører)

Søren Søndergaard (EL):

Tak, formand. De tre lovforslag, som vi behandler – L 140, L 141 og L 142 – bygger jo på de to direktiver, som EU vedtog i 2022, nemlig NIS2-direktivet og CER-direktivet. Forud for det var der gået en grundig behandling i Folketingets Europaudvalg fredag den 18. november 2021, hvor Enhedslisten støttede regeringens forhandlingsoplæg. Da den endelige vedtagelse i EU holdt sig inden for det mandat, regeringen havde fået, er det også relativt naturligt, at Enhedslisten er positive over for de her tre forslag.

Vi betragter cybersikkerhed som en væsentlig del af trusselsbilledet, faktisk måske den allervæsentligste i den aktuelle situation. Vi ser med alvor på hævnningen af trusselsniveauet fra lavt til middel, som i juni 2024 blev foretaget af Center for Cybersikkerhed, også forkortet CFCS. Danmark er et af verdens mest digitaliserede samfund, og derfor kunne man også forvente, at vi havde et af verdens højeste niveauer af cybersikkerhed. Det er desværre ikke tilfældet. Vi har et efterslæb, der skal indhentes hellere i dag end i morgen.

CFCS' placering under Forsvarets Efterretningstjeneste er i den forbindelse efter vores opfattelse et problem. Det udfordrer det gensidige operative samarbejde med civile aktører, som oplever, at de skal udlevere så meget information som muligt til CFCS, mens CFCS er tilbageholdende med deling af viden og information den anden vej. Vi skal huske, at cyberangreb og cyberkriminalitet ikke kun kommer fra fjendtlige stater, men også rettes mod statslige aktører. Civile aktører er også meget udsatte, men samarbejdet med CFCS, som forsøger at løse deres opgaver efter bedste evne inden for de givne rammer, kunne forbedres. Samtidig er CFCS undtaget fra en række regler for civile myndigheder såsom databeskyttelse, politisk kontrol, tilsyn og åbenhed.

Idéen med at placere CFCS i civilt regi er ikke en fiks idé uden hold i virkeligheden, men deles jo af en lang række aktører, herunder eksperter i erhvervslivet og i brancheorganisationer. Og ser vi uden for Danmarks grænser, er der jo en række lande, som faktisk har en meget effektiv indsats på det her område, og som netop har den opdeling, bl.a. Frankrig, Norge, Finland, Holland og sågar også Israel.

Med oprettelsen af Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab sidste år og overdragelsen af dele af CFCS til Styrelsen for Samfundssikkerhed under det i januar 2025 står CFCS' institutionelle forandring ikke fuldstændig klar for os. Det er formentlig vores fejl, men det er så ministerens ansvar at prøve at gøre det klart. Det ønsker vi at få kastet mere lys over i udvalgsbehandlingen. Det er ikke vores forståelse, at de samlede problemer ved CFCS' forankring i FE er blevet løst til fulde, omend der tydeligvis er sket en række forbedringer, som vi anerkender.

Efter politisk tovtækkeri er vi heldigvis landet et sted, hvor kommunerne er omfattet fuldt ud af lovgivningen i forlængelse af ønsket fra Kommunernes Landsforening. Det er godt, da kommunerne sidder med det meste af de borgernære data. Men med omfatningen følger et politisk ansvar. Vi er nødt til at sikre, at kommunerne har kapaciteten til at efterleve reglerne. Vi kan ikke som Folketing lade kommunerne stå alene med den opgave. Derfor ønsker vi også i udvalgsbehandlingen at høre ministerens bud på, hvordan kommunerne konkret kan hjælpes med det.

De tre lovforslag samlet er en kærkommen lejlighed til at sætte lys på noget, som ligger os meget på sinde, nemlig vores kritiske infrastruktur. Den sikrer vi bedst, når vi holder den på offentlige hænder. Desværre har vi i årtier set EU-politikker, som har presset på for privatisering i medlemsstaterne. Vi kan ikke tage den kritiske infrastrukturens cybersikkerhed alvorligt og samtidig lukke øjnene for spørgsmålet om ejerskabet og kontrollen over den.

Afslutningsvis vil jeg gentage, at der i høj grad er brug for at styrke cybersikkerheden. Set i det lys kan Enhedslisten støtte lovforslag nr. L 140, L 141 og L 142, og vi ser frem til at rejse de rejste problemstillinger i forbindelse med lovbehandlingen. Det er klart, at det også er et meget teknisk forslag. Der er en masse forskellige dele. Vi ved jo, at bare den der opdeling i L 141 og L 142 skyldes, præcis hvilken lovgivning der gælder i forhold til telesektoren osv. Der har vi også en række spørgsmål om det, som vi vil komme ind på i udvalgsbehandlingen. Tak.

Kl. 14:48

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til Enhedslistens ordfører. Vi fortsætter talerrækken, og den næste på talerstolen, er hr. Alex Ahrendtsen fra Dansk Folkeparti.

Kl. 14:49

(Ordfører)

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak, formand. Lovforslaget handler om at sikre Danmark imod trusler og om vores kritiske infrastruktur. Vi skal kunne stole på elnettet, drikkevandet og vores myndigheder, og vi skal selv bestemme, hvordan vi passer på dem. I Dansk Folkeparti vil vi have styr på sikkerheden. Vi vil beskytte vores land mod sabotage, kaos og afhængighed af fremmede. Vi skal give vores virksomheder og myndigheder et klart ansvar, gøre reglerne enkle, gøre tilsynet skarpt og sørge for, borgerne kan være trygge. Vi vil ikke bøje os for EU – vores suverænitet er afgørende – men vi ved også, at verden er farlig, og derfor støtter vi et lovforslag, der styrker vores modstandsdygtighed og forsvar, så vi sammen kan passe på Danmark. Vi glæder os til udvalgsbehandlingen og vil så som sagt støtte lovforslaget, når det kommer til tredje behandling.

Kl. 14:50

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til ordføreren fra Dansk Folkeparti. Nu byder vi velkommen til ministeren for samfundssikkerhed og beredskab. Værsgo.

Kl. 14:50

Ministeren for samfundssikkerhed og beredskab (Torsten Schack Pedersen):

Tak for ordet, og tak for den positive modtagelse af lovforslaget. Til hr. Søren Søndergaard fra Enhedslisten vil jeg sige, at det var meget effektivt at tage alle tre lovforslag i én ombæring. Jeg synes, det er opløftende, at et enigt Folketing bakker op om lovforslaget, og det tror jeg jo sådan set der er en rigtig god grund til. For vi ser som samfund ind i et alvorligt og komplekst trusselsbillede. Det er et skærpet trusselsbillede, som udfordrer vores generelle samfundssikkerhed. Det skyldes jo bl.a. Ruslands invasion af Ukraine, men også truslen fra hybrid krigsførelse, klimaforandringerne og de medfølgende ekstreme vejrhændelser. På tværs af samfundet er der et stort fokus på beredskab, og det er der rigtig god grund til, for verden er i forandring, og derfor skal vi også være bedre forberedte, end vi er i dag, og vi skal blive bedre til at passe på vores kritiske infrastruktur.

Det kræver både en indsats fra myndigheders side, men også fra virksomhedernes og civilsamfundets side. Det fremgår af regeringsgrundlaget, at det danske samfund skal gøres mere robust i mødet med fremtidens trusler, udfordringer og kriser. Derfor tager regeringen initiativ til at styrke organiseringen og prioriteringen af samfundsberedskab, krisestyring, kritisk infrastruktur og forsynings-sikkerhed. Derfor er jeg glad for, at vi i dag har hele tre lovforslag, som tilsammen udgør en vigtig del af rygraden af Danmarks samfundssikkerhed fremadrettet.

Det første lovforslag handler, som flere af ordførerne grundigt har redegjort for, om EU's direktiv om kritiske enheders modstandsdygtighed, det såkaldte CER-direktivet, som stiller nye og skærpede krav til den fysiske sikkerhed hos kritiske enheder. Lovforslaget har til formål at implementere CER-direktivet for samtlige af de sektorer, der er omfattet af direktivets anvendelsesområde med undtagelse af energisektoren, hvor direktivet implementeres særskilt af klima-, energi- og forsyningsministeren. Med loven forpligtes kritiske enheder bl.a. til at træffe passende og forholdsmæssige modstandsdygtighedsforanstaltninger. Det indebærer bl.a., at kritiske enheder skal træffe foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre genopretning efter en hændelse og sikre tilstrækkelig fysisk beskyttelse af enheders lokaler og kritiske infrastruktur. Foranstaltningerne vil bidrage til at øge beskyttelsen af vores kritiske infrastruktur og er et vigtigt skridt i retning af at gøre vores samfunds samlede modstandsdygtighed større.

Samtidig vil kritiske enheder efter loven være forpligtet til at underrette den relevante kompetente myndighed om hændelser, der i betydelig grad forstyrrer eller har potentiale til i betydelig grad at forstyrre leveringen af enhedens væsentlige tjenester. Den kompetente myndighed skal i den forbindelse give den berørte kritiske enhed relevante oplysninger, der kan understøtte en effektiv reaktion fra den kritiske enhed på den pågældende hændelse. Hvis det er nødvendigt, kan den kompetente myndighed også orientere offentligheden om hændelsen.

Med lovforslaget fastholdes sektoransvarsprincippet. De ressortansvarlige ministre bemyndiges således til at konkretisere visse af lovforslagets bestemmelser nærmere i bekendtgørelser, såfremt særligt sektorspecifikke forhold tilsiger det. Den nærmere udmøntning i bekendtgørelser vil skulle ske efter koordinering med mit ministerium. Hvorfor er forhandlingen med mit ministerium nødvendig? Det er den, fordi det skal sikre, at kritiske enheder, der omfattes af flere sektorer og dermed tilsyn fra flere kompetente myndigheder, ikke mødes af modsatrettede krav og unødigt besvær.

Det er vigtigt at sige, at arbejdet med at implementere CER-direktivet ikke er slut, når lovforslaget her er vedtaget. For CER-direktivet pålægger nemlig medlemsstaterne at udarbejde en national strategi for styrkelse af kritiske enheders modstandsdygtighed og en

national risikovurdering, som skal foreligge senest den 17. januar 2026. Tilsammen skal de danne grundlaget for udpegningen af de kritiske enheder, der vil være omfattet af lovens anvendelsesområde. Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab har hovedansvaret for udarbejdelsen af både strategien og risikovurderingen i tæt dialog med og under inddragelse af øvrige relevante ministerier og myndigheder. De kritiske enheder skal ifølge direktivet være udpeget senest den 17. juli 2026, og de kritiske enheder vil være forpligtet til at efterleve lovens krav, 9 måneder efter at enheden er blevet udpeget. Kravene til kritiske enheder vil altså først kunne håndhæves fra dette tidspunkt.

Kl. 14:55

Som også nævnt af nogle af ordførerne fremgår det af lovforslaget, at det ikke har været muligt at kvantificere lovforslagets erhvervsøkonomiske konsekvenser. Det skyldes, at de erhvervsøkonomiske konsekvenser jo afhænger af, hvor mange enheder der identificeres som kritiske. Vi kommer ikke udenom, at lovforslaget vil have økonomiske konsekvenser for de enheder, der bliver identificeret som kritiske, men det er samtidig vigtigt at sige, at det også er i de kritiske enheders interesse, at deres modstandsdygtighed øges. Kritiske enheder kan lide store tab, hvis de eksempelvis i tilfælde af en sabotagehandling ikke kan levere deres tjenester, og samtidig har det jo også voldsom stor betydning for den samlede modstandsdygtighed i samfundet.

Jeg vil runde af med at sige, at vi med lovforslaget tager et vigtigt skridt i vores fælles indsats mod et mere robust og modstandsdygtigt samfund. Trusselsbilledet kræver nemlig, at vi er bedre forberedte, end vi er i dag, og det gælder i høj grad i forhold til beskyttelsen af vores kritiske infrastruktur. Jeg glæder mig til den videre behandling af lovforslaget i Folketinget, og jeg står naturligvis til rådighed for at svare på de spørgsmål, der er i den forbindelse. Lad mig lige komme med et par enkelte betragtninger på nogle af de spørgsmål, der er blevet rejst. Jeg tror, det var hr. Kim Edborg Andersen, som spurgte lidt ind til, hvad der præcis er omfattet af det, og det er jo et godt spørgsmål. Som jeg også sagde tidligere i min tale, skal det jo ske på baggrund af den nationale strategi og risikovurdering, vi foretager os, og det er på baggrund af de analyser, vi kommer til at udpege de konkrete kritiske enheder. Så det er rigtigt, at vi på nuværende tidspunkt ikke kan give et kvalificeret skøn over, hvor mange kritiske enheder der bliver udpeget, men det er en del af den videre proces med lovforslaget.

Så er jeg også glad for, at Liberal Alliance hæfter sig ved, at det er en minimumsimplementering og det er uden unødvendigt bureaukrati. Det er også derfor, at mit ministerium kommer til at spille en central, koordinerende rolle i forhold til de ting, der går på tværs af sektorer, så eksempelvis en virksomhed med kritiske enheder inden for forskellige sektorer ikke bliver mødt af forskellige krav. Så bliver det mit ministerium, der sørger for at koordinere indsatsen, således at der i forhold til de krav, vi stiller, er en sammenhæng, og så vi dermed kan løse opgaven så effektivt som overhovedet muligt. Jeg tror, at jeg måske vil vente med bemærkningerne til Enhedslisten, til vi behandler lovforslag L 141, som handler mere specifikt om cybersikkerhed. Tak for ordet.

Kl. 14:57

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til ministeren. Der er et enkelt spørgsmål fra hr. Søren Søndergaard fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:57

(Mikrofonen virker ikke).

Kl. 14:58

Forhandling

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Vi beder hr. Søren Søndergaard om at træde op til bordet heroppe foran og stille sit spørgsmål. Der er helt sikkert lyd igennem.

Kl. 14:58

Søren Søndergaard (EL):

Det her er jo en anledning til at tage en mere generel diskussion, og for mig rejser det i hvert spørgsmål om noget, vi har diskuteret tidligere, hvor der har været modstand mod såkaldt overimplementering af EU-direktiver. Det her er jo noget, der en til en bygger på to EU-direktiver, og derfor vil jeg bare spørge ministeren: Er der tale om en overimplementering af de direktiver, eller er der tale om, at direktiverne bliver implementeret en til en?

Kl. 14:59

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ministeren.

Kl. 14:59

Ministeren for samfundssikkerhed og beredskab (Torsten Schack Pedersen):

Der er tale om en minimumsimplementering af CER-direktivet og også af NIS2-direktivet. Når vi kommer til L 142, der handler om det, man populært kalder tele-NIS'en, altså NIS2-direktivets implementering på teleområdet, så er der formelt set tale om en overimplementering, fordi vi i den gældende lovgivning på teleområdet har løftet sikkerhedsniveauet højere i Danmark, end EU-reglerne tilsiger. Og det er klart, at regeringen jo ikke har nogen ambition om at slække på sikkerheden i telesektoren, så derfor fastholder vi de krav i den gældende lovgivning, som ligger ud over det, som NIS2-direktivet kræver.

Kl. 14:59

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Spørgeren.

Kl. 15:00

Søren Søndergaard (EL):

Ja, og det er det, der så er årsagen til, at der både er en L 141 og en L 142, nemlig at man allerede har en skærpet lovgivning inden for telesektoren, og det er jo godt, at man fastholder den.

Men jeg bliver bare nødt til at spørge ministeren: Er det så godt nok? I betragtning af de udfordringer, vi står over for, er det så godt nok med den en til en-implementering i forhold til at skabe den maksimale sikkerhed på det her område? Burde vi ikke gå videre i forhold til det, der blev udviklet i EU for efterhånden mange år siden? Altså, der er jo trods alt sket meget de sidste 5-6 år, siden det her kom frem.

Kl. 15:00

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ministeren.

Kl. 15:00

Ministeren for samfundssikkerhed og beredskab (Torsten Schack Pedersen):

Derfor er det også vigtigt at hæfte sig ved direktivets ordlyd, som går på, at man skal tage passende foranstaltninger. Det er jo et udtryk for, at det, der kan være passende foranstaltninger i dag, ikke er tilstrækkeligt om 2-3 år, og jeg mener sådan set, at det understreger, at de krav, vi stiller, er høje.

Prisen på de her lovforslag er jo ganske, ganske høj for de virksomheder og myndigheder, der bliver berørt, og derfor skal vi jo også se på, at vi ikke nationalt pålægger virksomheder nogle byrder, ud over hvad direktivet fastsætter, som vores nabolande ikke gør, for det ville jo så betyde, at omkostningsniveauet ville være højere for danske virksomheder.

Kl. 15:01

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Tak til ministeren. Der er ikke flere spørgsmål.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Forsvars-, Samfundssikkerheds- og Beredskabsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 141:

Forslag til lov om foranstaltninger til sikring af et højt cybersikkerhedsniveau (NIS 2-loven).

Af ministeren for samfundssikkerhed og beredskab (Torsten Schack Pedersen).

(Fremsættelse 06.02.2025).

Kl. 15:01

Forhandling

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører, der får ordet, er Kasper Roug fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 15:02

(Ordfører)

Kasper Roug (S):

Tak for det, formand. Med det her lovforslag foreslås det, at vi skal implementere NIS 2-direktivet. Danmark er jo et af de mest digitaliserede samfund og lande i verden, og det gør os selvfølgelig sårbare, hvis sikkerheden ikke god nok. Med implementeringen af NIS 2-direktivet sikrer vi, at Danmark sammen med Europa skaber et højt og ensartet cybersikkerhedsniveau på tværs af unionslandene.

Konkret sikrer lovforslaget, at myndigheder, virksomheder og organisationer i samfundskritiske sektorer lever op til cybersikkerhedskravet. Derudover sikrer det, at oplysninger og underretninger bliver delt med de rigtige myndigheder, og at myndighederne styrkes i deres tilsynsbeføjelser.

Socialdemokratiet er som tidligere nævnt også optaget af, at Danmark fortsat er et trygt land, og det betyder ikke, at vi kan tage trygheden for givet. Truslen imod vores digitale infrastruktur og cybersikkerhed er steget, og den er løbende stigende. Vi snakker om cyberkriminalitet, cyberaktivisme og destruktive cyberangreb. Det er trusler, som vi skal tage alvorligt, og derfor er direktivet vigtigt. Vi skal i Europa stå sammen og være solidariske, og det er, når vi implementerer NIS 2-direktivet og andre direktiver, at vi med fælles fodslag viser, at vi står sammen. For sådan står vi nemlig allerstærkest, og derfor støtter Socialdemokratiet forslaget.

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til ordføreren. Der er ingen spørgsmål, så vi går videre i talerækken, og den næste på talerstolen er hr. Peter Juel-Jensen fra Venstre.

Kl. 15:03

(Ordfører)

Peter Juel-Jensen (V):

Tak for det, formand. Lovforslaget implementerer et direktiv fra Europa-Parlamentet og Rådet og har til formål at sikre et højt fælles cybersikkerhedsniveau i hele fællesskabet. Antallet af angreb på det danske samfund stiger, både i antal og i områder, og derfor skal alle sejl sættes til, således at russiske hackere ikke formår at lamme eller ødelægge vitale dele af vores land.

Rækkevidden af dette lovforslag er omfattende. Jeg glæder mig derfor over tilgangen til udarbejdelsen af vejledningerne, der ligger bag det her lovforslag, da det er svært og kompliceret stof. Der er derfor nedsat en større arbejdsgruppe, der i sin bredde gerne skulle repræsentere de organisationer, der har interesser inden for området.

Jeg glæder mig også over, at kredsen af partier, der bakker op omkring dette, er bred og stor, da alternativet ikke er til at få øje på. Samme kreds er også enige om en gelinde indfasning, altså at håndhævelsen sker gelinde, således at der ikke udskrives bøder, men at man også som stat har en vejledende rolle.

Venstre støtter forslaget, og så skulle jeg også her hilse fra Radikale Venstre og sige, at de bakker op omkring lovforslaget.

Kl. 15:05

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til Venstres ordfører. Der er ikke nogen spørgsmål. Den næste ordfører er hr. Kim Edberg Andersen fra Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 15:05

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (DD):

Jamen lad os finde hårene i suppen i stedet for, for vi er jo ikke uenige i det positive med det her. Jeg kan også trække plastret af og sige, at Danmarksdemokraterne kommer til at stemme for det. Når det så er sagt, er der nogle bekymringer.

Hvad koster det, når man ikke implementerer noget, vi ikke kan få at vide hvad er helt præcist? Hvis man er en virksomhed med mere end 50 ansatte eller med 75 mio. kr. i omsætning, hvad koster det så? Det er den frygt, der er i maven ude i de private virksomheder. Det er jo dem, vi er her for, når vi laver loven. Det er jo fuldstændig rigtigt. Vi har jo set, at cybersikkerheden forsvinder, og vi har behov for det. Det er vi alle sammen enige om. Men nu laver vi en lov, og så hører jeg ministeren sige: Jamen jeg har faktisk ikke tænkt mig sådan lige at gøre det helt store ved det i starten. Men det kan vi jo faktisk ikke sådan rigtig med en lov. Altså, når vi laver en lov, skal man jo også håndhæve den, hvis folk ikke overholder loven.

Der er nogle gråzoner, hvor jeg simpelt hen er i tvivl om, om dem, vi laver loven for, og dem, der skal stå på mål for det, vi laver nu, egentlig ved, hvad det er, de skal stå på mål for. Det skal vi skynde os at komme i mål med, fordi vi laver en lov, der lynhurtigt bliver implementeret. Det eneste, jeg kan sammenligne det med, er GDPR-lovgivningen. Det er samme kompleksitet, det her kommer til at have for de små og mellemstore virksomheder. Hvis ikke man ved, hvad man skal implementere, overimplementerer man. Så kan man sige, at man får meget sikkerhed, men det bliver også meget dyrere. Så der er jo en balancegang.

Det, vi mangler i Danmarksdemokraterne, er tjeklisten, pixibogen og sikkerheden for, at man som virksomhed, når man har gjort det,

man tænker skal til, ikke får et klap med bødehammeren bagefter, hvor de siger, at der er et eller andet komma et eller andet sted, som man har overset, fordi man ikke rigtig har kunnet få det at vide.

Så jeg har været lidt i tænkeboks. Kunne man bede om, at man ligesom på skatteområdet kan skrive til ministeriet og få et bindende svar fra myndighederne om, at man er nået i mål, sådan at når tilsynet kommer derud, får man i hvert fald ikke en stor bøde, fordi man jo har gjort det, man kunne, og man jo har gjort det rigtige? For selvfølgelig skal man komme efter folk, som med vilje ikke har tænkt sig at overholde loven. Men jeg tror, der er mange gråzoner her, og det gør ondt i maven på folk.

Jeg har selv siddet i en mellemstor virksomhed, dengang vi indførte den mest fantastiske lov nogen sinde, nemlig GDPR, hvor jeg blev nødt til at læse 1.500 sider fra Europa-Kommissionen, for det eneste, jeg vidste med sikkerhed, var, at man i medierne sagde, at hvis ikke jeg overholdt det, fik vi en bøde på 6 pct. af omsætningen. Det kan man ikke overleve. Så får man ondt i maven som selvstændig, og det er den ondt i maven, som vi skal være bedre til at undgå.

Det er hurtigt, det her. Det er marts måned lige om lidt. Foråret er lige omkring hjørnet, og selv om glæden er stor for den solskinsstråle af en minister, vi har fået på området, er det kort tid, at man om 4 måneder skal implementere noget, som vi ikke rigtig selv er helt sikre på endnu. Det er det, der er håret i suppen for mig. Ellers er jeg fuldstændig enig. Selvfølgelig skal vi have en høj cybersikkerhed. Det er meget vigtigt, og det er også vigtigere nu, end det har været længe. Jeg tror også godt, at det private erhvervsliv er klar til at imødekomme det og også finde pengene til det. Selvfølgelig er det træls at skulle bruge penge på det her, men det er jo endnu mere træls at blive lagt ned digitalt.

Men der er jo også en regning til kommuner og regioner, hvor vi nok også lige skal have øje for det. Jeg sidder selv i et regionsråd, og så mange penge har vi ikke at rutte med. Så hvis det koster 300 mio. kr. at implementere derude – lad os sige, at 100 mio. kr. er til regionen – skal nordjyderne finde 10 mio. kr. Så der skal vi nok som Folketing lige have fundet pengene, næste gang der er forhandlinger. Når vi pålægger dem noget, om end nødvendigt, er det en udgift, og så skal vi bare huske, at vi ikke tager den fra kerneopgaven, som nu engang i i hvert fald regionen er sundhed.

Så det er hårene i suppen. Jeg håber, at ministeren er klar på at lave nogle bindende svar. Det ville også klæde ministeren at få lov til at skrive under på sådan nogle og sende dem ud til folk, så man med stor tryghed i stemmen kan sige: Ikke nok med, at jeg læser den vejledning, vi er blevet lovet at få samtidig med loven, har jeg såmænd også et brev fra Torsten, der siger, at jeg har gjort det, jeg skal, og derfor kan I ikke give mig en bøde. Tak for ordet.

Kl. 15:09

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak. Jeg skal gøre ordførerne klar på, at vi taler i tredjeperson herinde og ikke omtaler ministeren med fornavn. Der er simpelt hen kommet et spørgsmål, så værsgo til hr. Søren Søndergaard fra Enhedslisten.

Kl. 15:10

Søren Søndergaard (EL):

Hørte jeg ordføreren åbne op for en overvejelse om, at man måske placerer dele af Center for Cybersikkerheds arbejde under en civilmyndighed, sådan at der kan komme en betydelig tættere sammenhæng med det private erhvervsliv og erhvervsorganisationerne?

Kl. 15:10

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 15:10

Kim Edberg Andersen (DD):

Det hørte spørgeren med sikkerhed ikke, for jeg brugte ikke nogen af de fine, lange meget højt lixtal-ord overhovedet. Jeg er ret tryk ved, hvor det ligger. Det, jeg ikke er tryk ved, er, at vi, hvis vi påfører nogen en regning eller noget besvær, så ikke helt ved, hvad det er for noget besvær, vi pålægger dem. Så nej, det hørte ordføreren ikke, men jeg er i hvert fald sikker på, at ordføreren blev glad, dengang han troede, at jeg sagde det, men det mener jeg altså ikke at jeg sagde i min tale.

Kl. 15:11

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Spørgeren.

Kl. 15:11

Søren Søndergaard (EL):

Men glæden varede åbenbart så kort. Jeg vil bare spørge ordføreren, om ordføreren slet ikke har hørt det problem fra private aktører og private virksomheder, at de ikke synes, at samarbejdet er tæt nok. Det er jo lige præcis det, ordføreren forholder sig til. Jo, vi skal pålægge virksomhederne en høj cybersikkerhed, for konsekvenserne af, at den ikke er der, både for dem og for samfundet, er enorme, men de skal selvfølgelig også have maksimal hjælp til det, og vi skal sikre, at oplysningerne flyder og samarbejdet er godt og der er en myndighed, der også taler deres sprog.

Kl. 15:11

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 15:11

Kim Edberg Andersen (DD):

Jo, men jeg tror ikke, at man behøver at flytte det, bare fordi man har et ønske om, at alle offentlige myndigheder lærer at tale et sprog, som ganske almindelige mennesker ude i virksomhederne kan forstå. Det behøver man ikke at flytte ressortet eller ansvaret, eller hvor vi laver tingene henne, for. Der bør man nok sige til dem, der har ansvaret nu: I har ansvaret, men vi forventer, I taler et forståeligt sprog til de mennesker, som I pålægger byrder.

Igen vil jeg sige, at ministeren jo er en ny minister, og jeg har kæmpe tiltro til, at folk fra Nordjylland holder, hvad de siger, og ministeren har lovet mig, at der kommer meget, meget fornuftige vejledninger ud samtidig med loven.

Kl. 15:12

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til ordføreren for Danmarksdemokraterne. Der er ikke flere spørgsmål. Vi går videre i talerrækken, den næste ordfører er hr. Sigurd Agersnap fra Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 15:12

(Ordfører)

Sigurd Agersnap (SF):

Tak for ordet, formand. Jeg skulle igen hilse fra vores ordfører, Anne Valentina Berthelsen, der desværre ikke kunne være her. Men truslerne mod vores sikkerhed og cybertruslen mod vores sikkerhed vokser, og derfor er det afgørende, at vi styrker beskyttelsen af den kritiske infrastruktur. Det er en opgave, vi er haltet noget efter med, men som vi nu er på vej til håndtere. Der er stadig væk en opfattelse af, at det ikke er helt lige så vigtigt som andre typer forsvar, men det er der i den grad behov for at få gjort op med.

Med dette lovforslag implementeres NIS 2-direktivet, og det gør sammen med CER-direktivet, at vi får en helhedsorienteret tilgang til cybersikkerhed og til at sikre modstandsdygtigheden i kritisk

infrastruktur. Samtidig er det vigtigt med det her direktiv, fordi samarbejdet i EU er afgørende for at stå imod de stadig mere avancerede angreb, vi bliver udsat for. I spillet mellem de to direktiver kan det være med til at sikre en stærkere og mere koordineret beskyttelse af vores samfund, og det er vi glade for i SF. Det mener vi er på tide, og derfor kan vi støtte forslaget.

Kl. 15:13

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til ordføreren. Der er ikke stillet spørgsmål. Den næste på talerstolen er hr. Carsten Bach fra Liberal Alliance.

Kl. 15:13

(Ordfører)

Carsten Bach (LA):

Tak for det, formand. Som med det foregående lovforslag er vi jo stadig væk i Liberal Alliance så heldige, at vi har så stor en folketingsgruppe, at vi kan have en helt selvstændig it- og digitaliseringsordfører, nemlig hr. Alexander Ryle, min gode kollega, som har klædt mig på til at tage behandlingen af det her lovforslag i Folketingssalen. Det er jeg meget glad for, for hr. Alexander Ryle er en meget grundig kollega.

Derfor er det også sådan, at der fra Liberal Alliances side bliver lagt vægt på, at cyberangreb er en reel trussel imod virksomheder, myndigheder og borgernes hverdag, sådan som vores sikkerhedspolitiske situation og sikkerheden i Europa er skruet sammen for nuværende. Derfor er en stærk cybersikkerhed afgørende for at beskytte vores samfund.

NIS2-loven her er et vigtigt skridt i den retning. Den implementerer NIS2-direktivet, som har til formål at sikre et højt og mere ensartet cybersikkerhedsniveau på tværs af EU. Det sker ud fra en risikobaseret tilgang, hvor de omfattede virksomheder og myndigheder skal sikre, at de gennemfører cybersikkerhedsforanstaltninger, der bl.a. skal omfatte politikker for risikoanalyse, håndtering af hændelser og forsyningskædesikkerhed. Loven skærper kravene på tværs af flere sektorer med undtagelse af tele-, energi- og finanssektorerne, hvor direktivet implementeres særskilt. Samtidig udvides kredsen af virksomheder og organisationer, der skal leve op til skærpede sikkerhedsforanstaltninger. Det er både fornuftigt og nødvendigt og endda også på tide.

Cyberangreb kan have vidtrækkende konsekvenser for forsyningsikkerheden, økonomien og borgernes sikkerhed, og derfor skal vi styrke vores digitale forsvar. Men vi skal samtidig sikre, at byrderne ved implementering af NIS2 ikke bliver unødigt tunge for små og mellemstore virksomheder. Ligesom med det tidligere forslag om CER-direktivet synes vi i Liberal Alliance, det er positivt, at der med lovforslaget tages udgangspunkt i en minimumsimplementering. Det er vigtigt for Danmarks konkurrenceevne.

Selv om lovforslaget har været længe undervejs og burde være trådt i kraft for måneder siden, er der stadig væsentlige uklarheder. Det bør præciseres, hvilke virksomheder der reelt er omfattet, og det skal være muligt at få et bindende svar på, om en virksomhed er underlagt NIS2 eller ej. Derudover bør der udarbejdes vejledningsmateriale, som supplerer lovens definitioner og krav.

Virksomhederne er fortsat usikre på, hvordan de nye krav til leverandørstyring skal fortolkes, og den korte implementeringsfrist øger i stor grad risikoen for overimplementering stik imod intentionen. I praksis kan det betyde, at virksomheder i frygt for ikke at overholde reglerne stiller uforholdsmæssig stramme krav til deres leverandører frem for at vælge en risikobaseret tilgang.

Det samme gælder kommunerne, som efter lang tids tovtækkeri endelig er blevet omfattet af loven. Men med så kort tid til implementering risikerer vi yderligere overimplementering, da kommunerne får ekstremt kort tid til at etablere en klar strategi for deres underleverandører. Ministeriet bør derfor hurtigst muligt udarbejde

konkrete vejledninger og gå i tæt dialog med kommunerne, så implementeringen bliver både effektiv og ensartet.

Erhvervslivet har gentagne gange advaret mod den alt for korte implementeringsperiode, som risikerer at gøre NIS2 til en bureaukratisk complianceøvelse frem for en reel styrkelse af cybersikkerheden. Det er dog positivt, at ministeren i et skriftligt svar til min gode kollega, hr. Alexander Ryle, er blødt en smule op og svarer, at det vil være naturligt ikke at hive bødeblokken frem som det første i de kommende tilsyn. Tak for den tilkendegivelse, men virksomhederne har brug for mere end vage udmeldinger; de har brug for klarhed. Derfor bør ministeren snarest muligt tydeliggøre tilsynsmyndighedernes tilgang til den første periode efter lovens ikrafttrædelse.

Vi mangler desuden svar på flere spørgsmål om lovens anvendelsesområde, herunder om virksomhederne kan omgå kravene gennem selskabskonstruktioner. Det ser vi frem til at drøfte nærmere i udvalgsbehandlingen.

Selv om det på nogle punkter kan virke, som om ministeren har sovet lidt i timen, bakker vi overordnet set op om lovforslaget. Men cybersikkerhed handler ikke kun om skærpede krav; det handler også om klarhed og smidig implementering. Tak for ordet.

Kl. 15:19

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til ordføreren. Jeg skal gøre opmærksom på, vores it driller, så hvis medlemmerne har et spørgsmål, må de gerne lige gøre sig bemærket heroppe, og så noterer vi, at I har noget at sige. Men der er ikke stillet spørgsmål til ordføreren for Liberal Alliance, og derfor går vi videre i talerrækken, og den næste er fru Charlotte Bagge Hansen fra Moderaterne. Værsgo.

Kl. 15:19

(Ordfører)

Charlotte Bagge Hansen (M):

Tak for ordet, formand. Hold nu op, man får jo helt præstationsangst med sådan en fornem tale, som min kollega fra Liberal Alliance vi har holdt. Den her bliver kort og præcis.

Cybertruslen vokser. Vi er sårbare i Danmark, og det er et problem, vi skal tage alvorligt. Lovforslag nr. L 141 skal beskytte vores samfund. Loven skal sikre, at de kritiske sektorer – det er virksomheder og myndigheder – er rustet mod angreb. Det handler om sikkerhed; det handler om stabilitet. Reglerne skal være klare, de skal være til at forstå, og virksomhederne skal have al den vejledning, de har brug for, for at det virker første gang. Og ikke mindst skal de have tid til at tilpasse sig. Det er et vigtigt, og det er et nødvendigt skridt. Vi skal passe på Danmark og danskerne. Moderaterne bakker op om forslaget. Tak for ordet.

Kl. 15:20

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til Moderaternes ordfører. Der er ikke stillet spørgsmål, så vi fortsætter i talerrækken. Og den næste på talerstolen er hr. Rasmus Jarlov fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 15:21

(Ordfører)

Rasmus Jarlov (KF):

I effektiviseringens navn holder jeg kun én tale, som gælder for alle de tre lovforslag, som vi behandler i dag – L 140, L 141 og L 142 – og som alle sammen handler om cybersikkerhed. Vores kommentar til de tre lovforslag er den samme. Vi synes, det er meget positivt, at der bliver taget skridt for at øge cybersikkerheden i Danmark. Det er nødvendigt med de meget alvorlige trusler, vi står over for.

Der virker til at være ét stort problem, som vi håber at regeringen vil tage sig af, og det er, det er meget ukonkret, hvad de virksomheder, som er omfattet af reglerne, skal gøre for at leve op til reglerne.

Vi havde en teknisk gennemgang i sidste uge i Forsvarsudvalget, hvor vi fik gennemgået meget minutiøst, hvem der er omfattet af loven. Det ligger meget fast, kan vi forstå, og det er jo fint, for så er der en masse mennesker, der ved, om de er omfattet af loven eller ikke er omfattet af loven. Men de mennesker, som *er* omfattet af loven, har ét ønske, og det er at vide, hvad de skal gøre for at overholde loven. Det fik vi ikke nogen særlig gode svar på, og det er der ikke nogen særlig gode svar på i lovforslaget, og det er et lovgivningsmæssigt meget stort problem. Det er dårlig lovgivning, når man ikke klart kan få svar på, hvad man skal gøre for at overholde loven. Det skaber nervøsitet og en usikkerhed og angst for virksomheder, for næsten alle vil jo gerne overholde loven og gøre, hvad de kan, men det er meget problematisk, hvis de ikke kan få at vide, hvad det er.

Det minder alt for meget om GDPR, hvor det også var utrolig uklart, hvad man skulle gøre som virksomhed. Det førte så til en hel industri af konsulenter, som begyndte at slå sig op på at fortælle folk, hvad loven gik ud på, for regeringen gad ikke at fortælle det. Af myndighederne kunne man ikke få at vide, hvad det var, man skulle gøre, og så var der en masse af selvbestaltede konsulenter, der begyndte at holde meget store og dyre kurser om, hvordan man skal overholde lovgivningen. Men det var jo for det meste gætværk, for der var ikke noget facit for det.

Det samme sker nu her. Der er også NIS2-konsulenter, der begynder at slå sig op og holde arrangementer og kurser af nøjagtig samme karakter. Den industri bør slås ihjel. Den bør slås ihjel, ved at regeringen klart og tydeligt fortæller, hvad virksomheder skal gøre for at leve op til lovgivningen, så der ikke er behov for nogen, der står og opdiger, hvad man skal gøre.

Vi er med på, at kravene kan ændre sig undervejs – at det kan være forskellige ting, man skal gøre forskellige steder – men så må man skrive det. Man kan jo godt skrive, at der f.eks. skal laves en plan for, hvordan man beskytter sine sendemaster i telesektoren, og at den plan skal godkendes af myndighederne. Det er fleksibelt, men det er stadig væk konkret, for så ved man, at kravet er, at man skal lave den plan, og at den skal godkendes af telemyndighederne. Den grad af konkretisering er der behov for, og det bør ske, inden loven træder i kraft. Vi kan ikke være bekendt at vedtage noget lovgivning og sige, at nu er I omfattet af nogle regler, men I kan ikke få at vide, hvad reglerne er. Det er vores største kritikpunkt, og jeg vil bemærke, at det er en kritik, som også går igen og igen i alle høringssvar. Jeg håber, at regeringen og embedsværket tager det på sig, så der kan være en høj grad af kvalitet i den lovgivning, som vi laver herinde, i stedet for at vi kaster en hel masse usikkerhed ud over en masse virksomheder. Tak.

Kl. 15:24

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til ordføreren. Der er ingen spørgsmål. Den næste på talerstolen er hr. Søren Søndergaard fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 15:24

(Ordfører)

Søren Søndergaard (EL):

Hvor L 140 pålagde virksomheder og myndigheder og en række sektorer – transport, sundhed, drikkevand osv. – at identificere risici og gennemføre beredskabsplaner og sikre drift under cyberangreb, udvider det forslag, vi behandler nu, L 141, sikkerhedskravene til flere sektorer end i dag, skærper kravene til risikostyring, hændelsesrapportering og ledelsesansvar og giver myndighederne større sanktionsmuligheder. Det støtter vi også, med henvisning til hvad jeg sagde i min forrige tale. Det har jeg ikke noget behov for at gå tættere ind i.

Men jeg har tre små bemærkninger. For det første sagde ministeren i vores diskussioner om, om det var minimumsimplementering,

eller hvad det var, af de to direktiver, der ligger til grund, at der jo netop var tale om, at man skulle leve op til passende forholdsregler. Og det er klart, at så kan man jo godt minimumsimplementere, hvis man løbende kan udvide det med passende forholdsregler. Det må forstås på den måde, at det kan man så gøre løbende.

Den anden ting handler om omkostningerne. Jeg tror, det er vigtigt at fastholde, at det allerallerdyreste vil være at lade være med at indføre det her; altså, det vil være ikke at gennemføre nogle strenge krav til cybersikkerhed, både når vi snakker om offentlige institutioner, og når vi snakker om private institutioner. Det vil være det allerdyreste. Og det er klart, at der er nogle af de virksomheder, der har været udsat for det, der ikke rigtig vil fortælle, hvor meget de har betalt, eller hvor meget det har kostet dem, men det har været rasende dyrt.

Det fører mig så frem til det tredje punkt. Jeg deler faktisk den bekymring, der kom fra Danmarksdemokraterne, og den bekymring, der kom fra Det Konservative Folkeparti, nemlig hvordan vi sikrer, at det her ikke bliver et nyt system, hvor der er en masse krav, som folk ikke rigtig kan finde ud af, og hvor de skal ansætte nogen til ligesom at fortælle, hvordan det hænger sammen. Der må det sikres, at der er en offentlig myndighed, der ned i detaljen fortæller folk, hvad de skal gøre, og som også er i stand til at hjælpe dem undervejs. Vi må have sådan en myndighed, og det kræver et tæt samarbejde mellem den myndighed og så de berørte virksomheder. Det er nødvendigt. Og det er klart, at vi også under udvalgsbehandlingen sammen med andre gode kræfter vil bore ud, hvordan vi sikrer det, for det er helt afgørende. Risikoen er jo, at vi vedtager det her, og at det koster en masse virksomheder en hel masse penge, og at der så er nogle, der opgiver det eller ikke gør det ordentligt, og så kommer der alligevel et kæmpeproblem, fordi der kommer nogle angreb, der spreder sig. Så det er vi meget indstillet på at diskutere videre i udvalgsbehandlingen.

Kl. 15:27

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til Enhedslistens ordfører. Den næste på talerstolen er hr. Alex Ahrendtsen fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 15:27

(Ordfører)

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak, formand. Lovforslaget handler om at sikre Danmarks digitale grænser. Vi skal kunne stole på vores net og data, og vi skal værne om borgernes oplysninger. Vi skal også have fuld kontrol over de trusler, der kommer udefra. I Dansk Folkeparti vil vi forsvare Danmark mod hackere og kriminelle og fremmede magter. Det kræver klare regler, det kræver konsekvens, og det kræver selvfølgelig vilje til at beskytte det, vi holder af. Det er alt sammen noget, som lovforslaget er med til at sikre, og derfor stemmer vi ja.

Kl. 15:28

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til ordføreren. Så byder vi velkommen til ministeren for samfundssikkerhed og beredskab på talerstolen.

Kl. 15:28

Ministeren for samfundssikkerhed og beredskab (Torsten Schack Pedersen):

Tak for ordet, og tak til alle Folketingets partier for opbakningen. Som nævnt står vi som samfund over for et trusselsbillede, der er ganske anderledes end for bare få år siden, og det stiller selvfølgelig krav til, at vi ruster Danmark bedre til at modstå cyberangreb.

I Styrelsen for Samfundssikkerheds vurdering af cybertruslen mod Danmark fra 2024 står det klart, at trusselsbilledet er alvorligt, og at det løbende udvikler sig. I vurderingen fra juni blev truslesni-

veuet fra destruktive cyberangreb mod Danmark hævet til middel. Niveaet blev hævet, fordi det er sandsynligt, at Rusland er blevet mere risikovillig i forhold til at bruge hybride virkemidler med destruktive effekter, og de destruktive angreb kan have vidt forskellige konsekvenser, alt efter hvad og hvor de rammer. Der kan eksempelvis være tale om angreb mod kritisk infrastruktur, hvor hensigten er at skabe alvorlige og omfattende konsekvenser for samfundsvigtige funktioner. På nuværende tidspunkt er det dog primært mindre omfattende destruktive angreb, trusselsniveauet relaterer sig til.

Cyberangrebene påvirker jo ikke kun cyberdomænet, men også den fysiske verden. Det oplevede vi bl.a. tilbage i december, da pro-russiske cyberaktivister udførte et angreb mod et dansk vandværk. Angrebet efterlod de lokale borgere uden drikkevand i hanen i flere timer. Det konkrete angreb havde – heldigvis – en begrænset effekt, men det er tydeligt, at vi ser ind i et trusselsbillede, som er markant anderledes, end det var for bare få år siden, og at vi skal være bedre forberedt. For konsekvenserne kan være ganske, ganske store, ikke kun for dem, der rammes direkte, men også for samfundet, eksempelvis hvis det betyder, at tjenester, som benyttes bredt i samfundet, bliver afbrudt.

Lovforslaget, vi behandler, har til formål at implementere NIS 2-direktivet i dansk ret for samtlige de sektorer, der omfattes af direktivets anvendelsesområde, dog med undtagelse af tele-, finans- og energisektorerne. For de tre sektorer implementeres direktivet særskilt, da der på disse områder allerede eksisterer en omfattende regulering af cybersikkerheden. Mit ministerium har også ansvar for den særskilte implementering for telesektoren, og det kommer vi tilbage til under det næste punkt på dagsordenen.

Med lovforslaget stilles der krav om, at væsentlige og vigtige enheder skal træffe passende og forholdsmæssige tekniske, operationelle og organisatoriske foranstaltninger til styring af risiciene for sikkerheden i net- og informationssystemer. Foranstaltningerne skal træffes ud fra en risikobaseret tilgang, som bl.a. omfatter foranstaltninger til håndteringen af hændelser, politikker for brug af kryptering og foranstaltninger om personalesikkerhed. Med kravet om foranstaltninger tages der et vigtigt skridt på vejen for at sikre en øget cybersikkerhed omkring vores kritiske it-systemer. I forbindelse med kravene til foranstaltninger har der været rejst spørgsmål om, hvorvidt man kan gøre brug af eksisterende standarder. Relevante internationale standarder kan benyttes som led i opfyldelsen af direktivets krav om foranstaltninger. Virksomheder og myndigheder, som i dag bruger internationale standarder på området, vil derfor være godt på vej til en opfyldelse af lovforslagets krav. Det er dog vigtigt at sige, at en enkelt enhed ikke kan anses for at opfylde direktivets krav alene ved at være eksempelvis ISO 27.001-certificeret.

Der har helt forståeligt også været et stort fokus på spørgsmålet om NIS 2-lovens håndhævelse hos erhvervslivet og andre interessenter, særlig i den første tid efter at reglerne er trådt i kraft. Jeg har, som flere har bemærket det, tidligere sagt – og det vil jeg gerne gentage her i dag – at det i mine øjne vil være naturligt, at tilsynsmyndighederne ikke hiver bødeblokken frem som det første, men at de i stedet har fokus på vejledning. Lovforslaget kommer til at få stor betydning for både erhvervslivet og for myndighederne, og derfor har det været afgørende for mig, at processen for implementeringsarbejdet bliver så god som muligt. Det er også en af årsagerne til, at vi førstebehandler lovforslaget i dag, og der har også allerede i den tid, hvor jeg som minister har haft ansvaret for lovforslaget, været en tæt, tæt dialog med en lang række interessenter for at sørge for, at vi skærer lovforslaget så præcist til som muligt. En vellykket implementering af direktiverne på tværs af sektorer kræver også en tæt koordinering og en inddragelse af de forskellige myndigheder, virksomheder og brancheorganisationer, og det er en opgave, som mit ministerium i høj grad har taget på sig.

Noget af det mest efterspurgt, både i ministeriets dialog, men det har jo også været udtrykt i ordførtalerne i dag, har været et vejledningsmateriale, som kan understøtte med den praktiske anvendelse af lovens krav. Der er derfor nedsat en arbejdsgruppe med 17 interesseorganisationer, som løbende bliver inddraget i foråret, mens vejledningerne udarbejdes. For vejledningsmaterialet skal foreligge senest samtidig med lovens ikrafttræden. Jeg har nemlig også tidligere været med til, at vejledningerne er kommet, lang tid efter at lovgivningen er trådt i kraft, og det er ikke optimalt. Så derfor har det været mit meget, meget klare ønske fra den første dag, at vi skal have vejledningsmaterialet klar, senest når loven træder i kraft, og efter en ikrafttræden vil mit ministerium også bistå de relevante kompetente myndigheder, så der sker en tæt koordination og et tæt samarbejde mellem tilsynsmyndighederne.

Kl. 15:33

I forhold til kommunerne vil de kommende NIS 2-regler gælde for en lang række kritiske sektorer som bl.a. sundhedssektoren. På det område løser kommunerne jo bl.a. opgaver, og det betyder, at kommunerne vil være omfattet af lovens anvendelsesområde på baggrund af disse aktiviteter, og det er ministeriets vurdering, at virksomheder og myndigheder vil være omfattet af NIS 2-reglerne i deres helhed, hvis bare nogle af aktiviteterne er omfattet af en kritisk sektor. For kommunerne betyder det konkret, at samtlige deres systemer som udgangspunkt vil være omfattet af loven. Som det fremgår af lovforslaget, har det ikke været muligt endeligt at kvantificere lovforslagets økonomiske konsekvenser, men vi kommer selvfølgelig ikke udenom, at det har store økonomiske konsekvenser for både virksomheder og myndigheder, som er omfattet af anvendelsesområdet.

Men det er jo altså vigtigt at understrege, at det også er i virksomhederne, myndighedernes og i vores samfunds interesse, at cybersikkerhedsniveauet øges. Virksomhederne kan lide store økonomisk tab, hvis de ikke er rustede godt nok til at håndtere et cyberangreb, hvis virksomhedens aktiviteter simpelt hen bliver lukket ned, eller hvis hele deres datagrundlag forsvinder, og vi har som samfund så stor en digital afhængighed, at det er vigtigt, at vi løfter indsatsen. Jeg er også pinligt bevidst om, at det er en stor regning, lovforslaget medfører, men alternativet er jo ikke at gøre ingenting. For så står man både i den enkelte virksomhed, den enkelte berørte myndighed eller hos os som samfund med et økonomisk tab, der kan være markant større og med voldsomme konsekvenser for vores brede samfundssikkerhed. Vi kan bare se i andre lande, hvad forskellige cyberangreb har haft af konsekvenser.

Så det understreger, at jovist, det her lovforslag kommer med en pris, men at det også har en klar effekt, og at det er med til at øge vores samlede samfundsrobusthed, og det er årsagen til, at vi tager det her så alvorligt. Jeg lytter jo også til de bemærkninger og kommentarer, som forskellige ordførere er kommet med, og lad mig bare for en god ordens skyld lige prøve at adressere et par stykker af dem ud over det, jeg allerede har sagt. Det følger af direktivet, at det er virksomhederne og enhederne selv, der vurderer, om man er omfattet af lovens anvendelsesområde, og det er sådan set det, der står i direktivet, som vi fører videre, og så har jeg understreget, at vi skal sørge for, at der bliver udarbejdet grundige vejledninger, og at de kompetente myndigheder også skal være klar til at vejlede og hjælpe virksomhederne med forståelsen af anvendelsesområdet, så det bliver så let at håndtere som overhovedet muligt. Tak for ordet.

Kl. 15:37

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til ministeren. Jeg skal fortsat gøre opmærksom på, at der er problemer med at trykke sig ind til korte bemærkninger. Så hvis ordførerne ønsker ordet, må man gerne lige markere, og den første, der har gjort det, er hr. Kim Edberg Andersen fra Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 15:37

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak for det. Vi kan jo se problemstillingerne, og man må jo ikke håbe, at kommunikationsevnen i det danske Folketing bliver omfattet af kritisk infrastruktur. For så har vi jo allerede nu en ballade. Jeg er jo kommet til København, og det er ligesom med burgermetoden, hvor man skal sige noget pænt først, altså at det var en god lang tale, og så kommer indholdet, og ministeren siger jo ikke rigtig noget alligevel. For hele Folketinget har jo af deres gode hjerte, mavefølelser og intentioner sagt til ministeren, at lad os få loven til at træde i kraft. Men der er jo nogle problemstillinger med, hvad loven egentlig indebærer, og det siger ministeren så at man har tænkt sig at løse med en vejledning. Men hvis man kan lave en vejledning, der forklarer alle virksomheder, hvad de skal gøre for at overholde loven, så er man jo i mål, og så ved de, hvad den indebærer.

Jeg er bekymret for, at vejledningerne, om end intentionen bag ved dem er god, bliver noget, som de egentlig ikke kan bruge til noget. For når man sidder derude i den anden ende, et sted, hvor man har ansvaret for at implementere lovgivningen – og langt de fleste virksomheder vil gerne gøre det her – så har man behov for, om ikke en facitliste, så i hvert fald nogle meget klare regler. Og vi kan ikke få dem, når loven træder i kraft. Hvor hurtigt kan ministeren sikre danske virksomheder det?

Kl. 15:39

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Kl. 15:39

Ministeren for samfundssikkerhed og beredskab (Torsten Schack Pedersen):

Det, at ordføreren står på gulvet ved pulten, hvor der normalt afvikles § 20-spørgsmål, er jo sådan set et godt eksempel på, at systemet har såkaldt redundans, altså at der, hvis det, der er det primære, ikke virker, så er en backupløsning, som sørger for, at tingene kan afvikles. Det er faktisk måske også en god lære, når man taler cybersikkerhed, at man sørger for, at der er backupsystemer, og at man, hvis der er noget, der bliver påvirket, i de situationer har noget andet, der træder til.

Som sagt gentager jeg meget gerne, at jeg er meget, meget optaget af, at vi har en tæt dialog. Det har der også været i de seneste måneder, og det vedbliver der også at være i den kommende tid, også i forhold til at udarbejde vejledningerne. Som sagt har det været helt afgørende for mig fra den første dag at sige, at de skal ligge klar, senest når loven træder i kraft. Man skal måske også være påpasselig med at tro, at man kan lave sådan en ensartet tjekliste. For det bliver jo nok svært at forestille sig, at virksomhederne, hvis de opererer i forskellige risikomiljøer, kan sidde med den samme tjekliste. Der er jo også, hvis man tror, at man kan lave sådan en autoritativ tjekliste, og at alt så er i orden, en fare for, at den er overfyldt.

Derfor er der brug for, at vi har så tæt og konstruktiv en dialog med de forskellige aktører på området som muligt. Derfor er der selvfølgelig også behov for både klare vejledninger og en stærk vejledende indsats fra myndighederne, når virksomhederne skal agere inden for regelsættet.

Kl. 15:40

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 15:40

Kim Edberg Andersen (DD):

Jeg deler jo ikke det der regeringssynspunkt, altså at man siger, at det med at tage bødeblokken op ikke er det første, de gør. Så er

mit kendskab til myndighederne sådan, at de godt kan finde på at gøre det som det næste. Det er jo det, der er mavesmerten, altså når man som virksomhed sidder og man egentlig ikke aner, hvad det er, man skal gøre for ikke at få bødeblokken næste gang. For vi kan jo heller ikke lave en lov, som vi ikke har tænkt os at håndhæve, og ministeren siger jo, at han vil gøre det lempeligt i starten, og at han vil håndhæve den så lempeligt, som man nu kan tillade sig det. Men der kommer jo en håndhævelse på et tidspunkt, hvis man ikke kommer i mål, og det er jo nok også det, som jeg deler med Det Konservative Folkeparti, altså at vi har behov for at hjælpe vores virksomheder med at komme i mål. For hvis vi ikke gør det, kommer man til at få ondt i maven over det her. Bødeblokken herinde skulle jo også have været oppe mange gange, for det her system er jo ofte faldet ud.

Kl. 15:41

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Kl. 15:41

Ministeren for samfundssikkerhed og beredskab (Torsten Schack Pedersen):

Jeg mener det alvorligt, når jeg siger, at jeg synes, det ville være besynderligt, også når det er ny lovgivning, hvis myndighederne skulle hive bødeblokken op som det første. Der er en række øvrige håndhævelsesforanstaltninger i direktivet, som det vil være helt naturligt at gribe til i begyndelsen, og det er påbud og forbud. Så skal vi også sørge for, at der er adgang til en god vejledning. Jeg har jo, tror jeg også, sammen med alle her i Folketinget kun det ønske, at vi får lavet regler, som reelt løfter vores cybersikkerhed, som beskytter vores virksomheder, og som beskytter vores samfund, og som er så lette – i anførselstegn – som muligt. For det er ikke nogen let opgave, og det er noget, der er dynamisk, og som udvikler sig, når virksomhederne og myndighederne agerer i det.

Kl. 15:42

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til ministeren for samfundssikkerhed og beredskab. Der er ikke stillet flere spørgsmål.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingerne sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Forsvars-, Samfundssikkerheds- og Beredskabsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 142:

Forslag til lov om sikkerhed og beredskab i telesektoren.

Af ministeren for samfundssikkerhed og beredskab (Torsten Schack Pedersen).

(Fremsættelse 06.02.2025).

Kl. 15:42

Forhandling

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Forhandlingerne er åbnet, og den første, der får ordet, er Kasper Roug fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 15:43

Kl. 15:46

(Ordfører)

Kasper Roug (S):

Tak for det, formand. Med det her lovforslag skal vi jo ligesom med de andre også have implementeret NIS 2-direktivet, og den her gang er det så i telesektoren for at sikre, at vores telenet og dermed også vores infrastruktur selvfølgelig kan kommunikere med hinanden på en god måde. Det er fundamentalt i vores digitaliserede samfund, særlig med det skærpede trusselsbillede in mente.

Derudover foreslås det at integrere direktivet med den eksisterende lovgivning på området, fordi den lovgivning, vi har nu, medfører en højere sikkerhed, end hvad vi ville have haft med direktivet alene, og det betyder, at vi sikrer et ensartet cybersikkerhedsniveau på tværs af medlemsstaterne, og at vi samtidig beholder vores nationale skærpede krav til informationssikkerhed og beredskab for teleudbydere.

I de her dage er der jo ingen tvivl om, at at vi i Socialdemokratiet, men vi forhåbentlig også i Folketinget i al almindelighed er nødt til at gøre, hvad vi kan, for at sikre Danmark, særlig også set i lyset af at truslen fra cyberkriminalitet imod telesektoren herhjemme vurderes at være meget høj. Det understreger selvfølgelig vigtigheden af det her lovforslag. Derfor støtter Socialdemokratiet også det her lovforslag.

Kl. 15:44

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til ordføreren. Der er ikke ønske om at stille spørgsmål, så vi fortsætter i talerrækken, og den næste på talerstolen er hr. Peter Juel-Jensen fra Venstre.

Kl. 15:44

(Ordfører)

Peter Juel-Jensen (V):

Tak for det, formand. Formålet med dette lovforslag er at implementere et direktiv fra Europa-Parlamentet og Rådet om foranstaltninger til sikring af et højt fælles cybersikkerhedsniveau i hele Europa.

Telesektoren spiller en afgørende rolle i et højt digitaliseret samfund som det danske. Der eksisterer derfor allerede en omfattende regulering af informationssikkerhed og beredskab i telesektoren, herunder navnlig lov om sikkerhed i net og tjenester tilbage fra 2021.

På visse områder vurderes den nuværende regulering af sikkerheden og beredskabet i telesektoren at skulle sikre et højere sikkerhedsniveau end det, der følger af NIS 2-direktivet. Med nærværende lovforslag lægges der derfor op til, at en implementering af NIS 2-direktivet for telesektoren sker, ved at dele af den gældende regulering videreføres i det nærværende lovforslag og lov om sikkerhed i nettet og tjenester ophæves.

Lovforslaget fastsætter bl.a. nye regler om foranstaltninger til styring af sikkerhedsrisici, nye oplysnings- og underretningspligter vedrørende bl.a. væsentlige hændelser og nye tilsyns- og håndhævelsesbeføjelser. Samtidig videreføres bl.a. de gældende nationale regler om særlige beredskabssituationer og andre ekstraordinære situationer og sikkerhedsgodkendelser. På den måde skulle vi gerne komme hele vejen rundt om den her sektor.

Alt i alt er det et meget teknisk forslag, der har til formål at passe godt på vores telesektor, og det kunne jeg vel i bund og grund bare have startet med at sige.

Venstre bakker op om forslaget. Og også her skal jeg hilse fra Radikale Venstre og sige, at det gør de også. Tak.

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til Venstres ordfører. Vi fortsætter talerrækken, og den næste, der får ordet, er hr. Kim Edberg Andersen fra Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 15:46

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (DD):

Jeg tror, at dem, der sidder ved fjernsynet derude, må tænke, at det ikke kan være nogle ret lange forslag, når spørgsmålene er så korte. Til det vil jeg sige, at der her er ca. 20 cm med A4-papirer, der er tæt beskrevet på begge sider, og det er ofte sådan i Folketingssalen, at jo mere kompliceret det bliver, jo kortere bliver spørgsmålene.

Noget andet, der trænger sig på her, er jo selvfølgelig, at vi alle sammen er enige om, at det er noget sikkerhedsmæssigt, som vi alle sammen har sagt at vi ønsker at komme i mål med. Men hr. Søren Søndergaard – og nu skal man høre efter, for nu roser jeg en fra Enhedslisten – har jo fuldstændig ret. Så kan det godt være, at vi ser forskelligt på spørgsmålet om overimplementering, og hvor meget staten skal gøre, men det her er en overimplementering.

Desuden kan man, som jeg forstår det på ministeren – og ellers må ministeren jo korrigere mig, når han kommer herop – egentlig sige, at de allerede er i mål i telesektoren, og derfor behøver man heller ikke lave et nyt lovforslag med en overimplementering og med en meget kort implementeringsfase. For de er jo i mål. Havde man nu nøjedes med at lave den implementering, de var i mål med, og de derudover overholdt dansk lovgivning, så havde vi ikke fået den korte implementeringsfase. For de enkelte, der måske ikke er helt i mål, ender problemmæssigt med at stå det samme sted. Det går meget, meget stærkt.

Når det så er sagt, er jeg, hvad det her lovforslag angår, mindre bekymret for, om dem, der sidder ude i den anden ende og skal implementere det, er velforberedte eller ej. Jeg er sikker på, at lige nøjagtig den her sektor er ret velforberedt. Men jeg bliver også nødt til at sige, at det går stærkt, og hvis der var noget, som jeg ikke fik kritiseret sidst – og man skal huske at kritisere Venstrefolk, hvis de sidder og bliver alt for vi glade – så var det jo nok, at vi jo allerede er på bagkant, i forhold til hvornår det her skulle have været implementeret. Derfor kan det undre mig, at man så stadig væk er i tvivl om, hvad det er, der skal implementeres sådan rent lovmæssigt, altså at vi ikke kan forklare folk derude, hvad det er, de skal implementere, for vi skulle jo have været færdige for længe siden. Jeg tror ikke, det er denne ministers skyld – ministerens hoved bliver jo så stort, når jeg bliver ved med at rose ham – men vi er på bagkant allerede, og vi kommer også til at stemme for det her i Danmarksdemokraterne.

Så vil jeg gerne rose ministeren for, at vi, selv om det er lovforslag, der ligger tæt på hinanden, alligevel får lov til at behandle dem enkeltvis. Det er en uskik, at man fra regeringens side på andre områder samler det hele til bunke, hvorefter man bare kan få lov til at snakke om den ene ting, man er for, eller den anden ting, man er imod. Det er dejligt, og jeg håber, at ministeren holder den gode stil fremadrettet, så vi kan behandle tingene enkeltvis.

Danmarksdemokraterne kommer til at støtte forslaget, men vi vil bare række en finger op og sige, at vi ikke er vilde med overimplementering af EU's direktiver – det er vi altså ikke. Minimum kan sikkert være godt nok til at starte med, og så må man stole på, at vi i Folketinget nok helt af os selv kan finde frem til nogle regler, der er gode for danskerne.

Kl. 15:49

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til Danmarksdemokraternes ordfører. Den næste på talerstolen er hr. Sigurd Agersnap fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 15:49

(Ordfører)

Sigurd Agersnap (SF):

Tak for ordet, formand. Telesektoren er en hjørnesten i vores digitaliserede samfund. Jeg tror, at for mange af os var det en brat opvågning, da TDC's net brød ned og man var nødt til at sende politibiler og ambulancer på gaderne, så man, hvis man fik problemer, kunne præje en ude på gaden, når nu man ikke kunne ringe efter dem. Det viser, hvor skrøbeligt meget af vores samfund er, og hvor afhængige vi er af at kunne kommunikere. Jeg forstår da godt, hvis der var nogle danskere, der tænkte, at det ikke helt var den backupløsning, man havde regnet med at der var, altså at man simpelt hen skulle ud på gaden, hvis man havde et alvorligt problem.

Det er fornuftigt, at vi får kigget på at styrke sikkerheden og beredskabet i telesektoren. Det støtter vi i SF. Jeg vil sige i forhold til det med over- og underimplementering, at det ikke er det vigtige for os. Det vigtige er, at der samlet er et stærkt regelsæt, der gør, at vi har sikkerhed og beredskab i hele telesektoren. Og hvis nu man synes, at det er fornuftigt at gå længere med sikkerheden end det, der ligger i et EU-direktiv, er det også fornuftigt at overimplementere det. Tak for ordet.

Kl. 15:50

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen spørgsmål. Vi fortsætter talerækken, og den næste på talerstolen er hr. Carsten Bach fra Liberal Alliance.

Kl. 15:50

(Ordfører)

Carsten Bach (LA):

Tak for det, formand. Formålet med dette lovforslag er at implementere NIS 2-direktivet specifikt for telesektoren. Da vi jo netop har behandlet NIS 2-loven, vil jeg ikke gå i dybden med detaljerne, men blot understrege, at forslaget ikke alene implementerer direktivet, men sker gennem en integration med den gældende regulering for sikkerhed og beredskab i telesektoren.

Heldigvis har jeg jo en meget dygtig it- og digitaliseringsordfører i hr. Alexander Ryle, som har givet mig en meget detaljeret gennemgang af lovforslaget alligevel. Så jeg tillader mig at putte lidt mere fyldigt indhold på talen her.

Det er nemlig overordnet set positivt. Og vi kommer også til at støtte lovforslaget her, men jeg vil som sagt gerne bruge noget af min taletid på at adressere nogle af de udfordringer, vi også ser i dette lovforslag, og som vi i Liberal Alliance mener bør drøftes grundigt i udvalgsarbejdet, så vi forhåbentlig kan nå at få det rettet lidt til. Nu ved vi jo også, at ministeren har en lang og glørværdig fortid som teleordfører, og derfor er jeg ret sikker på, at ministeren meget detaljeret går op i lige præcis den her del af NIS 2-implementeringen.

For det første videreføres med lovforslaget reglerne for sikkerhedsgodkendelser, men vi ser allerede i dag, at der er store problemer med netop at få sikkerhedsgodkendelser. I dag tager det efter sigende 12-18 måneder at få en godkendelse, og det betyder så, at teleselskaber risikerer at have nyansatte medarbejdere, der faktisk må vente over et år, før de overhovedet kan begynde deres arbejde. Det er ikke holdbart. Hvis vi ønsker en stærk og sikker telesektor, kan vi ikke samtidig blokere for, at kvalificerede mennesker kan få adgang til deres arbejdsopgaver.

For det andet er der ikke lagt op til et smidigt system. I stedet for at der er en fælles ramme, hvor godkendelser er fleksible, foreskriver reglerne, at hver myndighed opstiller egne krav til sikkerhedsgodkendelser inden for deres ressortområde. Det betyder, at samme person skal have flere forskellige godkendelser, og at allerede godkendte medarbejdere ikke umiddelbart kan overføres til nye opgaver. Det er unødigt bureaukrati, det er ineffektivt, og det bør løses. Jeg er sikker på, at jeg måske har hørt ministeren omtale problemet under en af de tidligere lovbehandlinger, og jeg håber også, at der i den her sammenhæng kan findes en løsning.

For det tredje er der behov for langt mere vejledning fra myndighederne. Det er et tilbagevendende problem, og det har det været under alle tre lovbehandlinger i dag, at virksomhederne efterlades i noget, der kan minde om et vakuum, hvor det er uklart, hvordan de skal navigere i reglerne. Klarhed er bydende nødvendigt, hvis vi skal sikre en effektiv implementering.

For det fjerde indeholder loven mange bemyndigelseshjemler til at fastsætte nærmere regler, og det er vi grundlæggende i Liberal Alliance lidt bekymrede for. For når hjemlerne skal udmøntes, sker det i embedsværket uden en politisk kontrol. Vi risikerer ellers at få et regelsæt, der ikke tager højde for branchens reelle behov og udfordringer. I stedet for at ministeren gives en blankocheck ved tredjebehandlingen af lovforslaget, bør ministeren måske hellere inddrage ordførerne og branchen i at få fastsat nogle nærmere regler.

For det femte er der behov for koordinering på tværs af de kritiske sektorer, som er afhængige af hinanden. Et oplagt eksempel er tele- og energisektoren. Ved et strømnedbrud går telenettet også ned, når nødstrømmen er opbrugt. Og i en tid med øget geopolitisk spænding bør vi sikre langt bedre koordinering sektorerne imellem.

For det sjette – og det er også det sidste punkt i rækken her af meget detaljerede bemærkninger fra min it- og digitaliseringsordfører – bliver der gjort opmærksom på, at der er fare for, at man kommer til at modarbejde hinanden med henvisninger til sikkerhedslovgivning og sikkerhedskrav. Det er også blevet nævnt i de tidligere behandlinger, bl.a. af særloven, at telebranchen i stigende grad oplever, at myndigheder og private aktører nægter at lade teleselskaberne opsætte antenner på deres bygninger eller arealer af hensyn til netop fysisk sikkerhed. Det skaber unødige hindringer og hæmmer en effektiv udnyttelse af ressourcer, uden at det nødvendigvis øger sikkerheden.

Som sagt kommer vi i Liberal Alliance til at støtte lovforslaget, men vi håber også på, at der vil være en villighed i regeringen til at drøfte nogle af de ovenstående udfordringer meget grundigt i forbindelse med udvalgsbehandlingen. Tak for ordet.

Kl. 15:55

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til ordføreren fra Liberal Alliance. Der er ikke ønske om at stille spørgsmål, så vi fortsætter i talerækken, og den næste på talerstolen er fru Charlotte Bagge Hansen fra Moderaterne.

Kl. 15:56

(Ordfører)

Charlotte Bagge Hansen (M):

Først vil jeg sige tusind tak til min kollega fra Liberal Alliance for den grundige gennemgang, også af bekymringer, og for at komme med et headsup. Det er altid godt at have forskellige øjne på tingene, når man skal implementere noget så vigtigt som det, vi skal nu.

Danmark er et af verdens mest digitaliserede lande – og rigtig godt for det. Vi bruger telesektoren hele tiden, i hverdagen, på arbejdet og også i krisesituationer. Men vi er også sårbare, og det hørte vi jo også SF's ordfører sige. Vi havde jo problematikken med, at man ikke kunne ringe til 112, så der måtte ambulancer og politibiler på gaden, så man kunne præje dem der. Og der blev vi jo faktisk ekstra opmærksomme på de udfordringer, vi har.

Cybertruslen i verden er høj. Der er masser af angreb hver dag – angreb, som kan lamme virksomheder, myndigheder og borgere. Og derfor er det jo yderst vigtigt, at vores teleinfrastruktur er robust.

Det her lovforslag styrker cybersikkerheden. Vi gennemfører EU's NIS 2-direktiv, men vi gør det på en dansk måde. Vi bevarer vores høje sikkerhedsniveau, og vi stiller stadig krav til teleudbydere. Lovforslaget her handler om at beskytte os alle sammen. Det handler om at forebygge nedbrud og angreb. Det handler om tryghed i en digital tidsalder.

Moderaterne bakker op om forslaget. Tak for ordet.

Kl. 15:58

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til Moderaternes ordfører. Vi fortsætter talerrækken, og den næste ordfører er hr. Søren Søndergaard fra Enhedslisten.

Kl. 15:58

(Ordfører)

Søren Søndergaard (EL):

Tak. Det foreliggende lovforslag fokuserer specifikt på telesektoren, hvor udbydere skal lave risikovurderinger, indføre skærpede sikkerhedskrav, underrette myndighed om trusler og kan blive pålagt at udelukke leverandører af sikkerhedsmæssige årsager. Dermed er det jo ligesom den tredje del af det her trebenede lovforslag, som vi diskuterer her i dag. Jeg har tidligere nævnt, at vi støtter det og hvorfor, så det skal jeg ikke komme ind på.

Vi har jo også fået henvendelser. Vi har læst høringsvarene, selvfølgelig, og det kan man generelt anbefale, altså at læse høringsvarene; så bliver man fri for at lave om bagefter. Men vi har jo også fået henvendelser fra telesektoren. Og en af de ting, som Liberal Alliances ordfører var inde på, er jo en ting, som teleindustrien nævner. Altså det der med, at der til visse jobs kræves sikkerhedsgodkendelse, og en sikkerhedsgodkendelse tager 12 til 18 måneder, ifølge teleindustrien.

Jeg aner ikke, om det er rigtigt, og jeg aner ikke, hvor mange jobs det handler om, men jeg kunne godt tænke mig, at ministeren kunne opklare, om det er en reel bekymring. For bare denne lille ting er jo en bombe under det hele. Altså, hvis det er et større antal medarbejdere, som i private virksomheder skal vente fra de er ansat og så 12 til 18 måneder, før de kan begynde at arbejde, så går det jo ikke.

Sikkerhedsgodkendelse er vel normalt noget, der laves af PET, og det laves jo efter nogle bestemte standarder, så det er måske svært at gøre noget ved. Det kan være, der skal opfindes nogle andre metoder. Jeg ved det ikke, men jeg tænker, at ministeren måske har gjort sig overvejelser om det, og derfor håber jeg, at ministeren kan sige et par ord om den type af meget praktiske problemer. Under alle omstændigheder er det i hvert fald noget, vi kommer tilbage til i forbindelse med udvalgsbehandlingen.

Kl. 16:00

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til ordføreren. Den sidste i talerrækken her er hr. Alex Ahrendtsen fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:00

(Ordfører)

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak, formand. I Dansk Folkeparti støtter vi dette lovforslag, som handler om at sikre telesektoren. I lighed med hr. Søren Søndergaard har vi også fået nogle henvendelser om bl.a. sikkerhedsgodkendelser. Det lyder fuldstændig grotesk, og derfor bliver nødt til at følge op på det i forbindelse med udvalgsbehandlingen. Jeg håber også, at ministeren kan sige noget om det fra talerstolen her nu, efter at jeg har holdt min tale. Der er en stor bekymring i sektoren. Det kan

jo ikke nytte noget at vi laver en så bureaukratisk lovgivning, men ellers støtter vi lovforslaget. Tak.

Kl. 16:01

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til ordføreren, og vi giver ordet til ministeren for samfundssikkerhed og beredskab. Værsgo.

Kl. 16:01

Ministeren for samfundssikkerhed og beredskab (Torsten Schack Pedersen):

Tak for det, og igen vil jeg sige tak til alle Folketingets partier for at bakke op. Jeg tror, som ordførerne også har nævnt, at der er en erkendelse af, at vi er – hvad vi plejer at være rigtig stolte af – et af de allermest digitaliserede samfund i verden. Men det er klart, at den digitalisering også kommer *med* en sårbarhed, og det er vi nødt til at tage alvorligt.

For telesektoren er en fundamental del af vores samfundssikkerhed. Det gælder både til hverdag, men så sandelig også i en krisesituation, og de sidste par år har i hvert fald vist os, at et moderne samfund er sårbart, særlig i kriser. Og er der noget, der er vigtigt i en krise, så er det kommunikation. Hvis telenetjenerne ikke er tilgængelige, kan det, udover at være til gene, altså have voldsomme konsekvenser for Danmark. Det kan påvirke produktionen i virksomhederne, det kan forhindre, at andre kritiske sektorer i Danmark ikke fungerer optimalt, og det kan gælde vores beredskab, energiforsyning, sundhedssektoren; listen er meget, meget lang.

Som tidligere nævnt implementeres NIS2-direktivet særskilt, når det gælder telesektoren. Som jeg nævnte i et tidligere svar, skal det ses i lyset af, at telesektoren allerede er underlagt en ganske omfangsrig regulering af sikkerhed og beredskab, herunder cybersikkerhed.

På visse punkter går den eksisterende lovgivning på området endda videre end NIS2-direktivets krav. Set i lyset af det aktuelle trusselsbillede, er det vigtigt, at implementering af NIS2-direktivet ikke betyder, at det høje sikkerhedsniveau i telesektoren sænkes på enkelte områder. Derfor lægges der med lovforslaget op til, at implementeringen af NIS2-direktivet for telesektoren sker gennem en integration med den eksisterende regulering.

Bare for at understrege det vil jeg sige, at det ikke dermed er sagt, at telesektoren overholder alle krav i NIS2. NIS2 kommer også til at stille yderligere krav til telesektoren, men der er ikke nogen tvivl om, at telesektoren er et af de steder, hvor cybersikkerheden er højest, og derfor er den meromkostning, der kommer for telesektoren for at leve op til NIS2, forventeligt betydelig lavere end for de sektorer, hvor reglerne har været enten ikke eksisterende eller meget lave tidligere.

Lovforslaget lægger også op til, hvad der også er blevet nævnt, at en række af bestemmelserne udmøntes nærmere i bekendtgørelser. For en god ordens skyld vil jeg sige, at bekendtgørelser ikke er noget, der bliver udstedt helt af sig selv og uden nogen form for politisk involvering. En bekendtgørelse sendes i høring, og i sidste ende er det ministeren, der udsteder bekendtgørelsen. Det er klart, at det er noget, jeg vil tage meget, meget alvorligt.

Bekendtgørelserne er under udarbejdelse, og forventningen er, at vi kan sende dem i offentlig høring i løbet af april. For mig er det, som også nævnt under det tidligere lovforslag, helt centralt at der skabes en god proces omkring implementeringen af direktivet, og det skal der også være i arbejdet med at udarbejde bekendtgørelsen. Derfor vil vi forsøge, så vidt muligt, at inddrage erhvervslivet mest muligt i det arbejde.

Mange af lovforslagets bestemmelser er identiske med bestemmelserne i NIS2-direktivet, som indeholder nye og skærpede krav, som er formuleret overordnet. Mit ministerium har derfor forsøgt at

uddybe lovforslagets krav så meget som muligt i bemærkninger til lovforslaget.

Kl. 16:07

Erhvervslivet har udtrykt behov for, at der udarbejdes vejledningsmateriale, der kan bistå med i forhold til at anvende loven i praksis. Det forstår jeg så sandelig godt, og derfor har jeg jo også en understregning af, at det er afgørende, at vejledningsmateriale skal forelægge senest samtidig med lovens ikrafttræden.

Der er bl.a. blevet udstedt vejledninger vedrørende lovforslagets anvendelses område og tilsyns- og håndhævelsesforanstaltningerne. Derudover vil Styrelsen for Samfundssikkerhed i relevant omfang kunne vejlede virksomheden om lovforslagets konkrete krav.

Kl. 16:08

Spørgsmålet om håndhævelse og tid til implementering af lovforslaget har også haft et stort fokus hos teleudbydere, særlig i den første tid efter reglerne er trådt i kraft, og jeg gentager gerne, at det i mine øjne er naturligt, at tilsynsmyndighederne ikke hiver bødeblokken frem som det første lige efter lovens ikrafttrædelse, men i stedet har fokus på vejledning og de øvrige håndhævelsesmuligheder, der er.

I forhold til de kommentarer, som jeg også er opmærksom på i forhold til sagsbehandlingstider for sikkerhedsgodkendelse, er det korrekt, at i forbindelse med ressortomlægningen har mit ministerium overtaget ansvaret for sikkerhedscirkulæret, som definerer og regulerer håndteringen af bl.a. klassificerede informationer.

Kl. 16:06

Selve sagsbehandlingen af sikkerhedsundersøgelser efter sikkerhedscirkulæret ligger fortsat hos Politiets Efterretningstjeneste under Justitsministeriet, og jeg er bekendt med, at der over de senere år er sket en markant stigning i antallet af anmodninger om sikkerhedsundersøgelser, og at der også er ventetider. Men jeg ved også, at der er et stort fokus i Politiets Efterretningstjeneste på at nedbringe sagsbehandlingstiden.

Afslutningsvis vil jeg bare takke for modtagelsen af lovforslaget, og jeg står selvfølgelig til rådighed for at besvare alle de spørgsmål, som ordførerne måtte have, så vi kan sikre os, at vi får en grundig udvalgsbehandling. Tak for ordet.

Kl. 16:06

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til ministeren. Der er et spørgsmål fra hr. Søren Søndergaard fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 16:07

Søren Søndergaard (EL):

Tak. Lad mig prøve at konkretisere men spørgsmålet lidt mere. Mener ministeren, at den her lov kan sættes i kraft, hvis der på det tidspunkt, hvor den sættes i kraft, er en ventetid på 18 måneder for at få en sikkerhedsgodkendelse?

Kl. 16:07

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ministeren.

Kl. 16:07

Ministeren for samfundssikkerhed og beredskab (Torsten Schack Pedersen):

Udgangspunktet er, og det vil jeg gerne svare på skriftligt, at de krav, der bl.a. er til sikkerhedsgodkendelser, jo i høj grad er noget, vi i forvejen har indført i dansk ret. Men jeg vil gerne svare på det så præcist som muligt, så det gør jeg meget gerne skriftligt. Jeg tror, vi alle er optaget af, at vi sørger for, at ventetider generelt er så lave som muligt, og jeg ved, at det er noget, der er fokus på.

Kl. 16:07

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ordføreren.

Søren Søndergaard (EL):

Ja, og det håber jeg også der vil være fra et flertal i Folketinget, for hvis sikkerhedsgodkendelserne ikke er trådt i kraft, og det vil sige, at folk ikke kan arbejde med de ting, som de skal, i 18 måneder, kan jeg ikke helt gennemskue, hvad konsekvenserne er. Men jeg kan godt gennemskue, at de ikke er hensigtsmæssige. Så jeg glæder mig til at se ministerens svar, og det er helt sikkert noget, vi vil komme tilbage til i udvalgsbehandlingen.

Kl. 16:08

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ministeren.

Kl. 16:08

Ministeren for samfundssikkerhed og beredskab (Torsten Schack Pedersen):

Det glæder jeg mig til at vi kan arbejde videre med, for det er klart, at det er vanskeligt at stille nogle krav til nogen, hvis det så på grund af lange sagsbehandlingstider kan være meget vanskeligt at opfylde dem. Så lad os derfor bruge noget tid på det under udvalgsarbejdet.

Kl. 16:08

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak. Den næste spørger er hr. Alex Ahrendtsen fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:08

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak. Det er egentlig bare for at følge op på hr. Søren Søndergaards spørgsmål – jeg var jo også inde på det i min ordførertale. Man kan godt svare ordentligt på, om man synes, at 12-18 måneder er for lang tid, minister.

Kl. 16:08

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ministeren.

Kl. 16:09

Ministeren for samfundssikkerhed og beredskab (Torsten Schack Pedersen):

Jamen jeg er generelt et utålmodigt menneske, så enhver form for ventetid synes jeg er frustrerende. Og med hensyn til de steder, hvor man må sige, at det måske er en kende for optimistisk at tro, at der ikke er nogen ventetid, har jeg helt grundlæggende den ambition, at vi nedbringer ventetiderne mest muligt, så vi sørger for, hvad enten det er ventetid for at komme til behandling i sundhedsvæsenet eller på et sygehus, eller det er afklaring af ting, man ansøger om en sikkerhedsgodkendelse til, har jeg den politiske holdning, at de skal være så korte som overhovedet muligt.

Kl. 16:09

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Ordføreren.

Kl. 16:09

Alex Ahrendtsen (DF):

Det er glædeligt. Hvad vil ministeren så konkret gøre, for at vi får den her ventetid nedbragt? For 12-18 måneder virker meget voldsomt. Vil ministeren tale med sit embedsmandsapparat, vil han gå ind og ændre på loven, eller vil han afvente udvalgsbehandlingen? Hvordan vil han gribe det an?

Kl. 16:09

Kl. 16:11

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Kl. 16:09

Ministeren for samfundssikkerhed og beredskab (Torsten Schack Pedersen):

Jeg vil gerne være med til at se på det. Jeg skal bare understrege, at det formelt set er på justitsministerens område, at det her ligger. Men jeg ved, at der er et fokus på sagsbehandlingstiderne.

Kl. 16:10

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Den næste spørger er hr. Carsten Bach fra Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 16:10

Carsten Bach (LA):

Tak. Det er helt i forlængelse af hr. Alex Ahrendtsens spørgsmål, som ministeren jo i virkeligheden også svarer på, nemlig at det her sorterer under justitsministeren, altså et andet ressort end det, som ministeren for samfundssikkerhed og beredskab jo selv står i spidsen for. Og så er vi jo ved at være sådan i nærheden af hovedet på sømmet, om jeg så må sige, i forhold til det her med koordinering, som jo er det, ministeren selv står i spidsen for. Derfor vil jeg godt have det konkretiseret lidt yderligere, end det blev gjort i svaret til hr. Alex Ahrendtsen: Hvad er det egentlig, ministeren for samfundssikkerhed og beredskab vil gøre nu? Vil ministeren for samfundssikkerhed og beredskab gå til sin ministerkollega i Justitsministeriet og tage en drøftelse af, hvordan vi kan løse op for de procedurer og processer, der er jo så åbenbart forsinket og er en flaskehals i Justitsministeriet?

Kl. 16:11

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Kl. 16:11

Ministeren for samfundssikkerhed og beredskab (Torsten Schack Pedersen):

Som sagt ved jeg, der er et stort fokus hos Politiets Efterretningstjeneste på at nedbringe sagsbehandlingstiden, og jeg vil selvfølgelig gerne i udvalgsarbejdet understøtte at få det uddybet yderligere, så oplysningerne er så fyldestgørende som muligt.

Kl. 16:11

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ordføreren.

Kl. 16:11

Carsten Bach (LA):

Igen i forlængelse af det: Vil ministeren for samfundssikkerhed og beredskab så være indstillet på at stille ressourcer fra sit ministerium til rådighed for Justitsministeriet, hvis det på nogen måde kan afhjælpe den flaskehals, som der så tilsyneladende er i Justitsministeriet, og som ministeren for samfundssikkerhed og beredskab jo så desværre ikke har nogen råderet over og derfor reelt set ikke kan gøre noget ved i forhold til en problemløsning for telesektoren den her sammenhæng?

Kl. 16:11

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):
Ministeren.

Ministeren for samfundssikkerhed og beredskab (Torsten Schack Pedersen):

Jeg tror, det vil være lidt modigt at stå og diskutere personaleflytninger her fra Folketingets talerstol. Jeg har kun den politiske ambition, at vi sørger for, at vores myndigheder besvarer, behandler og håndterer ansøgninger og borgere og andet så hurtigt som overhovedet muligt. Og jeg ved, at Politiets Efterretningstjeneste har et stort fokus på at nedbringe sagsbehandlingstiderne. Der er jo ikke nogen, der har som særskilt politisk mål, at det skal tage længere tid end højst nødvendigt. Og det vil jeg gerne være med til at vi kan komme mere i detaljer med under udvalgsarbejdet.

Kl. 16:12

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Tak til ministeren for samfundssikkerhed og beredskab, og tak for samarbejdet i forhold til it'en, der ikke virkede.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til henvises til Forsvars-, Samfundssikkerheds- og Beredskabsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 16:12

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Theresa Berg Andersen):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 27. februar 2025, kl. 10.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 16:13).